

Stockholms
universitet

ÅRSREDOVISNING 2014

Årsredovisning 2014 (Dnr SU FV-1.1.8-2924-14) har producerats av Planeringsavdelningen vid Stockholms universitet. Ekonomiavdelningen har svarat för den ekonomiska redovisningen.

Redaktör och handläggare: *Ulf Nyman*

Styrelsebeslut

Styrelsen för Stockholms universitet har vid sammanträde idag, den 17 februari 2015, fastställt och undertecknat årsredovisning för budgetåret 2014.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Styrelse

Kerstin Calissendorff
ordförande, justitieråd

Astrid Söderbergh Widding
rektor, professor

Ann-Marie Begler
generaldirektör

Hans Börsvik
styrelseordförande

Eva Hellsten
rådgivare

Irene Svenonius
verkställande direktör

Eva Swartz Grimaldi
verkställande direktör

Patrik Tigerschiöld
styrelseordförande

Thomas Wilhelmsson
kansler

Ylva Engström
professor

Astri Muren
professor

Bengt Novén
professor

André Beinö
studentrepresentant

Anna Wallgren
studentrepresentant

Amber Mace
studentrepresentant

Förord

Stockholms universitet har under 2014 liksom tidigare varit störst i landet vad gäller antal studenter, nu ca 70 000 räknat i antal individer. Våra båda vetenskapsområden – humaniora-samhällsvetenskap inklusive juridik samt naturvetenskap – är även störst i landet inom forskningen på respektive område. Under året har vi fortsatt vårt kontinuerliga arbete för att utveckla kvaliteten och integreringen av utbildning och forskning. Ekonomiskt innebär 2014 en vändpunkt. Vårt anslagssparande som vid ingången av året var 67 mnkr har förbrukats. Dessutom har vi fått avsevärda återbetalningar från SPV om drygt 180 mnkr. Rensat för dessa engångseffekter innebär vårt resultat i den löpande verksamheten ett underskott på ca 41 mnkr.

Kvalitetsuppföljningen av utbildningar har fortsatt under 2014, såväl inom Gruppen för åtgärdsredovisningar som består de utbildningar som fått omdömet bristande kvalitet i kvalitetsutvecklingen, som genom de gränsfallsanalyser som följer upp också de utbildningar som befunnit sig på gränsen till bristande kvalitet. Arbetet har resulterat i en rad konkreta kvalitetsförbättringar, som vad gäller utbildningar med bristande kvalitet fått kvitto genom godkännanden från Universitetskanslersämbetet. En arbetsgrupp för utveckling av framtidens lärandemiljöer har tillsatts som kommer att avge sin slutrapport under 2015. Gällande lärarutbildningarna har tillsatts en utredning av den utbildningsvetenskapliga kärnan, även den för slutrapport 2015.

Den framstående fria grundforskning som i hög grad präglar Stockholms universitet har under året givit utdelning i form av en rad betydande externa bidrag. Universitetet har under året kunnat kalla tre framstående internationella forskare, samtliga inom fysik, tack vare VR-bidrag för ändamålet. Från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse (KAW) och Familjen Erling Perssons stiftelse har beviljats medel för etablering av ett nytt laboratorium för strukturbestämning av proteiner genom kryoelektronmikroskopi. Från KAW har universitetet också fått medel för ett fortsatt infrastrukturprojekt – Wallenberg Advanced Bioinformatics Structure – samt för två ytterligare större forskningsprogram inom kemi respektive fysik. Likaså har universitetet fått två Wallenberg Academy Fellows inom fysik och astronomi. Även från Riksbankens Jubileumsfond har ett större program i psykologi beviljats. Universitetets tre första Fellows till Science for Life Laboratory har rekryterats. Två Linnécentra vid universitetet, SPADE – Stockholms universitets centrum för socialpolitik och familjedynamik – och Oskar Klein-centret för kosmopartikelfysik, liksom det FORTE-finansierade excellenscentret Stockholms Stresscentrum, har alla framgångsrikt utvärderats under året.

Det internationella arbetet har fortsatt i oförminskad utsträckning under 2014. Bland annat har en rektorsresa till Hongkong och Singapore genererat ett nytt centralt avtal med Nanyang Technological University. Vi har även deltagit i nationella utbildningsmässor, bland annat i Kina. Samarbetsavtalet med Helsingfors universitet har utvecklats i konkreta satsningar på utbyten inom lärarutbildningar, språkvetenskap och Östersjöforskning. Med Cornell University, som besökt oss under året, tecknar vi ett MoU. Kyotouniversitetet har under året hållit en konferens med universiteten i Stockholm-Uppsalaregionen, där Stockholms universitet haft värdskap. Universitetet har även haft värdskapet för den årliga UNICA-konferensen – det europeiska nätverket för huvudstadsuniversiteten. Under senhösten var universitetet också värd för lanseringen av Swedish Academic Collaboration Forum, ett STINT-finansierat samarbete mellan sex svenska universitet som involverar sex länder, förutom Sverige

även Brasilien, Indonesien, Kina, Singapore och Sydkorea, i syftet att under samlade former lansera svensk forskning internationellt.

Det interna arbetet under 2014 vid Stockholms universitet har präglats av en grundlig process med framtagandet av nya centrala strategier för universitetet till och med 2018, som beslutades av universitetsstyrelsen i december. De fokuserar på fyra områden: forskning och utbildning, rekrytering och kompetensutveckling, internationell och nationell samverkan samt förvaltning och verksamhetsstöd. Strategidokumentet med den bilagda tvååriga åtgärdsplanen, beslutad av rektor, utgör spetsen i en pyramid där verksamhetsplanerna för våra båda vetenskapsområden, det humanistisk-samhällsvetenskapliga och det naturvetenskapliga, utgör basen. Det ger sammantaget en solid grund för universitetets arbete under de kommande fyra åren.

En annan process som pågått är framtagningen av nya profilområden för universitetet, baserat på uppföljningar av framstående forskning under året. Resultatet har blivit totalt 16 nya profilområden, åtta inom vardera vetenskapsområdet: 1) astrofysik, kosmologi och partikelfysik, 2) atom- och molekylfysik, 3) barns villkor och rättigheter, 4) biologiska membraner, 5) brott och straff, 6) ekonomi och miljö, 7) katalys i organisk kemi, 8) klimat, hav och miljö, 9) kulturarv, historiska artefakter och processer, 10) matematisk teoribildning och modellering, 11) materialkemi, 12) normativitet, rätt och etik, 13) samverkan mellan gener och miljö, 14) språk och språkinläring, 15) transnationalitet och migration samt 16) välfärd och demokrati.

Under året har även arbetet med institutionssamgåenden fortsatt. Syftet är en strategisk förstärkning av institutionerna i det dubbla syftet att skapa nya synergieffekter mellan besläktade ämnen och att genom att skapa en tillräcklig kritisk massa även kunna vidmakthålla en decentraliserad struktur. Inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området har Institutionen för slaviska språk och Institutionen för baltiska språk, finska och tyska gått samman och bildat Institutionen för slaviska och baltiska språk, finska, nederländska och tyska. Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria, konstvetenskapliga institutionen samt institutionen för musik- och teatervetenskap har också gått samman och bildat Institutionen för kultur och estetik. Inom det naturvetenskapliga området har Institutionen för tillämpad miljövetenskap, Institutionen för analytisk kemi och delar av Institutionen för material- och miljökemi gått samman i den nya Institutionen för miljövetenskap och analytisk kemi. Under 2015 väntas uppföljning av några ytterligare organisatoriska utredningar, men också en ny utredning gällande framför allt samhällsvetenskaplig fakultet.

Inom förvaltningen har under året en ny fastighetsavdelning tillskapats med en nyrekryterad fastighetschef. Vidare har rektor fattat beslut om inrättandet av en ny samverkansavdelning, omfattande Avdelningen för externa kontakter, Kommunikationsavdelningen och Kansliet för strategiska partnerskap samt ett antal funktioner från andra avdelningar med bäring på olika delar av samverkansområdet. En ny samverkanschef är under rekrytering, och ett nytt rektorsråd för samverkan och IT har tillsatts med tillträde från 2015.

Rektor Astrid Söderbergh Widding

Innehållsförteckning

Intern styrning och kontroll	9
Riskanalys	9
Åtgärder för att begränsa riskerna	10
Uppföljning och bedömning	11
Ekonomiskt resultat	14
Utfall i jämförelse med prognos	17
Finansiering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå	17
Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	17
Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	19
Myndighetskaptal för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	19
Finansiering av forskning och utbildning på forskarnivå	19
Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå	20
Uppdragsforskningens intäkter och kostnader	22
Myndighetskaptal för forskning och utbildning på forskarnivå	23
Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	23
Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	23
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	25
Omfattning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå	25
Utbildningsutbud	25
Söktryck	26
Helårsstudenter	26
Helårsprestationer och prestationsgrad	27
Studenter som inte tar poäng	27
Prestationer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	28
Prestation: Kostnad per helårsstudent	28
Prestation: Kostnad per helårsprestation	28
Examina	29
Forskningsanknytning i utbildningen	29
Övrig utbildning	30
Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning	30
Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund	30
Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund	31
Särskilda åtaganden	35
Tolk- och översättarinstitutet	35
Utbildning i särskilda ämnen	35
Test i svenska för universitets- och högskolestudier	37
Nationella medel för studenter med funktionshinder	37
Specialpedagogisk utbildning	39
Studieavgifter för tredjelandsstudenter	41
Forskning och utbildning på forskarnivå	47
Omfattning av utbildning på forskarnivå	47
Nyantagning	47
Genomsnittlig nettostudietid	47
Examina	48
Prestation: kostnad per doktorand	48
Urval av framgångsrika ansökningar	50
Publiceringar	51
Prestation: kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	51
Samverkan med det omgivande samhället	53
Organisation för samverkan	53
Samverkansaktiviteter	54
Gemensamma samverkansaktiviteter	54

Samverkansaktiviteter vid områden och institutioner	56
Samverkan gemensamt i all utbildning	57
Prestation: Antal adjungerade lärare och helårsekvivalenter adjungerade lärare	57
Samverkan i utbildning på grundnivå och avancerad nivå	58
Prestation: Antal studenter som genomfört verksamhetsförlagd utbildning	58
Prestation: Antal studenter som genomfört extern praktik	58
Samverkan i utbildning på forskarnivå	58
Prestation: Antal företagsdoktorander	58
Samverkan - innovation	58
Prestation: Antal affärsidéer och rådgivningsärenden till SU Holding	58
Prestation: Antal sökta respektive beviljade patent	59
Prestation: Antal ingångna licensavtal	59
Prestation: Antal nystartade företag	59
Uppdragsutbildning och uppdragsforskning	59
Prestation: Intäkter för uppdragsutbildning	59
Prestation: Intäkter för uppdragsforskning	60
Gemensamt för verksamhetsgrenarna	61
Hållbar utveckling och miljöarbete	61
Lika rättigheter och möjligheter, jämställdhet och breddad rekrytering	62
Arbete för jämlikhet och jämställdhet	62
Breddad rekrytering	63
Studenthälsovård och studievägledning	64
Internationalisering	65
Studentutbyte	66
Kvalitetsarbete	67
Högskolepedagogisk utbildning	68
Studentinflytande	68
Kompetensförsörjning	68
Rekrytering	69
Intern kompetensutveckling	69
Sjukfrånvaro	70
Sammanställning av väsentliga uppgifter	71
Resultaträkning	72
Balansräkning	73
Anslagsredovisning	76
Finansiella villkor	77
Noter till resultat- och balansräkning	78
Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2014	90
Redovisningsprinciper och värderingsgrunder	91
Pensionsskuld	93
Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter	94
Bilagor	96
Bilaga 1 Underlag för beräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för budgetåret 2014	96
Bilaga 2	98

Intern styrning och kontroll

I enlighet med kraven i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll bedriver Stockholms universitet ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll. Universitetets process för detta innefattar de obligatoriska momenten riskanalys, beslut om kontrollåtgärder samt uppföljning och alla momenten dokumenteras.

Riskanalys

En riskanalys för Stockholms universitet upprättas och fastställs av universitetsstyrelsen årligen. Universitetsstyrelsen beslutade i december 2013 om riskanalys för 2014. Under hösten 2014 har riskanalysen reviderats och i december 2014 beslutade universitetsstyrelsen om en reviderad riskanalys inför 2015. I riskanalysarbetet identifierades ett femtiotal riskområden inom både kärn- och stödverksamheten, varav fyra riskområden värderades till högrisk och tjugo riskområden värderades till medelrisk. Den reviderade riskanalysen innebär vissa förändringar jämfört med den som beslutades året innan.

Av de fyra högriskerna var alla utom en identifierade sedan tidigare. Risken för att *universitetet inte får tillgång till tillräckligt med ändamålsenliga lokaler i Frescatiområdet* kvarstår som högrisk mot bakgrund av att lokalbrist kan begränsa utvecklingen av universitetets verksamhet. Även risken för *brist på studentbostäder och gästforskarbostäder* värderas fortsatt till högrisk liksom risken för att *alltför små organisatoriska enheter inom universitetet* leder till verksamhetsmässig och ekonomisk sårbarhet. En ny högrisk har tillkommit – risken för *avhopp från studier under pågående utbildning* bedöms som högrisk. Låg genomströmning i kurser och utbildningar och att studenter i allt för hög utsträckning hoppar av studierna under pågående utbildning kan leda till sämre examensfrekvens och i förlängningen till minskade intäkter.

Två risker som tidigare bedömdes som högrisker har värderats ned till medelrisker under 2014. Risken med anknytning till *kompetensförsörjning och rekrytering* som värderades till högrisk, har formulerats om till att inriktas specifikt mot områden där särskild risk för rekryterings- och kompetensförsörjningssvårigheter föreligger (till exempel excellenta forskare och lärare/forskare inom ämnen där det råder brist på viss kompetens) samt värderats om till medelrisk. Den tidigare formuleringen av denna risk berörde rekryteringsvårigheter/kompetensförsörjningsproblem generellt för all personal inom universitetet bland annat mot bakgrund av den väntade effekten av generationsväxlingen. Den aktuella bedömningen är dock att risken för generella rekryteringsvårigheter är begränsad.

Även risken för *ineffektiv styrning och samordning av lokalförsörjningsprojekt* värderades till högrisk tidigare men har under höstens riskanalysarbete värderats ned till medelrisk då riskexponeringen bedöms ha påverkats av vissa åtgärder som genomförts. Den utredning om universitetets arbete med lokalförsörjningsfrågor som universitetsledningen initierade under hösten 2013 resulterade i ett antal förbättringsförslag. Åtgärder som vidtagits under 2014, och som beskrivs mer i detalj under nästa rubrik, är exempelvis att en fastighetsavdelning har inrättats och att en fastighetschef har rekryterats. Omfattande förbättringsarbete inom området kvarstår men riskexponeringen bedöms ändå ha begränsats till medelrisk.

Åtgärder för att begränsa riskerna

Beslut om kontrollåtgärder, dvs. åtgärder som Stockholms universitet vidtar för att hantera och kontrollera de risker som identifierats i riskanalysen, fattas när bedömning görs att riskerna bör begränsas. Var i organisationen beslut om nya kontrollåtgärder fattas avgörs av universitetets besluts- och delegationsordningar. Arbetet med att dokumentera befintligt kontrollsystem sker fortlöpande, detta är dock ett långsiktigt arbete som inriktats på de risker som i riskanalysen värderats till hög- och medelrisker.

Beträffande de risker som utgör högrisker i universitetets riskanalys så har flera av dem inslag av extern karaktär och därför kan universitetet endast i viss utsträckning påverka riskexponeringen genom att besluta om kontrollåtgärder.

När det gäller risken för att *universitetet inte får tillgång till tillräckligt med ändamålsenliga lokaler i Frescatiområdet* har den till viss del inslag av extern karaktär till följd av universitetets läge i nationalstadsparken. Universitetet arbetar dock för att begränsa risken bland annat genom tillbyggnader och nybyggnation men även genom mer kortsiktiga lösningar såsom förhyrning av paviljonger. Universitetets arbete med lokalförsörjningsfrågor har särskilt utretts mot bakgrund av att de strategiska aspekterna av förvaltning, byggnation och drift av lokaler har ökat i betydelse för Stockholms universitet. Åtgärder som universitetet vidtagit under 2014 är bland annat att en fastighetsavdelning har inrättats och en fastighetschef har rekryterats. Universitetet kommer fortsätta att arbeta för att stärka den strategiska planeringen av lokaler. En långsiktig lokalförsörjningsplan ska utarbetas och utgöra grunden för kommande strategiska prioriteringar kring såväl befintliga som nya lokaler. De förändringar i utbildningsformerna som är att vänta men som är okända i detalj ställer stora krav på planeringen av de framtida lärmiljöerna. I det strategiska arbetet med lokaler kommer därför utformandet av framtidens lärandemiljöer vara av särskild betydelse. Tillräcklig tillgång till välplanerade och flexibla lokaler är av central betydelse för universitetets framtida utveckling.

När det gäller *student- och gästforskarbostadsfrågan* arbetar universitetet med frågan på olika sätt, bland annat genom samarbete med andra lärosäten och kommuner i stockholmsregionen till exempel i studentbostadsprojektet ”Sthlm 6000+”. Universitetet har etablerat en ny intern organisation för bostadsservice till internationella utbytesstudenter och gästforskare. Universitetet har drygt 600 förhyrda bostäder, och under 2015 kommer nya styrdokument för bostadsuthyrningsverksamheten att arbetas fram.

För att begränsa högriskerna att *alltför små organisatoriska enheter* medför risk för ekonomisk och verksamhetsmässig sårbarhet, har universitetet redan genomfört ett antal förändringar i institutionsorganisationen i syfte att skapa större och därmed mindre sårbara institutioner. Under 2013 genomfördes fem samgåenden. Under 2014 har beslut fattats om att genomföra ytterligare tre samgåenden från 1 januari 2015. Det finns dock ett behov av att fler institutioner går samman för att skapa slagkraftiga och utvecklingsbara verksamheter i framtiden. Detta är emellertid ett långsiktigt arbete. I universitetets strategi för 2015-2018 framhålls vikten av starka institutionsledningar och institutioner av tillräcklig storlek för att frihet ska finnas att omprioritera och ta initiativ inom forskning och utbildning. Ytterligare en utredning om samgående inleddes under 2014 och väntas vara klar under början av 2015.

Risken för *avhopp från studier under pågående utbildning* är en ny högrisk. Låg genomströmning i kurser och utbildningar och att studenter, i allt för hög utsträckning, hoppar av studierna under pågående utbildning är ett problem som universitetets brottas med och som kan leda till bl a sämre examensfrekvens, minskade intäkter och svårigheter att dimensionera och rekrytera lärarkapacitet samt i förlängningen även medföra en samhällsekonomisk förlust då studenter inte genomför utbildning. Universitetet kommer fortsatt arbeta med genomströmningsproblematik, det vill säga studietakt och avhopp, till att börja med genom analys av vilka orsakerna är och en fördjupad diskussion om vilka lösningarna kan vara.

Uppföljning och bedömning

Inom ramen för den formaliserade processen för intern styrning och kontroll har rutiner vidareutvecklats för uppföljning och bedömning av den interna styrningen och kontrollen. Ett antal kontrollåtgärder kopplade till vissa av de risker i universitetets riskanalys som värderats till högrisk eller medelrisk, väljs årligen ut för uppföljning. Metodiken för denna typ av uppföljning är under utveckling. Ambitionen på sikt är att uppföljning av kontrollåtgärder ska ske integrerat med den ordinarie processen för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

Dessutom sker en översiktlig genomgång och bedömning av universitetets sammantagna processer för intern styrning och kontroll årligen, i syfte att identifiera möjligheter till utveckling som bedöms kunna bidra till att ytterligare stärka och förbättra processen.

Exempelvis har som ett resultat av detta en metodik för att genomföra en fördjupad och mer detaljerad analys och genomgång av intern styrning och kontroll inom vissa utvalda riskområden och processer arbetats fram och införts i universitetets process för intern styrning och kontroll. Bakgrunden är att vissa risker/riskområden i universitetets riskanalys är komplexa och att det då kan finnas behov av nedbrytning och kartläggning av riskexponering och kontrollåtgärder på en mer detaljerad nivå. Hittills har tre sådana temagenomgångar, inklusive dokumentation av risker och kontrollsystem, genomförts i anslutning till riskområdena lokalförsörjning, myndighetsutövning samt inköp och upphandling. Den senast genomförda temagenomgången, kopplad till lokalförsörjning, resulterade i beslutet att höja risken för ineffektiv styrning och samordning av lokalförsörjningsprojekt till en högrisk. Efter vidare utredning har ett antal åtgärder genomförts för att förbättra den strategiska styrningen av universitetets lokalförsörjning. Även om ett omfattande förändringsarbete inom området kvarstår bedömdes riskexponeringen, vid riskanalysarbetet hösten 2014, ha begränsats till medelrisk.

Universitetets internrevision följer också upp och bedömer universitetets interna styrning och kontroll i system och rutiner som ett led i revisionsuppdraget. Från 2013/2014 har universitetets internrevision fokuserat på att genomföra ett utökat antal institutionsgranskningar jämfört med tidigare år.

Under 2013 genomförde internrevisionen även en temagranskning av intern styrning och kontroll med avseende på skyddet mot oegentligheter. Internrevisionen påtalade då bland annat att universitetet saknade en dokumenterad rutin för att hantera misstänkta oegentligheter. En åtgärd som vidtagits kopplad till skydd mot oegentligheter är att rektor beslutat om riktlinjer avseende åtgärder vid upptäckta eller misstänkta ekonomiska oegentligheter, vilka syftar till att ge medarbetare och studenter stöd i agerande i det fall en sådan situation skulle uppkomma. Rektor har även beslutat om

riktlinjer för att förhindra mutor, vilka syftar till att klargöra reglerna inom området och ge vägledning för att förhindra mutor inom universitetet.

Uppföljning och bedömning sker alltså på olika håll inom universitetets organisation. Utvärdering och bedömning sker i viss mån även av externa aktörer exempelvis via Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar och Riksrevisionens granskningar. Riksrevisionen har under 2013/2014 granskat, rapporterat iakttagelser och lämnat rekommendationer bland annat kopplat till intern styrning och kontroll av inköp/upphandling och informationssäkerhet.

Universitetets sätt att organisera inköps- och upphandlingsverksamheten har kritiserats av Riksrevisionen i revisionsrapport daterad den 14 mars 2014. Riksrevisionen lämnade bland annat rekommendationer om att universitetets centrala upphandlingsfunktion bör bli mer styrande och delaktig i lärosätets upphandlingar samt att universitetet bör införa kontroller så att det säkerställs att inköp och upphandling sker i enlighet med LOU.

Riksrevisionen lämnade 2013 en revisionsrapport avseende universitetets informationssäkerhetsarbete med rekommendationer om att förbättra styrningen av och öka systematiken samt enhetligheten i universitetets informationssäkerhetsarbete, både på central och lokal nivå. Under 2014 har Riksrevisionen följt de åtgärder som universitetet vidtagit inom området.

Med anledning av den resultatpåverkan som återbetalningarna från SPV medför (se vidare beskrivning av bakgrund och effekter i avsnittet Ekonomiskt resultat), kan konstateras att ett stort ansvar vilar på Stockholms universitet som snarast behöver se över och säkra rutinerna och kontrollerna avseende faktureringsunderlagen från SPV. En framtida osäkerhet är även eventuella konsekvenser av att tidigare anställda kan ha fått för stora pensionsutbetalningar. Universitetet kommer nogsamnt att följa upp detta. Universitetet kommer även att se över och säkra rutinerna och kontrollerna i anslutning till bokslutsprocessen i syfte att förbättra den interna styrningen och kontrollen.

Arbete pågår inom universitetet för att ta till vara både de fördjupade temagenomgångarnas och utvärderingarnas/revisionernas resultat och utifrån dessa genomföra förbättringsåtgärder.

Liksom andra statliga myndigheter har universitetet i enlighet med externa krav infört ett e-beställningsverktyg, vilket bidrar till att stärka den interna styrningen och kontrollen i anslutning till inköp och upphandling. Verktyget är i drift sedan januari 2014 och förväntas, när det är fullt implementerat inom organisationen, leda till en effektivisering av inköpsprocessen. Ett drygt tjugotal institutioner/enheter är hittills anslutna till systemet och utbildning och kommunikationsaktiviteter sker parallellt med utrullning av systemet. För närvarande är utmaningen att få fler leverantörer att ansluta sig till systemet.

Vidare tillsatte förvaltningschefen i oktober 2013 en utredning av upphandlingsverksamhetens organisation och dimensionering vid Stockholms universitet. Resultatet av utredningen rapporterades under våren 2014 och nu pågår genomförande av åtgärder. Att skapa en effektiv centraliserad, men verksamhetsnära, inköps- och upphandlingsfunktion är en prioriterad åtgärd som universitetet arbetar med för att stärka den interna styrningen och kontrollen inom området. Under 2015 etablerar universitetet en ny starkt centraliserad organisation för upphandlingsverksamheten - Inköpssektionen

vid Ekonomiavdelningen. Rekrytering av en inköpschef samt tre upphandlare till sektionen håller på att avslutas. Riktlinjer och rutiner rörande inköp och upphandling ses också över och det pågår även ett arbete med att utreda eventuella behov av ytterligare systemstöd inom upphandlingsområdet.

För att hantera de risker och svagheter som har identifierats inom informationssäkerhetsområdet prioriterar universitetet åtgärder för att uppnå förbättrad styrning av och ökad systematik i informationssäkerhetsarbetet, exempelvis pågår för närvarande införande av ett ledningssystem för informationssäkerhet (s.k. LIS). Införandet sker i enlighet med externa krav i föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt gällande internationell standard. Ett ledningssystem för informationssäkerhet innebär bland annat att en universitetsgemensam informationssäkerhetsfunktion har etablerats vid universitetets centrala IT-avdelning, en informationssäkerhetssamordnare har utsetts som leder och samordnar arbetet inom universitetet, styrdokument för informationssäkerhetsarbetet har reviderats, ett antal riskanalyser har genomförts inom akademien och ett utbildningsprogram har arbetats fram. Arbetet med att upprätta en informationsklassningsmodell för universitetet har inletts. En metod för verksamhetsanalys har arbetats fram under 2014 där en modell för identifiering av informationstillgångar samt klassificering av dessa ingår. Informationsklassning enligt denna modell har hittills genomförts vid sex institutioner och arbetet kommer att fortgå under 2015.

Under 2013, då informationssäkerhetsfunktionen etablerades, genomfördes, med stöd av en extern konsult, en strategisk analys av universitetets informationssäkerhetsarbete. Baserat på resultatet har ett antal åtgärder med hög prioritet vidtagits för att begränsa identifierade risker, till exempel har åtgärder beträffande universitetets serverhallar genomförts för att i ännu högre grad brandsäkra dessa. Även brandväggarna har effektiviserats för att minimera risken för negativt intrång.

Under 2015 kommer universitetet att fortsätta arbetet för att ytterligare stärka den interna styrningen och kontrollen inom dessa områden och andra identifierade riskområden.

I arbetet med att genomföra, formalisera och dokumentera universitetets process för intern styrning och kontroll har, i olika faser, styrelse, ledning, företrädare för områden/fakulteter och för de olika avdelningarna inom universitetsförvaltningen m. fl. varit involverade. Under processens uppbyggnad har samråd skett med intern och extern revision.

Med utgångspunkt i dokumentationen av det arbete som genomförts inom processen för intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet 2014 samt med beaktande av rapportering från intern och extern revision, görs den sammanfattande bedömningen att den interna styrningen och kontrollen inom universitetet är betryggande.

Ekonomiskt resultat

Stockholms universitet redovisar ett resultat om 205,4 mnkr för 2014. Det kan jämföras med föregående års resultat som uppgick till 344,8 mnkr. År 2014 uppgick intäkterna till 4 642,7 mnkr, vilket är 2,5 procent högre jämfört med 2013. Universitetets kostnader ökade under året till 4 437,8 mnkr, vilket är 6,0 procent högre än kostnaderna jämfört med föregående år. Stockholms universitets myndighetskapital var vid utgången av 2013 1 002,4 mnkr och kommer i och med årets resultat att öka till 1 207,7 mnkr. Årets resultat fördelar sig med 151,7 mnkr inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt 53,7 mnkr inom forskning och utbildning på forskarnivå. Därutöver redovisar universitetet 997,2 mnkr i ackumulerade oförbrukade bidragsmedel, vilket är 1,7 procent högre än 2013. Av tabell 1 nedan framgår den ekonomiska utvecklingen för åren 2012 till 2014.

Ekonomisk utveckling, totalt (mnkr)	2014	2013	2012
Verksamhetens intäkter			
Anslag	3 166,5	3 089,5	2 973,2
Avgifter och andra ersättningar	339,0	321,4	314,5
Bidrag	1 117,7	1 095,7	1 011,4
Finansiella intäkter	19,6	25,0	33,6
Summa intäkter	4 642,7	4 531,4	4 332,7
Verksamhetens kostnader			
Personal	2 982,5	2 987,0	2 827,6
Lokaler	654,7	424,5	710,3
Övrig drift	709,3	684,2	643,5
Finansiella kostnader	3,6	4,4	5,8
Avskrivningar	87,7	88,5	95,8
Summa kostnader	4 437,8	4 188,6	4 282,9
Resultat från andelar i dotterföretag	0,5	1,9	0,5
Transfereringar			
Erhållna	164,2	163,4	159,3
Lämnade	-164,2	-163,4	-159,3
Kapitalförändring	205,4	344,8	50,3

Tabell 1: Ekonomisk utveckling för Stockholms universitet 2012-2014.

Nedan följer inledningsvis kommentarer till resultatet för universitetet som helhet. Därefter följer en utförligare beskrivning av de resultatpåverkande faktorerna för respektive verksamhet. Avsnittet avslutas med en redovisning av i vilken omfattning anslagsmedel har använts för att samfinansiera bidragsverksamhet samt hur donationsförvaltningens avkastning utvecklats i förhållande till marknadsindex.

Årets resultat på motsvarande 205,4 mnkr förklaras huvudsakligen av en positiv resultateffekt orsakad av återbetalning av tidigare inbetalda avgifter, inklusive ränteintäkter om 181,8 mnkr från Statens tjänstepensionsverk (SPV). Dessutom tillkommer ett tillskott om 66,5 mnkr med anledning av universitetets överproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer.

Universitetets totala ramanslag har ökat med 94,3 mnkr jämfört med 2013. I det ingår ett nettotillskott om 18,0 mnkr i takbelopp till utbildning på grundnivå och avancerad

nivå och 72,4 mnkr i ökad basresurs till forskning och utbildning på forskarnivå. Dessutom finns en nettoökning av universitetets anslag för särskilda åtaganden om 3,9 mnkr.

Anslagsintäkterna har, inklusive universitetets överproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer exkl. transfereringar, ökat med 77,0 mnkr jämfört med föregående år. Det motsvarar en procentuell ökning om 2,5 procent, vilket kan jämföras med 2013 års ökning som var 3,9 procent.

Stockholms universitets bidragsintäkter har ökat med 22,1 mnkr under 2014. Årets ökning följer tidigare års positiva trend, men i en lägre takt jämfört med tidigare års genomsnittliga ökning. Det är framförallt bidragsintäkter från stiftelser samt intäkter från forskningsråden som bidrar till årets ökning.

Universitetets intäkter från avgifter och andra ersättningar ökade med 17,6 mnkr, vilket är 5,5 procent högre än föregående år. I avsnitten nedan om uppdragsutbildning respektive uppdragsforskning beskrivs detta närmare.

Universitetets finansnetto, dvs. skillnaden mellan de finansiella intäkterna och de finansiella kostnaderna, är 16,0 mnkr, vilket är en minskning jämfört med 2013, då nettot var 20,6 mnkr. Minskningen förklaras av att den genomsnittliga in- och utlåningsräntan var lägre under året, vilket genererade en effekt på -4,6 mnkr på finansnettot jämfört med 2013.

Universitetets ackumulerade myndighetskapital inklusive årets resultat uppgår till 1 207,7 mnkr och har i och med årets resultat ökat med motsvarande 205,4 mnkr. I förhållande till universitetets omsättning har det ackumulerade myndighetskapitalet ökat med 3,9 procentenheter, till 26,0 procent.

De oförbrukade bidragen, dvs. externa bidragsmedel som inbetalats men som ännu inte tagits i anspråk, var vid utgången av året 997,2 mnkr, vilket är en ökning med 1,7 procent jämfört med 2013. Den genomsnittliga årliga ökningen av de oförbrukade bidragen har varit 3,7 procent under de senaste fem åren.

Personalkostnaderna vid universitetet har jämfört med 2013 minskat med 4,6 mnkr och har påverkats kraftigt av oförutsedda återbetalningar från Statens Tjänstepensionsverk (SPV). Under åren 2003-2013 arbetade Stockholms universitet med personalsystemet HR-plus. Under denna tid, främst åren 2003-2006, men även påföljande år fram till och med 2013 när universitetet gick över till nytt personalsystem, har det uppstått felaktigheter med pensionsavgifterna till SPV. De filer som skapades i detta system till SPV tycks ha varit behäftade med ett fel som gjort att HR-plus inte alltid tog med avslutsdatum och avslutskod på anställda som slutade vid Stockholms universitet. Stockholms universitet diskuterade tidigt detta problem med leverantören av HR-plus, men trots att man gjort inregistreringar enligt anvisningar har avslutsdatum och kod uppenbarligen inte följt med. Universitetet hade fått uppfattningen att felet främst inträffat under de två första åren, och har inte fått några signaler om att felaktigheterna skulle ha bestått. Från HR-plus-leverantörens sida har man istället hävdade att felet berodde på SPV:s system. SPV gör nu en genomgång hos samtliga myndigheter, och det visar sig att det finns fel på flera håll. Konstateras kan dock att ett stort ansvar vilar på Stockholms universitet som snarast behöver se över och säkra rutinerna och kontrollerna avseende faktureringsunderlagen från SPV.

Manuella rättningar av uppgifter hos SPV har genomförts och det har gett en positiv resultat-effekt som uppgår till 146,7 mnkr. Därtill kommer ränteintäkter samt justeringar av årets premieinbetalningar, vilket ger en sammantagen resultatpåverkan på 181,8 mnkr. Enligt be-

sked från SPV kvarstår ett antal rättningar som kommer att genomföras under 2015. Dock kan inte SPV i dagsläget bedöma hur många rättningar det rör sig om och kan således inte heller meddela hur stort återbetalningsbeloppet blir för 2015. En framtida osäkerhet är eventuella konsekvenser av att tidigare anställda kan ha fått för stora pensionsutbetalningar. Därför kommer universitetet nogsamt att följa upp detta.

Underliggande personalkostnader, däribland universitetets löner och ersättningar, har under 2014 ökat med 139,2 mnkr, varav 34,5 mnkr avser arbetsgivaravgifter. I kostnadsökningen ingår bl.a. en kostnadseffekt relaterad till den lönerrevision som belastat universitetets lönekostnader under sista kvartalet 2014. Under året har antalet anställda ökat och i medeltal hade Stockholms universitet 5 412 anställda, vilket är en ökning med 118 jämfört med 2013.

Lokalkostnaderna har ökat med 230,3 mnkr jämfört med 2013 och uppgår till 654,7 mnkr. I jämförelseperioden ingår en kostnadseffekt av universitetets upplösta avsättning, vilken hade upprättats för att finansiera framtida hyreskostnader för tomma lokaler i Campus Konradsberg, och som förklarar den stora kostnadsökningen mellan åren. Universitetets lokalkostnader för 2014 har således återgått till en normal kostnadsnivå, där 567,2 mnkr är kostnader för lokalhyror. Universitetets övriga lokalrelaterade kostnader, däribland kostnader för elektricitet och städtjänster, har under året minskat med 3,2 mnkr.

Universitetets driftskostnader har ökat med 25,1 mnkr jämfört med föregående år. Förbrukningsinventarier och köpta tjänster, där bland annat datalagrad information, e-böcker, konsulttjänster och konsultarvoden ingår, svarar för huvuddelen av ökningen. Vidare har universitetets kostnader för resor, representation och information ökat med 2,2 mnkr i förhållande till 2013.

Avskrivningarna har minskat med 0,8 mnkr jämfört med 2014 och uppgår till 87,7 mnkr. 36,0 mnkr av dessa härrör arbetsmaskiner, medan 18,4 mnkr härrör inventarier.

Diagram 1 och 2 nedan visar intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive för forskning och utbildning på forskarnivå med fördelning på olika intäktslag och finansieringskällor.

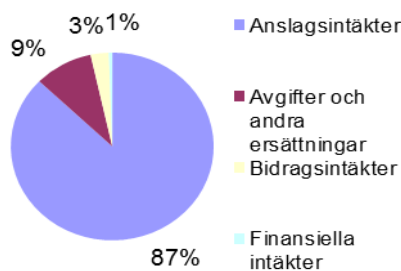

Diagram 1: Intäkter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2014 (1 899,4 mnkr) med fördelning på olika intäktslag (anges i procent).

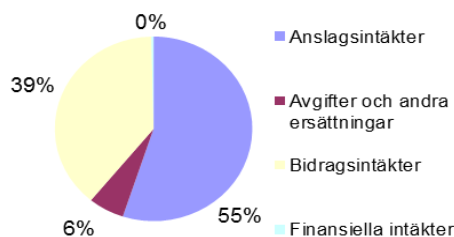

Diagram 2: Intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå 2014 (2 743,3 mnkr) med fördelning på olika intäktslag (anges i procent).

Utfall i jämförelse med prognos

Delårsbokslutet visade ett underskott om -143,9 mnkr för första halvåret 2014, vilket var betydligt lägre än utfallet i delårsbokslutet för 2013, då Stockholms universitet redovisade ett överskott om 134,7 mnkr. Underskottet i delårsbokslutet beror till stor del på att semesterlöneskulden är som störst per den sista juni. Prognosen som gjordes i samband med delårsbokslutet visade på ett underskott för helåret 2014 om -66,7 mnkr. Att utfallet för 2014 blev högre än prognostiserat resultat beror huvudsakligen på de ovan nämnda återbetalningarna från SPV.

Finansiering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Redovisningen av verksamhetens kostnader och intäkter ska i årsredovisningen fördelas på de två områdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. I redovisningen av verksamhetsgrenen utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska avgiftsfinansierad uppdragsverksamhet särredovisas. Vidare ska denna redovisning kommenteras.

Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Verksamheten utbildning på grundnivå och avancerad nivå visar ett resultat om 151,7 mnkr för 2014, vilket kan jämföras med 311,8 mnkr för 2013. Intäkterna uppgår till 1 899,4 mnkr och är 0,1 procent högre än föregående år. Kostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökade under året och uppgår till 1 748,0 mnkr för 2014.

Av tabell 2 nedan framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2012 till 2014.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2014	2013	2012
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 656,6	1 653,2	1 551,3
Avgifter och andra ersättningar	177,6	172,0	155,2
Bidrag	55,1	59,4	62,7
Finansiella intäkter	10,1	13,5	18,1
Summa intäkter	1 899,4	1 898,1	1 787,4
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 179,1	1 224,0	1 137,7
Lokaler	311,9	64,2	401,4
Övrig drift	222,9	265,1	244,1
Finansiella kostnader	2,0	2,5	3,2
Avskrivningar	32,1	31,5	32,1
Summa kostnader	1 748,0	1 587,3	1 818,4
Resultat från andelar i dotterföretag	0,3	1,1	0,3
Transfereringar			
Erhållna	46,4	48,8	60,8
Lämnade	-46,4	-48,8	-60,8
Kapitalförändring	151,7	311,8	-30,7

Tabell 2: Intäkter, kostnader och ekonomisk utveckling för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2012-2014.

Årets överskott inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är främst orsakad av återbetalningarna av tidigare inbetalda avgifter från Statens tjänstepensionsverk (SPV). Därtill påverkas också utfallet av universitetets överproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer.

Universitetets takbelopp har jämfört med 2013 ökat med totalt 18,0 mnkr. Utöver en pris- och löneomräkning om 29,6 mnkr, har universitetet under året fått avstå 13,9 mnkr i takbelopp till förmån för utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar på andra lärosäten. Dessutom har universitetet fått ett nettotillskott om 2,3 mnkr till lärar- och förskolelärarytbildningarna.

Vidare har universitetet, inom ramen för de särskilda åtagandena, fått 6,5 mnkr på grundval av resultaten i Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar. Det är en minskning med 0,8 mnkr jämfört föregående år. Det totala tillskottet inom universitetets särskilda åtagande uppgår till 60,2 mnkr och är 3,9 mnkr högre än 2013. Med anledning av universitetets överproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer, har årets takbelopp överskridits med motsvarande 73,3 mnkr. Universitetet utnyttjar således hela sitt kvarvarande anslagssparande om 66,5 mnkr. Det är dock 20,6 mnkr lägre än föregående år, då universitetet utnyttjade 87,1 mnkr av sitt anslagssparande.

Totalt sett har anslagsintäkterna, inklusive årets transfereringar, ökat med 3,4 mnkr jämfört med 2013.

Bidragsintäkterna har minskat under 2014 och uppgår till 55,1 mnkr. Andelen bidragsmedel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är en bråkdel av de medel som omsätts inom forskning och utbildning på forskarnivå.

Avgiftsintäkterna har ökat med 3,2 procent jämfört med föregående år, vilket också redovisas närmare i avsnittet rörande uppdragsverksamheten.

Personalkostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår till 1 179,1 mnkr och är en minskning med 3,7 procent relativt 2013 års utfall. I och med återbetalningen av tidigare inbetalda avgifter från SPV har årets personalkostnader minskat till en betydligt lägre nivå. Underliggande lönekostnader har dock ökat med motsvarande 13,2 mnkr jämfört med föregående år.

Lokalkostnaderna uppgår till 311,9 mnkr, vilket är 247,7 mnkr högre än motsvarande period föregående år, då kostnaderna var 64,2 mnkr. I jämförelseperioden ingår en kostnadseffekt av universitetets upplösta avsättning, vilket förklarar den höga kostnadsökningen mellan åren. Universitetets lokalkostnader inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har således återgått till en normal kostnadsnivå, där 291,3 mnkr är kostnader för lokalhyror.

Driftskostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har minskat med 42,2 mnkr jämfört med 2013. Färre inköp av konsulttjänster och konsultarvoden samt i viss mån mindre inköp av förbrukningsinventarier, i form av datorer och böcker, har bidragit till de minskade kostnaderna. Kostnader rörande resor, representation och information har ökat med 2,2 procent jämfört med 2013.

Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 3 nedan visar hur intäkterna och kostnaderna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitetet fördelas på olika intäkts- och kostnadsposter. Redovisningen sker uppdelat på uppdrag enligt regleringsbrevet och uppdragsverksamhet. Med uppdragsverksamhet avses här uppdragsutbildning samt beställd utbildning från andra lärosäten.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2014		2013		2012	
	Uppdrag i regl.brev	Uppdragsverksamhet	Uppdrag i regl.brev	Uppdragsverksamhet	Uppdrag i regl.brev	Uppdragsverksamhet
Verksamhetens intäkter						
Anslag	1 656,6	0,0	1 653,2	0,0	1 551,3	0,0
Avgifter och andra ersättningar	75,4	102,2	82,1	89,9	71,4	83,8
Bidrag	55,1	0,0	59,4	0,0	62,7	0,0
Finansiella intäkter	10,2	0,0	13,5	0,0	18,1	0,0
Summa intäkter	1 797,3	102,2	1 808,2	89,9	1 703,5	83,8
Verksamhetens kostnader						
Personal	1 122,3	56,8	1 172,2	51,9	1 089,4	48,3
Lokaler	308,8	3,1	62,3	1,9	399,5	1,9
Övrig drift	182,8	40,1	232,3	32,8	210,0	34,1
Finansiella kostnader	1,8	0,2	2,3	0,2	3,2	0,0
Avskrivningar	32,1	0,0	31,5	0,0	32,0	0,1
Summa kostnader	1 647,8	100,2	1 500,6	86,8	1 734,1	84,4

Tabell 3: Intäkter och kostnader för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå för 2012-2014, redovisat med uppdelning på uppdrag enligt regleringsbrev och uppdragsverksamhet.

Universitetets uppdragsverksamhet på utbildningssidan utgör 5,7 procent av de totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Intäkterna för uppdragsverksamheten uppgår 2014 till 102,2 mnkr och kostnaderna till 100,2 mnkr, vilket innebär ett utfall om 2,0 mnkr för 2014.

Inom uppdragsutbildning utmärker sig främst uppdrag från Skolverket, Arbetsförmedlingen och svenska företag. Skolverket är alltså den största uppdragsfinansiären som under året har bidragit med 57,2 mnkr i intäkter till universitetet.

Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det totala myndighetskapitalet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår vid utgången av 2014 till 788,7 mnkr och har således ökat med 23,4 procent jämfört med föregående period. Myndighetskapitalets förändring sedan 2012 redovisas i tabell 4 nedan.

Myndighetens utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2014	2013	2012
Kapital (mnkr)	788,7	638,9	327,6
Förändring från föregående år (%)	23,4	95,0	-8,6

Tabell 4: Myndighetskapital för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå 2012-2014.

Finansiering av forskning och utbildning på forskarnivå

Redovisningen av verksamhetens kostnader och intäkter ska i årsredovisningen fördelas på de två områdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. I redovisningen av verksam-

hetskrenen forskning och utbildning på forskarnivå ska avgiftsfinansierad uppdragsverksamhet särredovisas. Vidare ska denna redovisning kommenteras.

Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå

Verksamheten forskning och utbildning på forskarnivå visar ett resultat om 53,7 mnkr för 2014, vilket kan jämföras med 33,0 mnkr för 2013. Intäkterna uppgår till 2 743,3 mnkr, vilket är 4,2 procent högre än föregående år. Kostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå ökade med 3,4 procent och uppgår till 2 689,8 mnkr under året medan kostnaderna för 2013 var 2 601,3 mnkr.

Av tabell 5 nedan framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för forskning och utbildning på forskarnivå under perioden 2012 till 2014.

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2014	2013	2012
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 509,9	1 436,2	1 421,9
Avgifter och andra ersättningar	161,4	149,4	159,2
Bidrag	1 062,6	1 036,2	948,7
Finansiella intäkter	9,4	11,5	15,5
Summa intäkter	2 743,3	2 633,3	2 545,3
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 803,3	1 763,0	1 689,9
Lokaler	342,9	360,3	308,9
Övrig drift	486,4	419,1	399,4
Finansiella kostnader	1,6	1,9	2,6
Avskrivningar	55,6	57,0	63,7
Summa kostnader	2 689,8	2 601,3	2 464,5
Resultat från andelar i dotterföretag	0,2	0,9	0,2
Transfereringar			
Erhållna	117,7	114,6	98,5
Lämnade	-117,7	-114,6	-98,5
Kapitalförändring	53,7	33,0	81,1

Tabell 5: Intäkter, kostnader och ekonomisk utveckling för forskning och utbildning på forskarnivå för 2012-2014.

Årets utfall inom forskning och utbildning på forskarnivå förklaras främst av förhållandevis stora intäktsökningar, i synnerhet inom anslagen, samtidigt som ökningsnivån på personalkostnaderna är lägre än vanligt.

Anslagsintäkterna har under 2014 ökat med totalt 73,6 mnkr jämfört med 2013. Av dessa avser 27,9 mnkr pris- och löneomräkning. Det tidigare tillfälliga tillskottet om 10,2 mnkr för delfinansiering av en fond för internationella ekonomiska studier har tagits bort samtidigt som universitetet har erhållit en förstärkning av basanslaget på 57,4 mnkr. Dock har universitetet fått en sänkning av forskningsanslaget med 2,7 mnkr utifrån regeringens omfördelningssystem för forskningsmedel. Kriterier för omfördelning är lärosätets utfall rörande antal citeringar i vetenskapliga tidskrifter och mängden externa forskningsmedel.

Årets bidragsintäkter uppgår till 1 062,6 mnkr, vilket är en ökning med 2,5 procent. Avgiftsintäkterna har ökat med 12,1 mnkr jämfört med föregående år. Bidrags- och

avgiftsförändringarna i förhållande till föregående år redovisas närmare i avsnittet som följer.

Vad gäller personalkostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå visar utfallet för 2014 en ökning med 2,3 procent till 1 803,3 mnkr jämfört med 2013. Liksom för utbildning på grundnivå och avancerad nivå har återbetalningen av tidigare inbetalda avgifter från SPV dämpat årets underliggande personalkostnadsökning till en betydligt måttligare nivå. Lönekostnaderna inom verksamhetsgrenen har under 2014 ökat med 85,6 mnkr jämfört med 2013.

Årets lokalkostnader uppgår till 342,9 mnkr, vilket är 17,4 mnkr lägre än 2013 och beror på en positiv kostnadseffekt i jämförelseperioden. Kostnaderna för lokalhyror har ökat och uppgår till 275,8 mnkr.

Driftskostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå har ökat med 67,2 mnkr jämfört med föregående år. Ökade kostnader för förbrukningsinventarier, däribland datorlagrad information och e-böcker, samt köpta konsulttjänster och konsultarvoden är den främsta anledningen till de ökade driftskostnaderna. Vidare har kostnader rörande resor representation och information ökat med 1,5 procent jämfört med 2013.

Universitetets intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå kommer från en rad olika finansieringskällor, där anslagsmedel utgör den största andelen och motsvarar 55,0 procent av de totala intäkterna. Andra större finansieringskällor är bidragsintäkter vars andel uppgår till 38,7 procent. Den relativa fördelningen mellan olika finansieringskällor framgår av tabell 6 nedan.

Bidragsintäkterna har under året fortsatt att öka och uppgår till 1 062,6 mnkr vid årets bokslut. Forskningsråden svarar för den största andelen bidragsmedel. Andelen uppgår till 47,9 procent varvid den i särklass största bidragsfinansiären är Vetenskapsrådet, vars bidrag uppgår till över hälften inom kategorin. Andra utmärkande bidragsfinansiärer är Formas, Forte, Vinnova samt Riksbankens jubileumsfond. Bidragsintäkter från olika stiftelser utgör 19,4 procent relativt de totala bidragsintäkterna under 2014. I kategorin utmärker sig bl.a. Knut & Alice Wallenbergs stiftelse, Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (Mistra), Stiftelsen för strategisk forskning (SSF), Granholms stiftelse samt Torsten & Ragnar Söderbergs stiftelse med relativt sett höga andelar. Kammarkollegiet utmärker sig som bidragsfinansiär i kategorin övriga statliga myndigheter, vars andel motsvarar 13,5 procent av de totala bidragsintäkterna. Slutligen bidragsintäkter från EU, däribland Europeiska forskningsrådet (ERC), bidrar med en andel på motsvarande 7,6 procent av universitetets totala bidragsintäkter. Dessa fyra redovisade kategorier står tillsammans för närmare 90 procent av de totala bidragsintäkterna till Stockholms universitet.

Finansieringskälla (mnkr)	2014		2013		2012	
	Intäkter	Andel (%)	Intäkter	Andel (%)	Intäkter	Andel (%)
Anslag	1 509,9	55,0	1 436,2	54,5	1 421,9	55,9
Avgifter och andra ersättningar	161,4	5,9	149,4	5,7	159,2	6,3
Bidrag	1 062,6	38,7	1 036,2	39,4	948,7	37,3
Finansiella intäkter	9,4	0,3	11,5	0,4	15,5	0,6
Totalt	2 743,3	100,0	2 633,3	100,0	2 545,3	100,0

Tabell 6: Intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå 2012-2014 med fördelning på intäktslag/finansieringskällor. Respektive intäktslagsandel av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå anges i procent.

Av tabell 7 nedan, vilken redogör för kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå redovisat per kostnadsslag inklusive relativa jämförelsetal, framgår det att personalkostnaderna är den helt dominerande andelen av kostnaderna med motsvarande 67,0 procent av totala kostnadsmassan inom verksamheten.

Ändamål (mnkr)	2014		2013		2012	
	Kostnader	Andel (%)	Kostnader	Andel (%)	Kostnader	Andel (%)
Personal	1 803,3	67,0	1 763,0	67,8	1 689,9	68,6
Lokaler	342,9	12,7	360,3	13,8	308,9	12,5
Övrig drift	486,4	18,1	419,1	16,1	399,4	16,2
Finansiella kostnader	1,6	0,1	1,9	0,1	2,6	0,1
Avskrivningar	55,6	2,1	57,0	2,2	63,7	2,6
Totalt	2 689,8	100,0	2 601,3	100,0	2 464,5	100,0

Tabell 7: Kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå 2012-2014 med fördelning på kostnadsslag. Respektive kostnadsslagsandel av de totala kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå anges i procent.

Uppdragsforskningens intäkter och kostnader

Universitetet bedriver forskning på uppdrag av statliga myndigheter och företag inom det privata näringslivet. Uppdragsforskningen utgör 3,0 procent av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå och redovisar ett utfall om 1,0 mnkr för 2014. Intäkterna för uppdragsforskningen uppgår 2014 till 79,6 mnkr, vilket är en ökning med 15,8 mnkr i förhållande till föregående år. Ökade intäkter från främst Skolverket, Trafikverket, Stockholm Stad samt svenska företag förklarar större delen av årets ökning. Skolverket svarar för den i särklass största andelen inom uppdragsfinansierarna och har också under 2014 ökat mest och uppgår till 54,9 procent relativt uppdragsforskningens totala intäkter. Tabell 8 nedan visar hur intäkterna och kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå vid universitetet fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter.

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2014		2013		2012	
	Forskning	Uppdragsforskning	Forskning	Uppdragsforskning	Forskning	Uppdragsforskning
Verksamhetens intäkter						
Anslag	1 509,9	0,0	1 436,2	0,1	1 421,9	0,0
Avgifter och andra ersättningar	81,9	79,6	85,7	63,7	78,5	80,7
Bidrag	1 062,6	0,0	1 036,2	0,0	948,7	0,0
Finansiella intäkter	9,4	0,0	11,5	0,0	15,5	0,0
Summa intäkter	2 663,7	79,6	2 569,5	63,8	2 464,6	80,7
Verksamhetens kostnader						
Personal	1 759,9	43,4	1 722,4	40,6	1 648,2	41,7
Lokaler	342,1	0,8	359,7	0,6	305,5	3,4
Övrig drift	452,1	34,3	392,3	26,8	368,1	31,3
Finansiella kostnader	1,4	0,2	1,7	0,2	2,2	0,4
Avskrivningar	55,6	0,0	57,0	0,0	63,7	0,0
Summa kostnader	2 611,2	78,7	2 533,0	68,2	2 387,6	76,8

Tabell 8: Intäkter och kostnader för forskning och utbildning på forskarnivå för 2012-2014, redovisat med uppdelning på forskning och uppdragsforskning.

Myndighetskaptal för forskning och utbildning på forskarnivå

Det totala myndighetskapalet för forskning och utbildning på forskarnivå uppgår vid utgången av 2014 till 415,6 mnkr, vilket är en ökning med 14,9 procent jämfört med föregående år. Myndighetskapalets förändring sedan 2012 redovisas i tabell 9 nedan.

Myndighetens forskning och utbildning på forskarnivå	2014	2013	2012
Kapital (mnkr)	415,6	361,8	328,9
Förändring från föregående år (%)	14,9	10,0	32,6

Tabell 9: Myndighetskaptal för forskning och utbildning på forskarnivå 2012-2014.

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet

Av årsredovisningen för 2014 ska framgå i vilken omfattning anslagsmedel efter beslut har använts för att samfinansiera bidragsfinansierad verksamhet.

Anslagsmedel får tas i anspråk för samfinansiering av projekt eller liknande verksamhet inom ramen för universitetets verksamhetsområden, om ändamålet med anslaget inte hindrar detta. Av tabell 10 nedan framgår i vilken omfattning anslagsmedel använts för att samfinansiera bidragsfinansierad verksamhet under åren 2012 till 2014.

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	2014		2013		2012	
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Forskning och utbildning på forskarnivå
Anslagsmedel som använts för att samfinansiera bidragsverksamhet (mnkr)	2,1	55,7	0,5	51,3	0,0	51,0
Andel av den totala finansieringen i bidragsverksamheten (%)	3,9	5,0	0,1	5,1	0,1	5,1

Tabell 10: Anslagsmedel som samfinansierat bidragsfinansierad verksamhet 2012 till 2014.

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex

Stockholms universitet har getts rätt att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. Av årsredovisningen för 2014 ska framgå hur avkastningen har utvecklats i förhållande till marknadsindex.

Stockholms universitet har medgivande från regeringen att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. Den genomsnittliga avkastningen för donationsmedel som förvaltas enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) ställt i förhållande till marknadsindex framgår av tabell 11 nedan.

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	2014	2013	2012
Genomsnittlig avkastning för donationsmedel (%)	7,5	15,1	9,3
Marknadsindex (%)	8,6	13,5	9,8

Tabell 11: Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex under åren 2012 och 2014.

Donationernas sammalagda marknadsvärde var vid årets slut 23,1 mnkr varav 10 mnkr (43%) var placerade i aktier och 13,1 mnkr (57%) i fonder. Medlen förvaltas sedan 2010 diskretionärt av en förvaltare. Jämförelseindex för aktier är *SIX Return* och för räntebärande värdepapper *OMXRX 1-3Y*.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Omfattning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsutbud

Utbildningsutbudet vid universitet och högskolor ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för fördelningen mellan program och kurser på olika nivåer och med olika förkunskapskrav samt fördelningen mellan campus och distansutbildning ska redovisas. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning.

Frågor om prioriteringar och dimensionering har blivit mycket betydelsefulla när Stockholms universitet nu nyttjar sitt takbelopp till fullo. Vid universitetet är ansvaret för att göra bedömningar och prioriteringar inom utbildningsutbudet delegerat till områdesnämnderna. De kursgivande institutionerna har dock en stor självständighet att, med de begränsningar som exempelvis takbelopp sätter, göra bedömningar och föreslå prioriteringar.

Ett dilemma som båda vetenskapsområdena vittnar om är de utbildningar som upplevs som angelägna att ge men som på grund av lågt söktryck eller låg prestationsgrad är väldigt resurskrävande i förhållande till de intäkter de ger. På alla fakulteter kan man se en prioritering av kurser som är knutna till utbildningsprogram, samtidigt som man framhåller vikten av fristående kurser som ger bredd åt utbildningsutbudet och ökar möjligheten till vidareutbildning.

Inom det naturvetenskapliga området arbetar dess grundutbildningsberedning med den övergripande planeringen och prioriteringen mellan olika utbildningar. Bland annat har man inom området halverat intaget till det naturvetenskapliga basåret hösten 2014 och beslutat att inte ha någon antagning 2015. På uppdrag av områdesnämnden har också en arbetsgrupp under året tagit fram ett underlag för dimensionering av utbildningsuppdrag 2015-2017.

Inom HS-området har man som ett led i sitt strategiska arbete har under 2014 på Humanistiska fakulteten implementerat en obligatorisk programstruktur för all utbildning på avancerad nivå. I syfte att stärka arbetsmarknadsanpassningen kommer denna struktur bland annat innehålla två obligatoriska färdighetskurser om 7,5 högskolepoäng. Förhoppningen är att andelen programstudenter kommer att öka som en följd av reformen. Därtill genomfördes en kraftig nedskärning av utbildningsutbudet 2014 och en prioritering av utbildning som ligger inom huvudområdenas progression.

Utbildningen vid Stockholms universitet är till klart övervägande del campusförlagd, och andelen distansutbildningar och/eller distansstudenter ligger strax under 10 %. Vid Juridiska fakulteten pekar man både på kvalitetsfaktorer och bättre genomströmning som anledningar till att man inte har så mycket distansundervisning, samt det faktum att universitetets rekryteringsbas i hög grad är stockholmsområdet. Hänvisningar till dessa förklaringsfaktorer finns även hos de andra fakulteterna. Något som också förekommer på någon institution är vad som kallas *blended learning*, det vill

säga att kurser ges både med ett antal icke obligatoriska träffar och med ett omfattande distansmaterial, vilket möjliggör för studenter att välja att läsa kursen som campuskurs eller på distans.

På Samhällsvetenskapliga fakulteten lyfter man fram det faktum att initiativet till inrättande av nya utbildningar kommer från ämnesinstitutionerna, det vill säga där man har den grundläggande kännedomen om ämnet och behovet av det inom arbetsmarknaden, och detsamma gäller även inom de andra fakulteterna. På institutionerna har man även mycket kontakter med det omgivande samhället, och det förekommer till exempel att man använder sig av näringslivsrepresentanter i styrelser, rådgivande paneler eller liknande. Företagsekonomiska institutionen och Juridiska institutionen är exempel på det sistnämnda, och för Juridiska institutionens del har dessa kontakter bland annat lett till förändringar i innehållet på Juristprogrammet.

Söktryck

Stockholms universitet ger ca 200 program och ca 1 900 fristående kurser. Höstterminen 2014 inkom sammanlagt 237 532 ansökningar till universitetets kurser och program, vilket var en ökning jämfört med de närmast föregående åren.

Totalt antal ansökningar	HT 2014	HT 2013	HT 2012
Program, grundnivå	77 192	72 623	64 833
Program, avancerad nivå	22 985	21 749	19 725
Kurser, grundnivå	118 752	115 841	107 799
Kurser, avancerad nivå	18 603	16 718	15 593
Totalt	237 532	226 931	207 950

Tabell 12: Totalt antal ansökningar till kurser och program höstterminerna 2012-2014

Antal förstahandsansökningar per plats	HT 2014	HT 2013	HT 2012
Program, grundnivå	2,8	2,6	2,3
Program, avancerad nivå	1,9	1,9	1,7
Kurser, grundnivå	0,9	0,7	0,6
Kurser, avancerad nivå	0,4	0,3	0,4

Tabell 13: Genomsnittligt antal förstahandsansökningar per plats till kurser och program höstterminerna 2012-2014

På universitetet finns ett stort antal utbildningar där planeringstal, det vill säga platsantal, inte anges och då blir siffrorna vad gäller antal förstahandssökningar svårjämförbara. Utbildningar med lågt söktryck där alla behöriga sökande antas är exempel på sådana.

Helårsstudenter

Antalet helårsstudenter (exklusive beställd utbildning och uppdragsutbildning) vid Stockholms universitet uppgick 2014 till 29 087, vilket är en marginell minskning jämfört med 2013, och minskningen är relativt jämnt fördelad mellan de båda områdena. Andelen helårsstudenter på avancerad nivå var densamma som de två föregående åren, nämligen 19 procent.

Område/Fakultet	2014	2013	2012
HS-området	25 431	25 804	25 332
<i>Humanistiska fakulteten</i>	8 446	8 585	8 533
<i>Juridiska fakulteten</i>	2 770	2 905	2 984
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	14 215	14 314	13 815
Naturvetenskapliga området	3 656	3 755	4 116
Totalt	29 087	29 559	29 448

Tabell 14: Antal helårsstudenter (hst) (exklusive beställd utbildning och uppdragsutbildning) per område och fakultet 2012-2014.

Helårsprestationer och prestationsgrad

Antalet helårsprestationer vid Stockholms universitet uppgick 2014 till 21 948, vilket också är en minskning i förhållande till 2013. Helårsprestationerna har minskat något mindre än antalet helårsstudenter vilket även betyder att prestationsgraden marginellt ökat något jämfört med 2013; dock är inte ökningen större än att procentsatsen för hela universitetet är densamma.

Område/Fakultet	2014	2013	2012
*HS-området	19 585 (77)	19 621 (76)	19 077 (75)
<i>Humanistiska fakulteten</i>	5 743 (68)	5 864 (68)	5 678 (67)
<i>Juridiska fakulteten</i>	2 456 (89)	2 521 (87)	2 549 (85)
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	11 386 (80)	11 236 (78)	10 850 (79)
Naturvetenskapliga området	2 363 (65)	2 453 (65)	2 792 (68)
Totalt	21 948 (75)	22 074 (75)	21 869 (74)

Tabell 15: Antal helårsprestationer (hpr) (exklusive beställd utbildning och uppdragsutbildning) per område och fakultet 2012-2014 med prestationsgrad i procent inom parentes.

Skillnaderna i prestationsgrad mellan fakulteterna beror sannolikt till stor del på att andelen studenter som läser program respektive fristående kurser skiljer sig åt. Eftersom programstudenter tenderar att producera fler poäng än studenter som läser fristående kurser kommer fakulteter med många utbildningsprogram att ha en högre prestationsgrad. Med några få men viktiga undantag, till exempel lärarutbildningar, har dessutom utbildningsprogram som leder till yrkesexamen en ännu något högre prestationsgrad. Föga förvånande är därför prestationsgraden högst inom Juridiska fakulteten, där en stor del av studenterna läser på juristprogrammet. Prestationsgraden påverkas troligen också av faktorer som rör studenternas syfte med att studera samt av arbetsgivarnas avsaknad av intresse för att efterfråga examensbevis när de anställer. Sannolikt bidrar faktorer som dessa också till att Stockholms universitet, i egenskap av huvudstadsuniversitet, har en prestationsgrad som ligger under det nationella genomsnittet.

Studenter som inte tar poäng

Av dem som var registrerade på kurser under höstterminen 2013 var det 2 716 helårsstudenter som inte har tog några poäng på dessa under höstterminen 2013 och vårterminen 2014. I denna siffra ingår både studenter som aldrig examinerats och studenter som examinerats men inte har något godkänt resultat. Utresande utbytesstudenter ingår inte i underlaget.

Prestationer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå har följande mått tagits fram:

Kostnad per helårsstudent

Kostnad per helårsprestation

Dessa mått anges nedan totalt för lärosätet men också uppdelat per område och fakultet. Måtten anges per år under den sista fyraårsperioden.

Som framgår av tabellerna 16 och 17 nedan har kostnaderna per helårsstudent och helårsprestation ökat vid samtliga fakulteter.

Prestation: Kostnad per helårsstudent

Kostnaderna per helårsstudent har beräknats genom att den totala kostnaden för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive kostnader för uppdragsutbildning och bidragsfinansierad utbildning, har dividerats med det antal helårsstudenter som universitetet avräknar inom takbeloppet, dvs. i bilaga 1 samt antalet avgiftsfinansierade studenter.

Antalet helårsstudenter och helårsprestationer inkluderar således inte uppdragsutbildning och beställd utbildning.

Område/Fakultet	2014 Kr/HST	2013 Kr/HST	2012 Kr/HST	2011 Kr/HST
HS-området	50 427	43 962	52 359	52 824
<i>Humanistiska fakulteten</i>	46 943	39 844	47 575	48 663
<i>Juridiska fakulteten</i>	41 740	36 311	40 887	33 990
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	54 191	47 984	57 791	59 712
Naturvetenskapliga området	85 486	75 347	85 283	88 673
Totalt	54 834	47 949	56 961	57 756

Tabell 16: Kostnad per helårsstudent per område och fakultet för åren 2011-2014.

Prestation: Kostnad per helårsprestation

Kostnaderna per helårsprestation har beräknats genom att den totala kostnaden för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, exklusive kostnader för uppdragsutbildning och bidragsfinansierad utbildning, har dividerats med det antal helårsprestationer som universitetet avräknar inom takbeloppet, dvs. i bilaga 1, samt avgiftsfinansierade studenter.

Område/Fakultet	2014 Kr/HPR	2013 Kr/HPR	2012 Kr/HPR	2011 Kr/HPR
HS-området	65 480	57 813	69 526	69 040
<i>Humanistiska fakulteten</i>	69 037	58 330	71 496	71 009
<i>Juridiska fakulteten</i>	47 076	41 842	47 865	38 087
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	67 655	61 127	73 584	75 917
Naturvetenskapliga området	132 263	115 350	125 725	120 216
Totalt	72 670	64 207	76 701	75 862

Tabell 17: Kostnad per helårsprestation per område och fakultet för åren 2011-2014.

Examina

Det totala antalet examina vid universitetet har ökat med knappt 5 procent jämfört med 2013. Som en naturlig följd av Bolognaprocessen har under flera år antalet magisterexamina minskat medan master- och kandidatexamina ökat. För 2014 kan man konstatera att kandidatexamen är den examenstyp där man ser en tydligast ökning, att masterexamen ökar något och att magisterexamen respektive yrkesexamen ligger på i princip samma nivå som året innan. Antalet yrkesexamina ligger fortfarande under nivån för 2011 (2 736 st) och en del av förklaringen till att antalet yrkesexamina var så högt 2011 var införandet av lärarlegitimation, vilket bidrog till att många tidigare lärarstudenter med nästan avslutade studier såg till att avsluta dem och ta ut examen. Mycket tyder därför på att 2011 var ett undantagsår vad gäller antalet lärarexamina. En tänkbar delförklaring till det ökade antalet examina är de övergångsregler som gäller för de studenter som påbörjat sin utbildning före 1 juli 2007, som fram till 30 juni 2015 kan ta ut examen enligt gamla bestämmelser.

Examenstyp	2014	2013*	2012*
Masterexamen	698	679	531
Magisterexamen	545	550	656
Yrkesexamen**	2 503	2 506	2 274
Kandidatexamen	2 481	2 204	2 001
Högskoleexamen	21	20	16
Totalt	6 248	5 959	5 478

Tabell 18: Antalet avlagda examina under perioden 2012-2014 fördelat på examenstyp.

*Uppgifter gällande examina har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2013.

**Med yrkesexamen avses juris kandidatexamen/juristexamen, sjukhusfysikerexamen, socionomexamen, lärarexamen, civilekonomexamen, psykoterapeutexamen och psykologexamen.

Forskningsanknytning i utbildningen

Andelen disputerade lärare är det mått som vanligtvis används för att visa forskningsanknytningen i utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I nedanstående tabell redovisas andelen disputerade lärare uppdelade per område och fakultet för år 2014 jämfört med 2013 och 2012.

Område/Fakultet	2014	2013	2012
HS-området	81	81	78
<i>Humanistiska fakulteten</i>	80	80	77
<i>Juridiska fakulteten</i>	77	77	81
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	83	82	79
Naturvetenskapliga området	91	91	90
Totalt	84	83	81

Tabell 19: Andel disputerade lärare i procent av det totala antalet lärare 2012-2014 per område och fakultet.

Andelen disputerade lärare 2014 är i stort sett oförändrad inom såväl HS-området som det naturvetenskapliga området jämfört med 2013. Sedan 2012 är det bara på Juridiska fakulteten man kan se en nedgång.

Generellt sett är andelen disputerade lärare fortfarande relativt hög vid Stockholms universitet. Särskilt hög är den inom det naturvetenskapliga området.

Övrig utbildning

Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning

Samtliga lärosäten som tilldelas medel från denna anslagspost ska i årsredovisningarna redogöra för antalet sökande och antagna till utbildning som bedrivs enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning samt antalet helårsstudenter som har deltagit i utbildning enligt ovan uppdelat på antagningstermin.

Av årsredovisningarna ska även framgå utbildningens upplägg och de viktigaste erfarenheterna av satsningen. Medverkande lärosäten ska göra en uppskattning av kostnaderna för satsningen uppdelat på nedlagda kostnader för planering, antagning, validering, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning.

Medverkande lärosäten ska så långt möjligt redovisa antalet studenter som har genomgått utbildningen med godkänt resultat, och antalet studenter som har avbrutit studierna under utbildningens gång och anledningen till detta.

Slutligen ska medverkande lärosäten redogöra för hur de arbetar med uppföljning av utbildningen och, om möjligt, resultatet av sådan uppföljning.

Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund

På uppdrag av Utbildningsdepartementet har Stockholms universitet möjlighet att anordna en kompletterande utbildning (120 hp) för personer med avslutad utländsk juristutbildning. Syftet med kompletteringsutbildningen för utländska jurister är att underlätta att få anställning som jurist i Sverige, eftersom det visat sig vara svårt för denna grupp att etablera sig som jurister på den svenska arbetsmarknaden.

Enligt ett beslut i institutionsstyrelsen på Juridiska institutionen i september 2013 har inga nya studenter antagits till utbildningen under 2014. Nedan visas antalet sökande och antalet antagna vid utbildningen sedan 2007.

Antagningstermin	Antal sökande	Antal antagna
HT 2007	87	15
HT 2008	-	-
HT 2009	87	17
HT 2010	78	14
HT 2011	76	14
HT 2012	115	13
HT 2013	117	15
HT 2014	-	-

Tabell 20: Antal sökande och antagna till Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund för åren 2007-2014.

Av de studenter som antagits sedan programstart år 2007 har 51 studenter tagit ut en juristexamen.

Utbildningen består av följande obligatoriska terminer:

Termin 1 – Juridisk introduktionskurs (10,5 hp), Europarätt (7,5 hp) och Statsrätt (12 hp)

Termin 2 – Processrätt (19,5 hp) och Förvaltningsrätt (15 hp)

Termin 3 – Civilrätt C (10,5 hp) och Straffrätt (18 hp)
Termin 4 – Examensarbete (30 hp)

Därutöver erbjuds studenterna som har uppfyllt uppställda förkunskapskrav att välja ytterligare kurser på avancerad nivå inom ramen för Juridiska institutionens specialkursutbud.

Till utbildningen antas 15 studenter per antagningsomgång, och flera av de sökande till utbildningen har svenska gymnasiebetyg och är uppvuxna i Sverige. Ett gissning är att det delvis är studenter som inte haft tillräckligt höga betyg för att bli antagna till juristutbildning i Sverige, och därför valt att studera juridik utomlands, som söker och antas till utbildningen. Av dem som antogs hösten 2013 hade 6 av 15 studenter svenska gymnasiebetyg, och hösten 2012 var motsvarande siffra 5 av 14. Om antagandet stämmer innebär det att delvis fel målgrupp antas till utbildningen.

En del studenter har haft svårigheter att på ett tillfredsställande sätt klara av studierna och detta beror i viss mån på bristande kunskaper i det svenska språket. Vid antagningen har språkkravet varit godkänt i Svenska B på gymnasienivå men detta har visat sig vara ett mycket trubbigt instrument för att avgöra de språkliga förutsättningarna för att klara av utbildningen. Med anledning av det infördes vid antagningen 2011 ett obligatoriskt språktest för samtliga sökanden. Språktestet är utformat av Institutionen för svenska och flerspråkighet. Dessutom har en lärare engagerats i juridisk svenska som ett frivilligt stöd för de studenter som redan är antagna på utbildningen. Man kan konstatera att studenterna av olika anledningar inte blir klara med sin utbildning inom utsatt tid.

Institutionen har gjort följande beräkning av kostnader för kompletteringsutbildningen 2014:

Kostnader för anställda:	
Kursansvar, undervisning och examinationer	222 500 kr
Examensarbeten	274 400 kr
Administration, 15-30 % av heltid	123 900 kr
Mentorhandledning, 150 undervisningstimmar	155 500 kr
Indirekta kostnader	
52 % av lönekostnader	403 700 kr
Summa totala kostnader	1 180 000 kr

Tabell 21: Särskilda kostnader för Kompletterande utbildning för jurister med utländsk bakgrund 2014.

Med jämna mellanrum görs en uppföljning av samtliga studerande på utbildningen. En mindre enkät gick under hösten 2012 ut till de studenter som tagit ut examen. En ny uppföljning planeras under vårterminen 2015.

Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund

ULV nationellt

Stockholms universitet samt universiteten i Göteborg, Umeå, Linköping, Örebro och högskolan i Malmö har enligt regleringsbrev möjlighet att anordna kompletterande utbildning omfattande högst 120 högskolepoäng för personer med avslutad utländsk lärarutbildning.

Syftet med ULV-projektet (utländska lärares vidareutbildning) är att deltagarnas anställningsbarhet inom den svenska skolan/förskolan ska förbättras genom att de kompletterar till en svensk lärarexamen/behörighetsbevis, numera lärarlegitimation. Stockholms universitet har det nationella samordningsansvaret för projektet.

Nedan visas antalet sökande och antalet antagna till Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund.

Antagningstermin	Antal sökande	Antal antagna
VT 2009	251	146
HT 2009	323	201
VT 2010	195	114
HT 2010	285	190
VT 2011	232	130
HT 2011	375	190
VT 2012	245	152
HT 2012	298	206
VT 2013	169	147
HT 2013	341	219
VT 2014	273	(totalt för vt & ht) 433
HT 2014	370	

Tabell 22: Antal sökande och antagna nationellt till Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund 2009-2014.

Totalt sökte 643 personer till ULV-projektet med start 2014, vilket är högre än året innan. Detsamma gäller för antalet antagna. De som inte kunnat antas till projektet har vanligtvis saknat avslutad utländsk lärarutbildning eller behörighetsgivande utbildning i svenska. Skälen till avbrott är till största del studentens ekonomi och möjlighet till försörjning. Några studenter har gjort avbrott under studietiden på grund av att legitimation har erhållits.

	Vårtermin	Hösttermin
2009	140	174
2010	145	159
2011	146	164
2012	172	170
2013	166	198
2014	176	206

Tabell 23: Antal helårsstudenter nationellt 2009-2014.

Utbildningen bygger på deltagarnas tidigare utbildning och erfarenheter vilket ställer stora krav på lärosätena i fråga om antagning, validering, individuella studiegångar, studiestöd etc. Utbildningens upplägg varierar utifrån antalet studenter som deltar i utbildningen. Vid lärosäten med många studenter som till exempel Stockholms universitet startar alla med en första gemensam kurs (se nedan) medan exempelvis Umeå universitet med få deltagare gör individuella lösningar inom befintligt kursutbud. Samtliga deltagare i projektet har individuella studiegångar.

Framtagande av informationsmaterial om den kompletterande utbildningen på olika språk (arabiska och ryska) i kombination med informationsåtgärder tros ha givit upphov till ett ökat söktryck.

Vägledning av såväl kompletterande studier mot en svensk lärarlegitimation som komplettering enligt Skolverkets kompletteringsanvisning tar stort utrymme och kräver kvalificerad kompetens. ULV-projektets nationella ledningsgrupp, innefattar en representant från Skolverket, de båda lärarförbunden samt sedan 2014 en representant från Universitets- och högskolerådet. Ledningsgruppen träffas kontinuerligt och erfarenhetsutbytet med Skolverket och UHR är nödvändig för att säkerställa en likvärdig utbildning över landet.

Under HT14 arrangerade den nationella ledningsgruppen konferensen "Hur kan kvaliteten på VFU inom kompletterande utbildning för utländska lärare höjas?" De drygt 70 deltagarna, som kom från hela landet, bestod av studenter, alumner, VFU-kurslärare, handledare och andra personer med koppling till VFU. Erfarenhetsutbytet har resulterat i utvecklingsområden på både nationell och lokal nivå.

För att få en fingervisning om hur arbetsmarknaden har varit för studenter som slutfört utbildningen har en kort uppföljning genomförts av ett 15-tal personer som tog examen under 2013. Uppföljningen visar att samtliga personer, som är spridda över hela landet, har arbete i skolan. Alla, utom en person, arbetar inom samma åldrar och ämnen som utbildningen avsåg. Endast en av de slumpvis tillfrågade uppger att den har haft svårigheter att få arbete.

ULV på Stockholms universitet

Stockholms universitet har som nämnts ovan samordningsansvaret för ULV-projektet. Stockholms universitet har också den största andelen ULV-studenter.

Nedan visas antalet sökande, antalet antagna och antalet som påbörjat Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund.

Antagningstermin	Antal sökande	Antal antagna	Antal som påbörjat studier
VT 2009	158	109	90
HT 2009	180	131	100
VT 2010	113	80	69
HT 2010	157	113	102
VT 2011	164	116	78
HT 2011	228	158	114
VT 2012	159	114	85
HT 2012	185	144	122
VT 2013	133	105	77
HT 2013	193	129	90
VT 2014	209	135	101
HT 2014	214	122	103

Tabell 24: Antal sökande och antagna vid Stockholms universitet till Kompletterande utbildning för lärare med utländsk bakgrund 2009-2014.

	Vårtermin	Hösttermin
2009	83	97
2010	88	97
2011	93	106
2012	123	122
2013	116	139
2014	113	128

Tabell 25: Antal helårsstudenter vid Stockholms universitet 2009-2014

Samtliga deltagare börjar med kursen ”Att vara lärare i Sverige”. Under den inledande kursen erbjuds kvalificerad vägledning till samtliga studenter. Utgångspunkt för dessa samtal är studentens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet, möjligheter till validering, önskemål om lärarexamen i Sverige och de faktiska möjligheterna att nå dessa mål.

Samordning av utbildningen innebär att möjliggöra en så smidig och sammanhållen studiegång som möjligt för varje enskild student. Studiegångarna, totalt sett, spänner över en mängd olika ämnesområden; naturvetenskap, samhällsvetenskap, humaniora, juridik och estetiska ämnen. I arbetet med att planera den kompletterande utbildningen för varje enskild student krävs samarbete med de andra lärosätena som ger kompletterande utbildning för utländska lärare samt fackhögskolor i Stockholmsregionen. Studieplansarbetet kräver kontinuerlig kommunikation och samarbetet mellan samordning av den kompletterande utbildningen, institutioner och VFU-organisation på lärosätet. På Stockholms universitet har ca 15-20 institutioner medverkat i utbildningen under 2014.

De erfarenheter som redovisats nationellt (se ovan) gäller i hög grad också ULV-projektet på Stockholms universitet. Studenterna inom den kompletterande utbildningen har ett annat modersmål än svenska och kommer från utbildningssystem med delvis andra traditioner än det svenska, både när det gäller studier på universitetsnivå men också att erövra ett nytt undervisningsspråk och ett nytt skolsystem. Stockholms universitet erbjuder riktad språklig vägledning parallellt med studierna för de studenter inom ULV som behöver öka sina färdigheter för att bättre klara av studier på akademisk nivå.

Till och med december 2014 har 86 personer tagit ut examen och 4 personer avslutat studier enligt Skolverkets kompletteringshänvisning för att få behörighetsbevis/lärarygghetsbevis.

De uppskattade kostnaderna för planering, antagning, validering, individuella studiegångar och uppföljning är ca 5,05 mnkr och kostnaderna för undervisning och verksamhetsförlagd utbildning är ca 15,8 mnkr.

Särskilda åtaganden

Tolk- och översättarinstitutet

Vid Stockholms universitet finns Tolk- och översättarinstitutet (TÖI). I verksamheten ska ingå att erbjuda tolk- och översättningsutbildning och konferenstolkutbildning vid behov. Stockholms universitet ska i årsredovisningen redovisa antalet deltagare i dessa utbildningar.

Verksamhetsåret 2014 var antalet registrerade studenter vid TÖI totalt 225, varav 180 var kvinnor. Antal helårsstudenter uppgick till 101.

För att förbättra rekryteringsunderlaget har den ordinarie tolkutbildningen omarbetats under verksamhetsåret så att studenter med grundutbildning i olika språk kan tas emot. En omgång av det nya upplägget med en kandidatkurs i tolkning har genomförts under året. Likaså har en ny omgång av den ettåriga konferenstolkutbildningen med språken engelska, tyska och franska startats. Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning som ges i samarbete med Avdelningen för teckenspråk vid Institutionen för lingvistik har under 2014 fortsatt med termin två och tre.

Kandidatprogrammet i språk och översättning, som ges i samarbete med fakultetens språkinstitutioner, är det mest översökta programmet vid Humanistiska fakulteten och ges kontinuerligt. De flesta studenter på programmet har hittills valt att göra kandidatkursen i översättning. Översättningskurser motsvarande fyra terminers studier finns också som fristående kurser på TÖI och söktrycket är även där högt.

På avancerad nivå startade en ny omgång av masterprogrammet i översättning från engelska till svenska under höstterminen. Masterprogrammet i översättning från japanska till svenska fortsatte under 2014 med sitt andra år. TÖI har även erbjudit kandidatkurser i översättning liksom kurser för magisterexamen i översättningsvetenskap på avancerad nivå.

Kurs	Registrerade studenter 2014	2014 HST	2013 HST	2012 HST
Översättarutbildningar	170	73,75	46,5	55,5
Konferenstolk	12	6	3	6,5
Övriga tolkutbildningar	-	-	8	26,5
Specialkurs*	-	-	-	11,0
Tolk/översättarutbildning	20	10	24	26,0
Teckenspråkstolkutb.**	23	11,5	16	-
Totalt	225	101,25	97,5	125,5

* Specialkurs gavs sista gången 2012

** Teckenspråkstolkutbildning gavs första gången 2013.

Tabell 26: Antal registrerade studenter och helårsstudenter vid TÖI:s utbildningar år 2014 med jämförelsetal för åren 2013 och 2012.

Utbildning i särskilda ämnen

Av årsredovisningen ska framgå antalet erbjudna platser, antalet sökande samt antalet helårsstudenter och helårsprestationer inom finska, lettiska, litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Stockholms universitet har under 2014 haft som särskilt åtagande att erbjuda utbildning i finska, lettiska, litauiska, portugisiska, strålningsbiologi och svenskt teckenspråk.

Nedan redovisas antalet sökande. För 2014 kan man se en viss ökning av sökande till kurser i finska och svenskt teckenspråk, medan sökande till portugisiska och strålningsbiologi minskat något jämfört med 2013.

Ämne	2014	2013	2012
Finska	374	330	298
Lettiska	26	27	24
Litauiska	24	21	18
Portugisiska	559	849	777
Strålningsbiologi	17	29	31
Svenskt teckenspråk	827	620	641

Tabell 27: Totalt antal sökande till utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2012-2014.

Universitetet erbjuder ett visst antal platser i dessa ämnen varje år. I de flesta fall antas dock alla behöriga sökande. Detta får till följd att antalet platser och antalet antagna kan skilja sig högst väsentligt. Inom svenskt teckenspråk finns en dryg handfull platser och studenter inkluderade i tabellerna inom projektet VAL (Vidareutbildning av lärare), som läser kurserna för att få lärarbehörighet. Dessa studenter finansieras dock av annat än anslagsmedel och är därför inte medräknade i tabell 29 med helårsstudenter och helårsprestationer nedan.

Ämne	2014	2013	2012
Finska	110	161	195
Lettiska	alla antas	75	40
Litauiska	alla antas	85	35
Portugisiska	550	385	309
Strålningsbiologi	18	18	37
Svenskt teckenspråk	243	143	199

Tabell 28: Antal erbjudna platser på utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2012-2014.

Som framgår av tabellen nedan gällande antalet helårsstudenter och helårsprestationer är det i stort sett oförändrat jämfört med föregående år, med undantag för ämnena finska och svenskt teckenspråk som ligger aningen högre.

Ämne	2014		2013		2012	
	HST	HPR	HST	HPR	HST	HPR
Finska	61	29	48	24	46	21
Lettiska	7	4	5	4	7	3
Litauiska	9	5	11	7	7	3
Portugisiska	61	33	69	38	70	36
Strålningsbiologi	2	2	4	2	2	3
Svenskt teckenspråk	49	36	41	32	40	30

Tabell 29: Antal helårsstudenter och antal helårsprestationer på utbildningar som ges enligt särskilt åtagande 2012-2014.

Test i svenska för universitets- och högskolestudier

Av årsredovisningen ska framgå antalet deltagare i testet.

Stockholms universitet har regeringens uppdrag att ansvara för konstruktion, utveckling och samordning av det behörighetsgivande testet i svenska för universitetsstudier (Tisus). Testets målgrupp är studerande med utländsk gymnasieexamen som vill studera vid svenska universitet och högskolor.

Provet gavs den 6 maj och 28 oktober vid sex universitet och högskolor: Linköping, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå och Uppsala. Provet gavs även på ett 80-tal olika orter världen över.

	2014	2013	2012
Antal testdeltagare	987	942	745
<i>varav i</i>			
Stockholm	392	319	255
Göteborg	-	39	87
Uppsala	63	69	38
Lund	118	95	51
Malmö	57	66	51
Linköping	55	44	26
Umeå	40	30	16
Utlandet	262	280	221

Tabell 30: Antal testdeltagare i Tisus 2014 med jämförelsetal 2013 och 2012.

Antalet testtagare har totalt ökat något jämfört med föregående år.

Andelen testtagare som tar testet i utlandet har sjunkit ett par procentenheter och utgjorde 2014 knappt 27 procent. Flest testtagare per ort fanns i Aten 16, Singapore 12, London 9, Berlin 8, Washington DC 7 och Paris 7.

Nationella medel för studenter med funktionshinder¹

Av årsredovisningen ska framgå vilka åtgärder som vidtagits vid lärosätena för att förbättra situationen för studenterna ifråga och kostnaderna för de pedagogiska stödåtgärderna. Vidare ska framgå det kända antalet studenter med funktionshinder i studiesituationen med fördelning per funktionshinder och kön. Sammanställningen ska redovisas på nationell nivå.

Stockholms universitet har i uppdrag att samla in uppgifter om övriga lärosätens kostnader för särskilt pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen och i mån av behov fördela de nationella medel som anvisas för ändamålet.

De kostnadsuppgifter som universitetet samlar in avser endast personliga pedagogiska insatser i studiesituationen för enskilda studenter samt riktade pedagogiska insatser som erbjuds studenterna ifråga i grupp. Sammanställningen 2014 avser kostnader för utbildningstolkning, anteckningsstöd, mentor, mentorer med erfarenhet som

¹ För statistik rörande studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå som genom samordnaren beretts tillgång till lärosätenas stödresurser budgetåret 2014 se bilaga 2.

handleder nya mentorer, enskild handledning respektive extra handledning, riktat språkstöd, viss studentassistans inom högskolan och vissa kostnader för litteratur som inte produceras av Myndigheten för tillgängliga medier. Dessutom inkluderas vissa kostnader för anpassad examination, en åtgärd som i allt högre grad inkluderas i den pedagogiska metodutvecklingen på institutionsnivå.

Under 2014 beräknas dessa kostnader uppgå till 66 130 tkr². Av dessa kostnader avser utbildningstolkning (teckenspråk och en liten andel skrivtolkning) 36 797 tkr, det vill säga 56 procent av de totala kostnaderna.³ Kostnaderna ska i första hand täckas genom att universitet, högskolor och enskilda utbildningsanordnare med statligt bidrag till utbildning och tillstånd att utfärda examina avsätter 0,3 procent av sina anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

De anvisade medlen för budgetåret 2014 uppgick till 33 192 tkr⁴, varav 21 162 tkr fördelades i januari, med kostnadsuppgifterna för 2012 som underlag. Vidare tilldelades Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet 1 400 tkr⁵ för arbetet med digitalt svenskt teckenspråkslexikon i enlighet med propositionen *Den öppna högskolan* (2001/02:15). Under 2014 skapades en ny hemsida för teckenspråkslexikon med adressen <http://teckenspråkslexikon.su.se>. Hemsidan innehåller alla de tidigare separata databaserna. En insamling och inspelning av tecken inom ämnesområdet juridik har genomförts under året – ett arbete som fortsätter under 2015.

Universitetets kostnader för arbetet med det särskilda åtagandet rörande studenter med funktionshinder, inklusive högskolegemensamma aktiviteter som härrör till åtagandet, uppgick till 1 499 tkr.

Jämfört med 2013 ökade antalet kända studenter med 12 procent.⁶ Här bör framhållas att i takt med att den generella tillgängligheten utvecklas vid universitet och högskolor minskar behovet av särlösningar för enskilda studenter. Det innebär sannolikt att ett stigande antal studenter inte behöver kontakta en samordnare av pedagogiskt stöd.

Under 2014 bereddes 11 063 studenter⁷, varav 15 forskarstuderande, tillgång till lärosätenas stödresurser genom kontakt med en samordnare av pedagogiskt stöd. I studentgruppen var 64 procent kvinnor, vilket överensstämmer i stort med studentpopulationen i övrigt. Uppskattningsvis har ytterligare 404 studenter, varav 8 forskarstuderande, under året kommit till samordnarnas kännedom genom att lärare och vägledare vid institutioner/motsvarande kontaktat och konsulterat en samordnare.

I och med de fortsatt ökande antalen studenter med olika neuropsykiatriska tillstånd har mentorsverksamheten vid många universitet och högskolor utvecklats och förändrats. Nya former för rekrytering, utbildning och handledning av mentorer har skapats, liksom nya former för uppföljning av mentorsstödet. Stockholms universitet har i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten låtit översätta skriften ”Mentorshandboken – för mentorer som stödjer studenter i högre utbildning” (2013) till engelska. Vid flera lärosäten har samarbetet mellan samordnare, studie- och språkhandledare och bibliotekarier intensifierats. Vid exempelvis Umeå universitet

² Jämfört med 62 915 tkr (2013) och 63 566 tkr (2012)

³ 60 % (2013) och 62 % (2012)

⁴ 28 317 tkr (2013) och 32 334 tkr (2012)

⁵ 1 350 tkr (2013) och 1 300 tkr (2012)

⁶ Ökningen till år 2013 var ca 15 % och till 2012 var den ca 11 %.

⁷ 9 877 studenter (2013) och 8 616 studenter (2012)

har studieverkstaden erbjudit ett ökat antal riktade tillfällen kring studieplanering, studieteknik och skrivande.

I maj anordnade Stockholms universitet, Karolinska Institutet och den norska nationella enheten Universell, knuten till Norges teknisk-naturvetenskapelige universitet (NTNU), i samarbete med det europeiska nätverket LINK, en internationell konferens om inkluderande lärandemiljöer i högre utbildning. Händelsen lockade 211 deltagare från främst Sverige och Norge men även från 13 andra länder inom och utom Europa. Vid konferensen deltog även ett stort antal studentrepresentanter involverade i pedagogiska frågor och likabehandling vid sina lärosäten, och studentkårsrepresentanter.

Specialpedagogisk utbildning

Stockholms universitet ska medverka till att tillgodose behovet av pedagoger med inriktning mot undervisning av elever med synskada respektive elever med hörselskada. Av årsredovisningen ska framgå hur universitetet arbetat med detta uppdrag.

Arbetet med uppdraget bedrivs främst via Specialpedagogiska institutionen, som är en av de institutioner vid Stockholms universitet som tillhandahåller utbildning av pedagoger med inriktning mot elever med synnedsättning respektive elever med dövhet eller hörselskada. Andra medverkande institutioner vid Stockholms universitet gällande hörselområdet är Institutionen för lingvistik samt Institutionen för matematikämnets och naturvetenskapsämnenas didaktik (MND).

Redovisning avseende utveckling inom hörselområdet

På Specialpedagogiska institutionen startade hösten 2012 Speciallärarprogrammet med specialisering mot dövhet eller hörselskada (90 hp) med 8 studenter. Utbildningen syftar till att studenten ur ett specialpedagogiskt perspektiv ska utveckla en fördjupad didaktisk kompetens i att stödja lärande hos elever med dövhet eller hörselskada i olika lärmiljöer. Detta syfte motiveras av att speciallärarna i sitt yrke ska kunna analysera, bedöma och stödja kunskapsutveckling hos dessa elever, kunna förebygga att hinder och problem uppstår samt kunna utvärdera genomförda undervisningsinsatser.

Påpekas bör att under 2014 startades inte någon ny programutbildning, då de särskilda medel som tilldelats lärosätet enligt regleringsbrevet efter lokalt beslut vid lärosätet om att de inte längre riktas mot denna programutbildning.

Specialpedagogiska institutionen erbjöd under 2014 två fristående kurser på grundnivå. På vårterminen startade kursen Dövhet och hörselnedsättning 2, (7,5 hp), som vänder sig till personer som i olika roller och i sin vardag möter barn och ungdomar eller vuxna personer med dövhet respektive hörselskada. 15 studenter deltog i kursen, som behandlar specialpedagogiskt stöd, inkludering, tvåspråkighet, etnicitet, medicinsk audiologi, hörselhabilitering och här uppmärksammas även ytterligare funktionsnedsättning i kombination med dövhet eller hörselnedsättning.

Under hösten startade kursen Specialpedagogik med inriktning mot tecken som alternativ och kompletterande kommunikation, (7,5 hp), där 25 studenter finns registrerade. Kursen ger en grundläggande orientering om karakteristika för AKK i skolan ur ett historiskt och nutida perspektiv. I kursen behandlas teorier och metoder samt olika

AKK-verktyg i en inkluderande verksamhet, med speciell fokus på teckenkommunikation, inkluderande symbolkommunikation liksom bedömning och utveckling av elevers möjlighet att kommunicera med hjälp av AKK i elevens lärandemiljö.

På Institutionen för lingvistik är Barns teckenspråk i förskoleåldern (7,5 hp) den kurs som har tydligast koppling till universitetets uppdrag inom området. Kursen vänder sig till personal i specialförskolan och personer som arbetar med döva och hörselskadade barn i förskoleåldern. Kursen behandlar barns teckenspråksutveckling i förskoleåldern. Kursen ger även en orientering om barns tidiga kommunikation och gestanvändning samt om alternativ teckenkommunikation.

Institutionen för lingvistik ger också ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning samt andra kurser, till exempel Teckenspråk som nybörjarspråk I & II, Taktilt teckenspråk och Dövas tvåspråkighet, som relaterar till uppdraget. Dessa är dock inte specifikt riktade till lärare.

Ett avhandlingsarbete vid MND är inriktat mot undervisning i naturvetenskap i specialskolan och innebär en utveckling av kunskapen om undervisning och lärande inom området. Dessa kunskaper är avgörande som grund för att åstadkomma en lärarutbildning av hög kvalitet för lärare i naturvetenskap/NO med inriktning mot döva och hörselskadade elever.

Allt fler döva och hörselskadade elever går numera i hörande skolor i och med att så gott som samtliga barn med dövhet opereras med cochleaimplantat. Det ställer särskilda krav på lärare att förstå villkor för undervisning där enskilda döva och hörselskadade barn och ungdomar ingår i klassen. I de kurser som institutionen ansvarar för i lärarutbildningar och i fortbildning för verksamma lärare förekommer därför föreläsningar om tvåspråkighet med särskild inriktning mot svenska och svenskt teckenspråk.

Även under 2014 har MND haft fortsatta diskussioner med specialskolor och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) om möjligheten att tillsammans med NO-lärare i specialskolan genomföra utvecklingsprojekt med fokus på NO-undervisning i tvåspråkig, teckenspråkig, miljö.

Redovisning avseende utveckling inom synområdet

År 2013, och som enda programutbildning i Sverige, startades Speciallärarutbildning med specialisering mot synskada (90 hp), med sex studenter. År 2014 befann sig dessa studenter i kurs 2, och hösten 2014 gjordes en ny antagning till utbildningen då en av två sökande studenter antogs. Påbyggnadsutbildningens övergripande syfte är att studenten ur ett specialpedagogiskt perspektiv ska utveckla en fördjupad didaktisk kompetens i att i olika lärmiljöer stödja lärande hos elever med synnedsättning. Detta syfte motiveras av att speciallärarna i sitt yrke ska kunna analysera, bedöma och stödja kunskapsutveckling för elever med synnedsättning, kunna förebygga att hinder och problem uppstår samt kunna utvärdera genomförda undervisningsinsatser. I utbildningen integreras vetenskapsteori och metod och verksamhetsförlagda fältstudier (VFF) i form av datainsamlingar och fältstudier.

Specialpedagogiska institutionen ger också Masterprogram i specialpedagogik med inriktning mot synpedagogik och synpedagogiskt arbete (90 hp). Man har sedan höstterminen 2012 ett samarbete med Norges tekniska och naturvetenskapliga universitet (NTNU) i Trondheim för de synspecifika kurser, speciellt riktade mot barn och ung-

domar, som ingår i programmet. Detta arrangemang skapades efter flera försök att genomföra en egen masterutbildning vid institutionen. Den nya modellen har utfallit mycket positivt och samarbetsprojektet har kunnat svara upp mot det söktryck som finns. I denna konstellation har, fram till och med 2014, fem kurser erbjudits. De studerande får sin handledning från Specialpedagogiska institutionen och examineras också där. Totalt finns 12 studenter registrerade i masterprogrammet.

Studieavgifter för tredjlandsstudenter

I årsredovisningen ska den studieavgiftsfinansierade verksamhetens omfattning redovisas. Årsredovisningen ska även innehålla en redogörelse för den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på lärosätets övriga verksamhet. Universitetet ska redovisa antalet tredjlandsstudenter som har deltagit i utbildning inom utbytesavtal och de eventuella förändringar som har skett i utbytesavtalsverksamheten. Vidare ska universitetet redovisa hur samarbetet med Migrationsverket har fungerat.

Vårterminen 2014 antogs totalt 61 studieavgiftsskyldiga studenter såväl till universitetets masterprogram (4 studenter) som till enstaka kurser (57 studenter). 80 procent av dessa studenter sökte och antogs i antagningsomgången med sista ansökningsdag 15 oktober, medan övriga antogs i ansökningsomgången med sista ansökningsdag 15 augusti. Av dessa 61 studieavgiftsskyldiga studenter som antogs vårterminen 2014 betalade 3 studenter, varav en (1) för studier på masterprogram.

Vårterminen 2014 var totalt 134 studieavgiftsskyldiga studenter registrerade på kurs eller program. Detta inkluderade förutom de nyantagna studenterna även studenter som antagits till flerårigt program ett tidigare år.

Höstterminen 2014 antogs totalt 305 studieavgiftsskyldiga studenter till masterprogram (247 studenter), enstaka kurser (49 studenter) samt till program på grundnivå (10 studenter). Drygt 74 procent av dessa studenter sökte och antogs i antagningsomgången för internationella studenter med sista ansökningsdag 15 januari medan de övriga sökte och antogs i ansökningsomgången med sista ansökningsdag 15 april.

Av dessa 305 studieavgiftsskyldiga studenter som antogs höstterminen 2014 har 112 studenter betalat, varav 90 för studier på hela masterprogram. Därtill tillkommer 1 masterstudent inom Science Without Borders, ett stipendieprogram finansierat av den brasilianska regeringen, och 12 studenter på Masterprogrammet i hälsoinformatik, ett gemensamt program med Karolinska institutet, som läser del av sin utbildning vid Stockholms universitet. Antagning sker vid KI och SU fakturerar dem. De resterande 9 studenterna fördelade sig på följande: 3 studenter på kandidatprogram, 2 studenter på kurser som de sökt och antagits till via vanlig antagningsprocess och slutligen 4 studenter vars hemuniversitet, Jilin University, betalade för en termins studier på masternivå vid Institutionen för biokemi och biofysik.

Höstterminen 2014 var totalt 164 studieavgiftsskyldiga studenter registrerade på kurs eller program vid Stockholms universitet. Denna siffra inkluderar förutom de nyantagna betalande studenterna även studenter som antagits till flerårigt program ett tidigare år. Av de 90 nyantagna och registrerade studieavgiftsskyldiga studenterna på hela masterprogram har 53 fått stipendium. Av dessa 53 stipendiat fick 38 stipendium (av 40 nominerade) genom något av de fyra program som Svenska institutet ansvarar för, 14 (av 17 nominerade) fick stipendium genom det av Stockholms uni-

versitet administrerade och UHR finansierade stipendieprogrammet och 1 fick stipendium genom Kungstenstiftelsen. Det senare stipendiet var riktat till en student från University of Illinois Urbana-Champaign höstterminen 2014.

I motsats till tidigare år är alla beviljade stipendier, utom ett, tvååriga. Tidigare år har många stipendier gått till de ettåriga magisterprogrammen vid Juridiska institutionen som inte gavs höstterminen 2014. Diskrepansen mellan antalet nominerade stipendiater (17) och antalet faktiskt beviljade stipendier (14) till det av Stockholms universitet utdelade stipendiet beror på att problemet med sena återbud kvarstår. Alla studenter antagna till masterprogram i första urvalet i antagningsomgången 15 januari, 213 studenter, fick e-post med länk till ansökningsblankett för stipendium. Detta resulterade i 164 behöriga sökande. Av de 12 studenterna som antogs till det gemensamma masterprogrammet med KI i hälsoinformatik, var 10 stipendiater, varav 9 med stipendium från Svenska institutet.

De 112 studieavgiftsskyldiga studenterna som registrerats och därmed påbörjat sin utbildning vid Stockholms universitet höstterminen 2012 kommer från 43 olika länder. Flest kom från Kina (22 studenter varav 3 stipendiater), USA (8 studenter varav 1 stipendiat), Bangladesh (8 studenter varav 7 stipendiater), Kenya (6 studenter varav 5 stipendiater) Ryssland (5 studenter varav 2 stipendiater), Tanzania (4 studenter, alla stipendiater) och Vietnam (4 studenter, alla stipendiater).

Vinnaren i stipendietävlingen Challenge Your Perspectives (CYP), som är öppen för amerikanska studenter med en *bachelor degree*, tackade nej och ingen av reserverna kunde erbjudas stipendiet istället eftersom de inte sökt till programmet, inte skickat in korrekta dokument som styrkte behörigheten eller liksom vinnaren tackade nej. Stipendiet utnyttjades alltså inte och återgick till det naturvetenskapliga området.

Arbetet i stort flyter på bra i kontakten med studenter, stipendieprocessen, utskick av fakturor, inbetalningar, återbetalningar, etc. Skulle antalet studenter öka drastiskt skulle processen behöva ses över och effektiviseras. Kontakten med andra berörda myndigheter som Migrationsverket, Svenska institutet och UHR har fortsatt varit god utan några noterbara problem under det gångna året.

Möjligheten att använda separat antagning för studieavgiftsskyldiga studenter har ännu inte utnyttjats. Intresset från institutionernas sida har varit ljust.

Studentavdelningen fortsätter att utveckla mottagningen och servicen för de internationella studenterna bland annat i samarbete med studentkåren genom att arrangera en så kallad "Orientation Week" i januari och augusti fylld med aktiviteter för att underlätta integrering med lokala studenter och andra internationella studenter. Under 2014 har samarbete också skett med Stockholms Akademiska Forum när det gäller mottagande vid en välkomstdisk på Arlanda inför HT2014. Uppföljningar och utvärderingar i form av enkäter och intervjuer genomförs med de internationella studenterna. Utvärderingar visar att majoriteten av studenterna är mycket nöjda med Orientation Week.

Antalet tredjelandsstudenter som deltagit i utbytesavtal och förändringar inom utbytesavtalsverksamheten

Universitetet fortsätter att arbeta för ett ökat internationellt utbyte. Det finns stort intresse bland studenter i andra delar av världen att komma till Stockholms universitet och under 2014 har antalet ökat något jämfört med 2013. Under 2014 har 326

trejlandsstudenter deltagit i utbildning vid Stockholms universitet, att jämföras med 317 år 2013. Studenterna kom främst från Kina (113), USA (39), Australien (31), Japan (26), Singapore (23), Kanada (21), Brasilien, Sydkorea och Ryssland (12), och från övriga länder färre än 10. En ökning har skett främst från Kina (+11) och Japan (+11) medan det har skett en minskning av studenter från USA (-27), Singapore, Kanada och Sydkorea (-3) samt Australien (-2). Studenterna har kommit hit både på centrala utbytesavtal och institutionsavtal.

Dimensionering av lärarutbildning

Universitetet ska planera för dimensioneringen av olika inriktningar och ämneskombinationer inom lärarutbildningen så att den svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens nationella och regionala behov. Åtgärder och vilka överväganden som har gjorts för att informera och vägleda studenterna i detta val ska redovisas i årsredovisningen.

Dimensionering av lärarutbildning är en uppgift som kräver mycket omsorg, och det är ofta uppenbart att studenters efterfrågan och arbetsmarknadens behov inte pekar åt samma håll. Inom det naturvetenskapliga området är arbetsmarknadens behov betydligt större än studenternas efterfrågan, medan det motsatta förhållandet gäller för till exempel ämneslärarutbildning i historia och religion. För förskollärarutbildningen är såväl arbetsmarknadens behov som studenternas efterfrågan stor, men där har universitetets resurser främst i form av lokaler men i viss mån också lärare fortfarande svårt att svara upp mot denna efterfrågan så snabbt som man skulle önska.

Som en del i arbetet att motverka denna obalans har Samordningsgruppen för lärarutbildning vid Stockholms universitet valt ut matematik, naturvetenskap samt Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) som särskilt prioriterade för rekryteringsinsatser. På grund av arbetsmarknadens efterfrågan på examinerade modersmåls lärare har man även inom KPU utökat examensmöjligheten med ämnet finska för årskurs 7-9. Behovet av examinerade lärare i moderna språk och i svenska som andraspråk är också stort i kommunerna, och på Institutionen för språkdidaktik har man därför haft specifika satsningar på information gällande detta.

Vad gäller förskollärarutbildning beviljades under 2013 Stockholms universitets ansökan om tillstånd att få använda yrkeserfarenhet som behörighetskrav, för att på så sätt kunna skapa en studiegång i förskollärarutbildningen avsedd för yrkesverksamma barnskötare. Under 2014 gavs detta program för första gången. Även om antalet sökande något understeg antalet platser på programmet ska det förhoppningsvis leda till att andelen utbildade förskollärare ökar samtidigt som man i kommunerna kan behålla den yrkeserfarenhet dessa personer har.

På Stockholms universitet har lärarutbildningarna olika samrådsorgan där frågor som rör dimensionering och ämneskombinationer bevakas och diskuteras. Kommunförbundet Stockholms Läns inventering av lärarutbildningsbehovet i länet samt Skolverkets och Universitetskanslersämbetets prognoser utgör en del av underlaget. Universitetet har under året också deltagit på samverkansmöten med kommunföreträdare i länet. Det som kommit fram där har tillsammans med faktorer som söktryck, tillgång till VFU-platser och behovet av olika lärarkategorier utgjort underlag för planeringstalen av utbildningsplatser.

Informationsspridning och vägledning till studenter och blivande studenter vid lärarutbildningarna sker via olika informationsaktiviteter som till exempel Öppet hus, Sacomässan, och skolbesök, liksom i den reguljära mottagningsverksamheten genom besök, telefon, mail och webb, såväl på central nivå som ute på institutionerna.

I och med bestämmelserna om legitimation för lärare och förskollärare märks en fortsatt hög efterfrågan på kompletterande utbildningar. Sådana finansieras bland annat via uppdragsutbildningar inom ramen för de nationella VAL- och ULV-projekten och Lärarlyftet II. Såväl det humanistisk-samhällsvetenskapliga som det naturvetenskapliga området är i hög grad aktiva i dessa nationella projekt.

Till lärarutbildningarna kan också räknas vidareutbildningar som Speciallärarprogrammet och Specialpedagogprogrammet. Även här är arbetsmarknadens behov, framförallt på några års sikt, stort. Att ge såväl framtida som nuvarande lärarstudenter ökad kunskap om och intresse för dessa vidareutbildningar är därför viktigt. Utöver att informera studenter på de övriga lärarprogrammen om möjligheten att läsa dessa program har Specialpedagogiska institutionen varje år också arrangerat Specialpedagogikens dag och deltagit på mässan Skolforum med en egen monter.

Utökad antal programnybörjare

Dimensioneringen av förskollärarytutbildningen ska ske i nära samverkan med huvudmännen. Antalet programnybörjare på förskollärarytutbildningen ska öka med minst 60 fram till och med 2015 och under kommande år. Antalet ska i huvudsak fördelas på minst 30 programnybörjare 2014 och minst 30 programnybörjare 2015. Av årsredovisningen ska framgå antalet programnybörjare under de tre senaste åren.

Det stora behovet av förskollärare har uppmärksammats av huvudmännen, exempelvis genom det brev som Kommunförbundet Stockholms län skickade till utbildningsdepartementet i april 2012.

Vad gäller förskollärarytprogrammet är det inget problem med rekryteringen då det går flera förstahandssökande på varje plats. Däremot har universitetets resurser främst i form av lokaler men i viss mån också lärare tidigare gjort det svårt att svara upp mot denna efterfrågan så snabbt som man skulle önska. Från 2012 har de tidigare problemen lösts och utbyggnaden har kommit igång.

	VT	HT	LFÖRB*	Totalt
2012	148	153		301
2013	169	168		337
2014	174	171	49	394

Tabell 31: Antal programnybörjare på förskollärarytutbildningen 2012-2014. Studenter inom uppdragsutbildningarna ULV och VAL ej medräknade.

* Förskollärarytprogrammet för barnskötare.

Lärarytutbildning i minoritetsspråk

Av årsredovisningen ska framgå hur universitetets arbete med att bygga upp och utveckla ämneslärarytutbildningar i finska respektive meänkieli fortlöper.

Många barn som tillhör någon av de nationella minoriteterna har idag svårt att få undervisning i sitt modersmål eftersom det råder brist på lärare i minoritetsspråken. Stockholms universitet, Umeå universitet och Södertörn högskola fick därför 2012 i uppdrag av regeringen att bygga upp en ämneslärarutbildning i meänkieli och samiska i syfte att tillgodose en långsiktig försörjning av lärare. Dessa lärosäten har nu också fått uppdragsutbildning av Skolverket att på kort sikt utbilda modersmållärare i samiska, meänkieli och romani chib.

Höstterminen 2014 startade utbildning för de först antagna deltagarna i samiska och meänkieli. Med tilläggsuppdraget har Skolverket möjlighet att ta emot nya intresseanmälningar för samiska och meänkieli och även ge plats för romani chib med start hösten 2015. Utbildningssatsningen pågår till 2017 och kommer att genomföras på deltid och distans.

Från och med höstterminen 2014 finns möjlighet att komplettera ämnesstudier i finska med Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU, 90 hp). Samtidigt startade en ny ämneslärarutbildning med inriktning mot språk för arbete i årskurs 7-9. Studenterna blir efter sin examen behöriga att som ämneslärare undervisa elever i modersmål finska, engelska och svenska som andraspråk.

Övningsskolor och validering

Stockholms universitet har erhållit medel för arbete med övningsskolor och validering av lärares yrkeserfarenheter. Av årsredovisningen ska framgå hur universitetet har använt dessa medel.

Stockholms universitet har tilldelats medel för att i samråd med andra lärosäten utveckla former för kartläggning och likvärdig bedömning så att lärares kan få sina kunskaper och färdigheter validerade för tillgodoräknande inom ramen för Lärarlyftet. Under 2014 har medlen använts för att bemanna Valideringsprojektet som organiseras med en projektledning vid Områdeskansliet för humaniora, juridik och samhällsvetenskap. Projektet bistås av en grupp av sakkunniga i valideringsfrågor från fem andra lärosäten och övriga experter från nationella myndigheter, samt forskningsanknytning från ytterligare ett lärosäte. Projektet bekostar även utarbetandet av ett processtöd för validering inom Lärarlyftet. Processtödet finns tillgängligt på Stockholms universitets webbplats för övriga lärosäten att fritt ta del av. En förstudie av ett digitalt stöd för validering samt en påbörjad utveckling av ett sådant stöd har också genomförts i samråd med Universitets- och högskolerådet, UHR.

VFU-skolor

Stockholms universitet har erhållit medel att användas för försöksverksamhet med särskilt utvalda skolor för verksamhetsförlagd utbildning, s.k. VFU-skolor, i syfte att höja kvaliteten i lärar- och förskolläraryt utbildningarnas verksamhetsförlagda utbildningsdel. Universitetet ska i årsredovisningen redogöra för verksamheten och viktigare erfarenheter av densamma.

Projektet har pågått sedan 2012. Projektet omfattar 11 övningsskolor, varav 3 förskoleenheter, 5 grundskolor och 3 gymnasieskolor, och totalt drygt 400 studenter.

Det övergripande målet är att höja kvaliteten i lärarutbildningarna och stärka studenternas professionsutveckling genom ett närmare samarbete mellan universitetet och övningsskolorna/-förskolorna. För att möjliggöra detta har universitetet tillsatt ämnesdidaktiker som särskilt utvalda VFU-lärare som är på plats på skolorna ca 10-20% av en heltid. Deltagande kommuner bidrar med ca 20 % av en heltid för en VFU-ansvarig lärare på respektive övningsskola/förskola.

För att höja kvaliteten och likvärdigheten i VFU och bedömning av VFU genomförs på plats:

- För handledare: Introduktion i VFU-bedömningsmodellen (två halvdagar), handledarutbildning om 7,5 hp, handledarseminarier, handledarsamtal, ämnesdidaktiska seminarier och utvärderingar.*
- För studenter: Gemensam introduktion till VFU och till skolan, professionsutvecklande seminarier, organiserad auskultation, olika former av gruppsamtal och utvärderingar.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Omfattning av utbildning på forskarnivå

Nyantagning

Under år 2014 antogs 275 studenter till utbildning på forskarnivå vid Stockholms universitet, vilket är mindre än de senaste åren. De nyantagna forskarstuderandes fördelning på områden och fakulteter framgår av nedanstående tabell. Andelen kvinnor har varit runt 50 procent, och något högre inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området än inom det naturvetenskapliga.

Område/Fakultet	2014	2013	2012
HS-området	131 (50)	146 (59)	177 (56)
<i>Humanistiska fakulteten</i>	37 (51)	54 (74)	56 (63)
<i>Juridiska fakulteten</i>	7 (43)	7 (57)	12 (67)
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	87 (51)	85 (49)	109 (51)
Naturvetenskapliga området	144 (42)	159 (46)	155 (38)
Totalt	275 (46)	305 (52)	332 (48)

Tabell 32: Antal nyantagna till utbildning på forskarnivå 2012-2014 fördelat på område och fakultet. Andelen kvinnor anges inom parentes i procent av antalet nyantagna per år och fakultet.

Genomsnittlig nettostudietid

I tabellen nedan redovisas genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen och licentiatexamen fördelat på fakulteter för år 2014 jämfört med åren 2013 och 2012.

Fakultet	2014	2013	2012
Humanistiska fakulteten			
Doktorsexamina	5,2	4,7	4,5
Licentiatexamina	3,1	4,3	3,2
Juridiska fakulteten			
Doktorsexamina	8,3	5,1	4,9
Licentiatexamina	-	-	-
Samhällsvetenskapliga fakulteten			
Doktorsexamina	4,6	4,0	4,6
Licentiatexamina	3,0	2,9	2,7
Naturvetenskapliga fakulteten			
Doktorsexamina	3,9	4,1	4,1
Licentiatexamina	3,1	2,9	3,1
Totalt Stockholms universitet			
Doktorsexamen	4,4	4,2	4,3
Licentiatexamen	3,1	2,9	3,0

Tabell 33: Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorsexamen respektive licentiatexamen 2012-2014 fördelat på fakultet och för hela universitetet.

Nettostudietiden för doktorsexamen inom respektive fakultet visar en uppgång inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området under 2014 medan det är en nedgång på det naturvetenskapliga området. Vid Juridiska fakulteten är antalet examina litet, vilket innebär att även mindre förändringar mellan åren kan få relativt stora effekter på den genomsnittliga studietiden.

Jämfört med antalet doktorsexamina är antalet licentiatexamina få, vilket innebär att nettostudietiden för licentiatexamen vanligtvis uppvisar större skillnader mellan åren. Särskilt tydligt är det inom den Humanistiska fakulteten där antalet licentiatexamina är mycket litet.

Examina

Nedan redovisas antalet doktorsexamina respektive licentiatexamina för 2014 jämfört med 2013 och 2012 fördelat på områden och fakulteter.

Område/Fakultet	2014	2013	2012
HS-området			
Doktorsexamina	123	110	111
Licentiatexamina	17	11	13
<i>Humanistiska fakulteten</i>			
<i>Doktorsexamina</i>	39	29	53
<i>Licentiatexamina</i>	6	2	3
<i>Juridiska fakulteten</i>			
<i>Doktorsexamina</i>	4	3	5
<i>Licentiatexamina</i>	0	0	-
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>			
<i>Doktorsexamina</i>	80	78	53
<i>Licentiatexamina</i>	11	9	10
Naturvetenskapliga området			
Doktorsexamina	118	103	117
Licentiatexamina	62	54	52
Totalt Stockholms universitet			
Doktorsexamina	241	213	227
Licentiatexamina	79	65	65

Tabell 34: Antal doktorsexamina respektive antal licentiatexamina per område och fakultet för åren 2012-2014.

Såväl det totala antalet doktorsexamina som antalet licentiatexamina ökade något under 2014 jämfört med året innan.

Universitetet ser variationerna som naturliga och att de i stort förklaras av det varierande antalet forskarstuderande som antagits tidigare år. Framförallt inom HS-området är det vanligt att vissa institutioner inte antar forskarstuderande varje år, och på det naturvetenskapliga området antogs färre forskarstuderande åren 2007-2008.

Prestation: kostnad per doktorand

I detta avsnitt redovisas universitetets genomsnittliga kostnader, per fakultet, för att utbilda doktorander.

Beräkningarna har gjorts i flera steg. För kostnaderna för doktorandlöner har som schablon använts mellannivån i den så kallade doktorandstegen, inklusive lönekostnadspålägg. Kostnaden för att utbilda en genomsnittlig helårskandidat inkluderar även kostnader för lokaler, utrustning, handledning, kurser/utbildning, disputation,

resor och andra projektkostnader samt indirekta kostnader⁸, och schabloner för dessa kostnader har inhämtats från respektive fakultet. Vid Stockholms universitet är personalkostnader beräkningsgrund för de indirekta kostnaderna men i detta fall ingår även kostnader för disputation, resor och andra projektkostnader i beräkningsgrunden.

Nedan visas den genomsnittliga kostnaden för att utbilda en doktorand under ett år vid respektive fakultet. Användandet av schabloner i beräkningarna har för första gången använts för 2014, och underlaget för beräkningarna är därför ett annat än tidigare år. Tidigare års beräkningsmodell var ett försök att utgå från faktiska kostnader, men innehöll mycket av antaganden som gjorde modellen både svårarbetad och osäker. Vi bedömer den nya beräkningsmodellen som både mer stabil och rättvisande, men jämförelse med tidigare år är svår att göra. Däremot borde jämförbarheten mellan fakulteter vara bättre än tidigare.

Fakultet	2014	2013	2012	2011
Humanistiska fakulteten	780 192	576 970	578 412	535 161
Juridiska fakulteten	800 990	610 223	691 075	629 842
Samhällsvetenskapliga fakulteten	835 536	537 042	606 791	604 799
Naturvetenskapliga fakulteten	1 208 679	1 033 213	996 168	1 070 063

Tabell 35: Kostnad (kr) för en genomsnittlig helårskandidat per år och fakultet för åren 2011-2014.

Naturvetenskapliga fakulteten har högre kostnader för att utbilda doktorander än andra fakulteter, i huvudsak beroende på högre kostnader för lokaler, utrustning och handledning, disputationer, resor och andra projektkostnader.

⁸ Med *kostnader för lokaler* avses tjänsterum + laborationslokaler + del av gemensamma lokaler. Kostnaderna inkluderar städkostnader, kostnader för el etc.

Med *kostnader för utrustning* avses avskrivningar. Dessa beräknas schablonmässigt som kvoten x/y där x = de totala kostnaderna för avskrivningar inom forskning/utbildning på forskarnivå och y = totalantalet anställda inom forskning/utbildning på forskarnivå vid lärosätet + antalet personer med utbildningsbidrag + antalet personer med stipendier. y inkluderar då också till exempel tekniker och administrativ personal som förts till forskning/utbildning på forskarnivå. y uttrycks i heltidsekvivalenter.

I *kostnaderna för handledning* för en heltidsdoktorand inräknas också kostnaderna för den biträdande handledaren. Kostnaden för handledning har beräknats per vetenskapsområde/fakultetsområde (motsv.) och vägts samman till en genomsnittlig kostnad per fakultet. Kostnaderna inkluderar lkp men inte indirekta kostnader.

För att beräkna kostnaderna för handledning har den genomsnittliga handledningen för en heltidsdoktorand uttryckt i timmar, fördelat på aktuella lärarkategorier, multiplicerats med den genomsnittliga kostnaden för respektive lärarkategori.

Kostnaden för kurser/utbildning har beräknats per vetenskapsområde/fakultetsområde (motsv.) och vägts samman till en genomsnittlig kostnad per fakultet.

Kostnader för disputation, resor och andra projektkostnader (inkl. direktavskrivningar) har beräknats per vetenskapsområde/fakultetsområde (motsv.) och vägts samman till en genomsnittlig kostnad per fakultet.

De *indirekta kostnaderna* har beräknats som respektive fakultets genomsnittliga OH-påslag för forskning/utbildning på forskarnivå multiplicerad med den genomsnittliga studiefinansieringskostnaden och kostnader för handledning, kurser/utbildning och kostnader för disputation, resor och andra projektkostnader

Urval av framgångsrika ansökningar

Universitetets forskare har under året beviljats betydande externa forskningsanslag, både nationellt och internationellt, bland annat från Vetenskapsrådet (VR), Wallenbergstiftelserna (KAW, MMW och MAW) och EU:s program för forskarmobilitet, Marie Skłodowska-Curie actions.

VR beviljade för en tioårsperiod sammanlagt över 330 mnkr för rekrytering av tre internationellt framstående forskare till Fysikum. Vidare beviljades ett ”bidrag till framstående yngre forskare” om 18 mnkr till Institutionen för biokemi och biofysik. I VR:s stora utlysning beviljades universitetet bidrag om totalt 264 mnkr. Därav utgör projektbidrag den största delen, med bland annat 34 bidrag om sammanlagt 103 mnkr inom naturvetenskap, 15 bidrag om totalt 69 mnkr inom humaniora och samhällsvetenskap, tre bidrag om totalt 26 mnkr inom utbildningsvetenskap, och 10 bidrag om totalt 20 mnkr inom utvecklingsforskning, samt tre bidrag om sammanlagt 13 mnkr inom området medicin och hälsa. Under året beviljades också åtta bidrag för internationell postdok, och ett Marie Skłodowska-Curie International Career Grant (samfinansierat med EU).

KAW (Knut och Alice Wallenbergs stiftelse) beviljade totalt 89 mnkr för tre projekt av hög vetenskaplig potential, varav två vid Institutionen för biokemi och biofysik (DBB) och ett vid Fysikum. Ett av projekten vid DBB beviljades ytterligare anslag från Familjen Erling-Perssons Stiftelse (31 mnkr) och SciLifeLab (4 mnkr). Den nationella forskningsfaciliteten Wallenberg Advanced Bioinformatics Infrastructure (WABI) vid SciLifeLab beviljades dessutom förlängning och utökning av infrastruktur med 68 mnkr från KAW. Inom KAW:s karriärprogram för unga lovande forskare utsågs i december två Wallenberg Academy Fellows, vid Institutionen för astronomi respektive Fysikum. MMW (Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse) beviljade 15,5 mnkr till tre projekt av hög vetenskaplig potential: ett vardera till Centrum för forskning om ojämlikhet i hälsa (CHESS), Socialantropologiska institutionen och Stockholm Resilience Centre. MAW (Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond) beviljade drygt 13 mnkr för tre projekt av hög vetenskaplig potential: ett vardera till Psykologiska institutionen, Institutionen för mediastudier och Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas didaktik.

Riksbankens Jubileumsfond (RJ) stöder humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning och beviljade totalt ca 49 mnkr, varav 26 mnkr för ett program vid Psykologiska institutionen, 16 mnkr till fem projekt, och 2,5 mnkr till 16 initieringsbidrag. Inom nya bidragsformen RJ Sabbatical beviljades tre sökande sammanlagt nästan 5 mnkr. Forte (Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd) beviljade totalt 43 mnkr till 16 sökande, varav 14 fick projektbidrag. Formas (stöder forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande) beviljade 16 bidrag om ca 39 mnkr fördelat på flera olika bidragsformer, varav fyra bidrag om nästan 15 mnkr inom ”Medel för mobilitetsstöd för unga forskare”.

Stockholms universitet beviljades även bidrag från bland annat Cancerfonden, STINT – Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning samt AFA Försäkring (stöd till arbetsmiljöforskning).

I det nya europeiska ramprogrammet för forskning och innovation, Horizon 2020, sorterar Marie Skłodowska-Curie actions under prioriteringen ”Spetskompetens”.

Här beviljades universitetet fyra bidrag, varav ett ”Individual Fellowship”, ett ”Research and Innovation Staff Exchange”, och två nätverk för doktorandutbildning. Under 2014 har sex internationella forskningskonsortier med universitetets forskare som partner beviljats bidrag ur EU:s ramprogram. Två av projekten ligger vid samhällsvetenskaplig fakultet och övriga vid naturvetenskaplig fakultet. Totalt för dessa projekt uppgår universitetets del av bidragssumman till €1650 000. Två av projekten är till hälften samfinansierade av svenska forskningsråd.

Publiceringar

Publicering i tidskrifter, och då särskilt tidskrifter med peer review-granskning, brukar användas som en indikation på hög kvalitet i forskningen. Antal publikationer inom forskningen är också ett viktigt prestationsmått. Fakulteternas möjligheter att publicera forskningsresultat i tidskrifter varierar emellertid.

Nedanstående siffror vad gäller det totala antalet vetenskapliga publiceringar och antalet refereegranskade vetenskapliga publikationer har uppdaterats efter årsredovisningen för 2013, med de publikationer som registrerats i DiVA efter statistikuttaget förra året. På samma sätt är statistiken för 2014 något ofullständig då inte samtliga publikationer ännu har hunnit registrerats. Dessa siffror kommer att uppdateras i årsredovisningen för 2015. Publiceringar från Stockholms resilienscentrum räknas från 2013 enbart till det naturvetenskapliga området efter att tidigare delats upp mellan naturvetenskaplig och samhällsvetenskaplig fakultet.

I tabellen nedan anges det totala antalet vetenskapliga publiceringar för respektive område och fakultet de senaste tre åren.

Område/Fakultet	2014	2013*	2012
HS-området	2 717	3 135	3 030
<i>Humanistiska fakulteten</i>	876	1 185	1 164
<i>Juridiska fakulteten</i>	116	135	179
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	1 725	1 815	1 686
Naturvetenskapliga området	1 712	1 897	1 792
Totalt	4 429	5 032	4 821

Tabell 36: Antal vetenskapliga publiceringar per område och fakultet för åren 2012-2014. Redovisningen avser samtliga publiceringar, inklusive populärvetenskapliga. *Uppgifterna för 2013 har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2013.

Som framgår av tabellen visar samtliga fakulteter upp ett lägre antal vetenskapliga publikationer under 2014, vilket sannolikt delvis kan förklaras med eftersläpning av registreringer i DiVA.

Prestation: kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation

Eftersom det är svårt att skilja på publikationer utifrån hur forskningen finansierats inkluderas inte bara kostnaderna för anslags- och bidragsfinansierad forskning utan också kostnaden för avgiftsfinansierad forskning i underlagssumman.

En refereegranskad vetenskaplig publikation definieras som:

”artiklar och forskningsöversikter som genomgått granskning av oberoende forskare och som presenterar nya insikter i vetenskaplig form”.

Universitetets publikationer enligt ovanstående definition redovisas för åren 2010-2014 i tabellen nedan. Siffrorna visar antalet publikationer som universitetets lärare och forskare medverkat i, oavsett antalet författare. Publikationerna har således inte fraktioniserats.

Statistiken för 2014 är inte helt komplett då samtliga publikationer ännu inte har hunnit registrerats. Dessa siffror kommer att uppdateras i årsredovisningen för 2015.

Område/Fakultet	2014	2013*	2012	2011	2010
HS-området	1 004	1 053	970	905	751
<i>Humanistiska fakulteten</i>	178	255	244	177	184
<i>Juridiska fakulteten</i>	8	14	26	22	17
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	818	784	700	706	550
Naturvetenskapliga området	1 418	1 587	1 439	1 482	1 385
Totalt	2 422	2 640	2 409	2 387	2 136

Tabell 37: Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer (artiklar i tidskrifter) per område och fakultet för åren 2010-2014. *Siffrorna för 2013 har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2013.

Själva kostnaden per refereegranskad publikation har beräknats genom att de årliga kostnaderna för forskning och utbildning på forskarnivå enligt ovan har dividerats med antalet refereegranskade publikationer under respektive år. Resultatet redovisas i tabellen nedan. Kostnaden per publikation anges per område och fakultet. Måtten anges per år under den sista femårsperioden.

Beräkningarna visar att kostnaderna per publikation är något högre inom HS-området än inom det naturvetenskapliga området, och betydligt högre inom Juridiska och Humanistiska fakulteten än inom de två andra fakulteterna. Detta är helt naturligt eftersom publiceringsmönstren inom fakulteterna skiljer sig åt. Framförallt inom naturvetenskap men också i samhällsvetenskap är det mycket vanligt med publicering i artikelform, medan publicering i andra former, till exempel monografier är betydligt mer vanlig inom humaniora och juridik. Den typen av publikationer räknas inte in i det redovisade måttet.

Område/Fakultet	2014	2013*	2012	2011	2010
HS-området	1 185 334	1 100 797	1 373 025	1 500 317	1 360 203
<i>Humanistiska fakulteten</i>	2 538 926	1 468 590	2 085 634	2 952 405	2 051 682
<i>Juridiska fakulteten</i>	8 708 857	3 853 925	3 681 354	2 612 056	3 109 250
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	817 208	932 007	1 069 221	1 068 602	1 074 810
Naturvetenskapliga området	1 057 410	816 969	979 625	953 588	852 150

Tabell 38: Kostnad (kr) per refereegranskad publikation (artiklar i tidskrifter) per område och fakultet för åren 2010-2014. *Siffrorna för 2013 har uppdaterats sedan årsredovisningen för 2013.

Samverkan med det omgivande samhället

Stockholms universitets samverkan med det omgivande samhället är omfattande och sker på alla plan, från institutionsnivå till central nivå. Nedan redovisas organisationen för samverkan samt de aktiviteter som under året bedrivits på olika nivåer.

Organisation för samverkan

Avdelningen för externa kontakter (EXK) samordnar universitetets samverkan med näringsliv, myndigheter och organisationer. Avdelningen har funnits sedan 2011, men har genomgått ett par organisatoriska förändringar sedan dess. Den nuvarande sammansättningen av verksamheter har funnits sedan 1 juli 2013. Huvuduppgiften är att identifiera och presentera möjligheter till samverkan och avdelningen arbetar därför aktivt med att skapa och vårda strategiska kontakter med näringsliv, kommuner, statliga myndigheter och organisationer liksom kontakter med privatpersoner. Avdelningen förmedlar kontakter mellan dessa aktörer å ena sidan och universitetets institutioner och förvaltning å den andra. Avdelningen bistår också universitetet med omvärldsbevakning kring samverkansfrågor, ger strategisk rådgivning och synliggör Stockholms universitets befintliga samverkan för omvärlden.

Verksamheterna inriktas mot alumnverksamhet, arbetslivskontakter och uppdrag-verksamhet. Sedan 1 juli 2013 finns Stockholms universitets nyinrättade innovationskontor vid avdelningen, samtidigt som strategiska partnerskap (fundraising), som tidigare var en del av EXK, blev ett eget kansli.

Arbetet har under året fokuserats på att förädla verksamheten och på att förstärka och fördjupa existerande samarbeten och verksamheter genom att bland annat strukturera och modernisera kontaktarbetet ytterligare. Flera av avdelningens verksamheter deltar aktivt i Vinnovafinansierade föreningen Humsamverkan. Under året har också en utredning om utbildningssamverkan på Stockholms universitet påbörjats. Syftet är att genom goda exempel på kurser och fördjupning av praktik visa på bredden av samverkan och varför man ska samverka i utbildningen

Innovationskontoret arbetar med att öka innovationsgraden vid Stockholms universitet och stödjer universitets forskare, studenter och anställda i arbetet med att kommersialisera idéer och forskningsresultat. Kontoret arbetar med identifiering, verifiering och utveckling av idéer med kommersiell potential. Kontoret arbetar i nära samverkan med SU Inkubator, före detta SU Innovation AB. SU Inkubator tillhandahåller kvalificerat affärsutvecklingsstöd och arbetar med studenter, forskare och anställda vars affärsidé med tillväxtpotential befinner sig i uppstartsskede eller redan har startat sitt företag.

Av årsredovisningen för 2014 ska respektive lärosäte som har ett innovationskontor redovisa följande flödestal:

- Antal idéer som influerats för prövning/rådgivning från forskare respektive studenter: 150 stycken
- Antal idéer som vidarebefordrats till lärosätets holdingbolag: totalt 19 idéer
- Antal idéer som inte tagits vidare: 99

Samverkansaktiviteter

Gemensamma samverkansaktiviteter

Öppna arrangemang

Under 2014 har en rad universitetsgemensamma aktiviteter arrangerats med fokus på forskningsinformation.

Öppna föreläsningar där universitetets forskning presenteras i populärvetenskaplig form arrangeras centralt i samarbete med andra aktörer. Samarbetet med Stadsbiblioteket, "Vetenskap för vetgiriga", på biblioteken på Sveavägen och i Farsta har fortsatt med goda besökssiffror och med en publik som förnygrats det senaste året. Fyra öppna föreläsningar arrangerades även i samarbete med Nordiska museet, vilka direktsändes på universitetets webbplats och även kan ses i efterhand. I serien "Universitetet på Plattan" hölls sex öppna föreläsningar i samarbete med Bibliotek Plattan i Kulturhuset.

I den engelskspråkiga akademiska webb-talkshowen Crosstalks, ett samarbete med KTH, har under året 19 forskare från Stockholms universitet medverkat i samtal ledda av moderatorn Johanna Koljonen. Tolv samtal har sänts under året och finns tillsammans med ytterligare material från lärosätena tillgängligt på crosstalks.tv. I programmet deltar även internationella experter via Skype, under året från till exempel University of Cambridge, WWF International, djuphavsprojektet Deep Sea Challenger och amerikanska Stevens Institute of Technology. Crosstalks sprids globalt via sociala medier, bland annat genom twittrande forskare. Under året har Crosstalks.tv haft fler än 21 000 besökare från 145 länder och programmet har genererat mer än 170 000 tittarminuter.

Forskardagarna genomfördes för sextonde gången i början av oktober då ett 40-tal forskare, varav många nydisputerade, under två dagar höll korta föredrag för ett par tusen gymnasieelever och andra intresserade. Förutom de många korta föredragen fick eleverna utbildningsinformation och lyssna till inspirationssamtal med etablerade forskare.

Alumnverksamhet

Stockholms universitets alumner blir genom sitt medlemskap i alumnätverket inbjudna till olika aktiviteter som öppna föreläsningar, arbetsmarknadsdagar, Forskardagarna och övriga universitetsövergripande eller institutionsspecifika seminarier. De får också universitetets externa nyhetsbrev.

Under 2014 har en satsning gjorts på det webbaserade alumnätverket för att underlätta och förbättra kommunikationen mellan universitetets representanter och alumner. En ny tvåspråkig alumntjänst, SU Alumni, har upphandlats och implementering- en beräknas vara klar under början av 2015.

Två centrala alumnevenemang har ägt rum, varav en alumndag i oktober med föreläsningar i Aula Magna och parallella kvällsaktiviteter på åtta institutioner.

Ytterligare 11 institutioner har utsett alumnansvariga, och totalt finns nu 64 grupper i alumnätverket. Antalet medlemmar i alumnätverket har under året ökat från ca 8 500 i december 2013 till drygt 9 500 i december 2014.

Strategiska partnerskap

För Kansliet för strategiska partnerskap innebar 2014 vissa organisatoriska förändringar. En utredning om universitetets arbete med samverkan ledde till ett beslut att slå ihop kansliet med Kommunikationsavdelningen och delar av Avdelningen för externa kontakter, och under 2015 bilda Samverkansavdelningen, en process som krävt en viss uppmärksamhet under året. Det har också skett ett byte på kanslichefs-posten, då rektorsrådet för strategiska partnerskap, sedan 1 juli också tagit över det direkta personalansvaret för kansliet. Personalmässigt har en deltidsrekrytering genomförts, en koordinatorfunktion dedikerad till projekt Accelerator.

Verksamhetsmässigt har 2014 ägnats mer åt konsolidering och initiering av projekt jämfört med 2013 års större mängd etableringar. Per nyårsskiftet 2014-2015 befinner sig sex projekt i en aktiv fundraisingfas, och ytterligare ett tiotal idéer inväntar godkännande för att bli aktiva projekt.

Det så kallade värds-kapsprogrammet har utvecklats ytterligare och kommer enligt plan att lanseras under 2015.

Arbetslivssamverkan

EXK har under 2014 drivit ett VINNOVA-finansierat projekt, ”Katalyserande möten”, där samverkansfrågor belysts i olika delprojekt. EXK har även fått beviljat medel från VINNOVA för 2015-2017 för ett annat projekt som syftar till att stärka stödet för samverkan.

Under 2014 har man också genomfört besök på mer än hälften av universitetets institutioner och några förvaltningsavdelningar med syfte att inventera samverkansaktiviteter och framtida behov av samverkan och stöd för det.

Inom ramen för Innovationskraft Stockholm, ett projekt som drivs av Länsstyrelsen i samarbete med 8-9 andra organisationer i regionen, leder universitetet delprojektet ”Tvärvetenskap”. Under året har tre nya tvärdisciplinära projekt påbörjats.

Uppdragsverksamhet

Under 2014 har flera av de regeringsuppdrag som finns på universitetet ytterligare ökat i omfattning – mycket kopplat till kravet på lärarlegitimation. Det gäller uppdraget att utbilda personer med utländsk lärarexamen (ULV-projektet) och utbildning för personer som saknar lärarexamen (VAL-projektet), liksom de av Skolverket beställda behörighetsgivande utbildning för verksamma lärare (Läraryftet II) och fortbildning för förskolepersonal (Förskolelyftet II). Under 2014 kopplades även regeringsuppdraget Valideringsprojektet till Läraryftet II, där Stockholms universitet tillsammans med andra lärosäten ska utveckla former för validering av yrkesverksamma lärare.

Korta vägen (KV) är en arbetsmarknadsutbildning som Stockholms universitet ger på uppdrag av Arbetsförmedlingen, med syfte att stödja och hjälpa utländska akademiker att snabbare etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Under 2014 har 159 personer tagits emot, och av dem har hittills 82 % kunnat få en kvalificerad praktikplats inom sitt utbildningsområde.

Under året har även genomförts utbildningsprogrammet Govmat (Guangdong Civil Servants Training Program on Public Management) tillsammans med ett antal in-

stitutioner, för 25 högre tjänstemän från Guangdongprovinsen i Kina. Programmet genomförs igen under 2015.

Samverkansaktiviteter vid områden och institutioner

En stor del av Stockholms universitets samverkan sker vid universitetets institutioner. Deras samarbete med det omgivande samhället är både brett och omfattande och sker regelbundet i flera former, bl.a. deltagande i forskningsdagar, deltagande i expertgrupper, framträdande i media, deltagande i utredningar, genom debattartiklar, populärvetenskapliga artiklar eller som deltagare i offentliga debatter, samarbete med offentlig och privat verksamhet, m.m.

Samverkansformer som är direkt integrerade i själva utbildningarna är olika typer av praktik för studenterna samt examensarbeten som har en direkt koppling till det omgivande samhället. Denna typ av verksamhet är särskilt omfattande inom universitetets professionsutbildningar, till exempel de olika lärarutbildningarna, Juristprogrammet och Socionomprogrammet, men förekommer även inom andra utbildningar.

Fyra institutioner och två centra är samordningsinstitutioner för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom lärarutbildningarna, vilket bland annat innebär samverkan med ett stort antal kommuner. Denna samverkan innebär till exempel att initiera, stödja och samordna verksamheter som kompetensutveckling, praxisnära examensarbeten och praxisnära forskning.

En lång rad särskilda aktiviteter med samverkansinriktning, till exempel öppna seminarier, forskardagar och besöksdagar, bedrivs ute på universitetets områden och institutioner. Ett exempel är det naturvetenskapliga området årligen återkommande evenemang ”Den levande frågelådan”, där ett tusental elever från årskurs fem i Stockholmsregionen samlas i Aula Magna och har möjlighet att ställa frågor till en panel av forskare. Inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området kan nämnas att Historiska institutionen i samarbete med idéhistoria även under 2014 gett tolv välbesökta kvällsföreläsningar kring svensk historia på Historiska museet.

Vanligt är att universitetets lärare och forskare deltar som representanter i externa styrelser, nämnder m.m. med anknytning till universitetets verksamhet. Som exempel kan nämnas att vid Institutet för internationell ekonomi (IIES) är tre professorer medlemmar i priskommittén för Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne, på Institutionen för svenska och flerspråkighet samt Institutionen för litteraturvetenskap finns sammanlagt tre ledamöter i Svenska Akademien och på Institutionen för musik- och teatervetenskap är en professor vice ordförande i Statens kulturråd.

Universitetets lärare och forskare anlitas också ofta som expertstöd, till exempel som ledamöter i kommittéer/statliga utredningar. Omvänt är det mycket vanligt att universitetets institutioner anlitar externa lärare som gästprofessorer, affilierade forskare m.m. Det rör sig ofta om företrädare för arbetslivet som med sina erfarenheter kan bidra både till forskning och till undervisning. Att företrädare för samhälle eller näringsliv medverkar som gästföreläsare är inte heller ovanligt; exempelvis Juridiska institutionen använder sig flitigt av yrkesverksamma jurister, domare, advokater och bolagsjurister som föreläsare.

Forskare vid Stockholms universitet förekommer ofta i massmedier, såväl i kommentarer och analyser av aktuella händelser i nyhetsmedier som i program med mer po-

pulärvetenskaplig profil. Till de senare kan exempelvis räknas Filosofiska rummet i radions P1, där inte sällan forskare från Filosofiska institutionen medverkar.

Samverkan sker även internationellt. Ett exempel på detta Psykologiska institutionens samarbete med Right Livelihoodpristagaren Denis Mukwege, som arbetar som kirurg och överläkare på Panzisjukhuset i Kongo. Inom projektet utvecklas och etableras vid L'Université Evangelique d'Afrique en masterutbildning i klinisk psykologisk behandling, som är anpassad till de kulturella och strukturella förutsättningar som råder i Kongo.

Flera arbetsmarknadsdagar har anordnats vid universitetet under året, såväl inom det naturvetenskapliga som det humanistisk-samhällsvetenskapliga området. Ofta är dessa dagar ett samarrangemang mellan universitetsenheter och ämnesråd eller fakultetsföreningar. Arbetsmarknadsdagarna är i de flesta fall årligen återkommande evenemang dit arbetsgivare och studenter bjuds in, och arbetsgivarna är inte sällan representerade av alumner från universitetet.

Ett exempel på samverkan med offentlig och privat verksamhet är Institutionen för data- och systemvetenskap som är medlemmar i Järvaandan, ett nätverk av organisationer och företag inom Järvaområdet med målet att skapa ökad trivsel och trygghet.

En stor del av samverkansarbetet vid universitetet vänder sig till skolorna i regionen, både för att informera om de utbildningar som finns men även för att ge föreläsningar. Ett exempel är det naturvetenskapliga området som tillsammans med Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms stad finansierar verksamheten vid Vetenskapens hus, som riktar sig till elever främst i högstadiet och gymnasieskolan. Området finansierar även den årligen arrangerade Forskarskolan som riktar sig till gymnasieelever i årskurs 2.

Samverkan gemensamt i all utbildning

Prestation: Antal adjungerade lärare och helårsekvivalenter adjungerade lärare

Många utbildningar inom universitets- och högskolesektorn behöver lärare, vars huvudsakliga verksamhet ligger utanför sektorn, i syfte att tillföra kompetens som normalt inte finns i den ordinarie verksamheten. De adjungerade lärarna underlättar samarbetet med samhället utanför universitetet.

Fakultet	Adjungerad professor		Övriga adjungerade lärare	
	Individer	Helårs-ekv.	Individer	Helårs-ekv.
HS-området	3,58	1,26	24,84	9,38
<i>Humanistiska fakulteten</i>	1,00	0,50	8,09	3,25
<i>Juridiska fakulteten</i>	2,00	0,70	0,17	0,08
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	0,58	0,06	16,58	6,05
Naturvetenskapliga fakulteten	2,67	0,57	3,00	1,20
Totalt	6,25	1,83	27,84	10,58

Tabell 39: Antal adjungerade lärare per område och fakultet för år 2014 redovisat i genomsnittligt antal individer och i helårsekvivalenter.

Samverkan i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Prestation: Antal studenter som genomfört verksamhetsförlagd utbildning

Läroutbildningen är en akademisk yrkesutbildning. Det innebär att den har en tydlig yrkesförankring där de campusförlagda studierna varvas med studier förlagda i förskola, grundskola eller gymnasium. Samverkan med regionens kommuner sker kontinuerligt genom läroutbildningens verksamhetsförlagda del.

Antalet studenter som har genomfört verksamhetsförlagd utbildning inom läroutbildningen under 2014 är 3 614 individer. Tillsammans motsvarar det 444 helårsstudenter.

Prestation: Antal studenter som genomfört extern praktik

Det är viktigt att universitetet arbetar för att förbättra kontakterna med det övriga samhället. Universitetet bedriver ett aktivt arbete i syfte att förbättra studenternas etableringsmöjligheter genom att redan under studenternas utbildningstid på olika sätt öka deras kontaktytor med näringslivet och den offentliga sektorn.

Område/Fakultet	Antal studenter 2014
HS-området	703
<i>Humanistiska fakulteten</i>	218
<i>Juridiska fakulteten</i>	79
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	406
Naturvetenskapliga området	37
Totalt	740

Tabell 40: Antal studenter som genomfört extern praktik per område och fakultet för år 2014.

Samverkan i utbildning på forskarnivå

Prestation: Antal företagsdoktorander

Begreppet företagsdoktorander avser doktorander som bedriver sin forskarutbildning inom en anställning i näringsliv eller offentlig sektor. Någon del av studiefinansieringen finansieras av arbetsgivaren, som kan vara såväl privat som offentlig. Till kategorin räknas exempelvis de lärare verksamma i kommunala skolor som antagits till forskarutbildning i samverkan mellan universitetet och kommuner i regionen.

Under 2014 hade universitetet 45 företagsdoktorander, 23 kvinnor och 22 män.

Samverkan - innovation

Prestation: Antal affärsidéer och rådgivningsärenden till SU Holding

Innovationskontoret har under 2014 utvärderat ca 150 affärsidéer, varav 16 presenterats för inkubatorn. Av dessa 16 är 7 stycken forskningsbaserade.

Prestation: Antal sökta respektive beviljade patent

Fakultet	Sökta patent	Beviljade patent
Humanistiska fakulteten	0	0
Juridiska fakulteten	0	0
Samhällsvetenskapliga fakulteten	0	0
Naturvetenskapliga fakulteten	3	0
Totalt	3	0

Tabell 41: Antal sökta respektive beviljade patent per fakultet för år 2014.

Stockholms universitets innovationssystem har under 2013 drivit 2 patentärenden, och dessutom har Innovationskontoret skrivit 1 patentansökan inom life scienceområdet.

Prestation: Antal ingångna licensavtal

Tre forskningsprojekt har gått från innovationskontoret till holdingbolaget för utlicensiering.

Prestation: Antal nystartade företag

Två forskningsbaserade företag har startats efter rådgivning vid innovationskontoret oberoende av inkubatorn.

Uppdragsutbildning och uppdragsforskning

En viktig del av universitetets samverkansarbete utgörs av uppdragsutbildning och uppdragsforskning. Samtliga fakulteter utför uppdragsforskning för en rad olika externa aktörer (företag, organisationer, kommuner, m.m.), och institutionsövergripande uppdragsutbildningar samordnas av Avdelningen för externa kontakter. Genom dessa får universitetet möjlighet att direkt bidra till det omgivande samhället. Omfattningen av universitetets uppdragsutbildning och uppdragsforskning redovisas i avsnittet Ekonomiskt resultat tabell 3 och 8 ovan.

Antalet helårsstudenter som deltar i uppdragsutbildning har ökat något från 2013 till 2014, medan antalet helårsprestationer har minskat något. Prestationsgraden är därför något lägre för 2014.

	2014	2013	2012
Helårsstudenter	914	886	736
Helårsprestationer	635	650	520

Tabell 42: Antal helårsstudenter och helårsprestationer 2012-2014 i poänggivande uppdragsutbildning.**Prestation: Intäkter för uppdragsutbildning**

Uppdragsutbildning innebär att någon beställer en utbildning av en högskola eller ett universitet. Det kan exempelvis röra sig om ett företag som beställer en skräddarsydd kurs för fortbildning av sina anställda. Detta är en utbildningsform vid sidan om den

ordinarie högskoleutbildningen. Den höga förändringstakten i arbetslivet har gjort det nödvändigt med kontinuerlig kompetensutveckling.

Område/Fakultet	2014	2013	2012	2011
HS-området	81 778	73 592	69 124	84 999
<i>Humanistiska fakulteten</i>	24 182	23 972	26 244	29 466
<i>Juridiska fakulteten</i>	7 442	3 824	3 177	4 562
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	50 154	45 796	39 703	50 971
Naturvetenskapliga området	18 753	15 252	11 022	6 850
Totalt	100 531	88 844	80 146	91 849

Tabell 43: Intäkter för uppdragsutbildning (tkr) per område och fakultet för åren 2011-2014.

Prestation: Intäkter för uppdragsforskning

Uppdragsforskning innebär forskning där en extern beställare bestämmer forskningsområde och rätten till resultatet regleras i avtal. Uppdragsforskning kan till exempel utgöras av forskning som en forskargrupp utför på uppdrag av en myndighet som vill ha en viss fråga belyst eller ett företag som vill ha en metod eller produkt utvecklad.

Område/Fakultet	2014	2013	2012	2011
HS-området	39 781	28 928	38 007	35 042
<i>Humanistiska fakulteten</i>	15 805	10 642	10 229	13 661
<i>Juridiska fakulteten</i>	515	45	751	80
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	23 461	18 241	27 027	21 301
Naturvetenskapliga området	39 821	34 889	42 723	41 184
Totalt	79 602	63 817	80 730	76 226

Tabell 44: Intäkter för uppdragsforskning (tkr) per område och fakultet för åren 2011-2014.

Gemensamt för verksamhetsgrenarna

Hållbar utveckling och miljöarbete

Stockholms universitet strävar efter att vara ledande i utbildning och forskning om miljö och hållbar utveckling. Universitetet strävar också efter att minska verksamhetens negativa miljöeffekter genom systematiskt arbete.

Enligt högskolelagen 1 kap. 5 § ska högskolorna i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Inom utbildning finns inslag av hållbar utveckling inom många kurser och program. Under 2014 fortsatte universitetet arbetet med att hitta en metod för att kvalitetssäkra inslag av i hållbarhetsperspektivet i utbildningsprogram där det är tillämpligt.

Några av universitetets ledande forskningsområden är klimat, hav och miljö. Inom området miljö studeras källor till miljöföroreningar, samt hur och i vilka halter olika substanser tas upp i miljön. Även toxiska effekter på människor och djur studeras, från cellnivå till hela populationer. Ledande forskning bedrivs även inom biologisk mångfald samt ekosystemförändringar. För att ytterligare stärka den samhällsvetenskapliga forskningen inom miljö och hållbarhet har universitetet nyligen rekryterat en professor i samhällsvetenskaplig miljöforskning.

Universitetet främjar även hållbar utveckling i sin samverkan med studenter, studentkåren och omgivande samhället, bland annat genom kunskapsspridning. Universitetet samverkar också nationellt och internationellt inom olika nätverk om hållbarhetsfrågor. Under 2014 blev universitetet medlem i Nordic Sustainable Campus Network och Sustainable Development Solution Network.

I juni 2014 miljöcertifierades Stockholms universitet enligt miljöledningsstandarderna ISO 14001 och EMAS. Projektet att implementera miljöledningssystemet pågick i cirka 4 år. Miljöarbetet bygger på ett decentraliserat ansvar och institutioner (motsvarande) arbetar ständigt för att förbättra miljöhänsynen.

Förbättringsarbete pågår inom områdena tjänsteresor, energianvändning och materialanvändning. En kartläggning av medarbetarnas resvanemönster genomfördes för att hitta lämpliga åtgärder till att minska universitetets klimatpåverkan. Vidare kartlades elanvändningen på institutionsnivå och en åtgärdsplan för energieffektivisering har arbetats fram. När det gäller materialanvändningen är målet en intern bortskänkes- och bytessajt för öka återanvändningen av funktionsdugliga, begagnade möbler, IT-produkter och annan utrustning.

Flera interna miljörevisioner utfördes på institutioner (motsvarande). Miljörevisionerna är ett stöd i det lokala miljöarbetet och bidrar till förbättringar. Bland annat reviderades verksamhetsstyrningen för hur kunskap om miljöpåverkan säkerställs och hanteringen av miljöavvikelser och förbättringsförslag.

Mycket arbete lades även ner på att färdigställa universitetets miljöledningssystem och förberedelser inför certifieringsrevisionen.

Lika rättigheter och möjligheter, jämställdhet och breddad rekrytering

Stockholms universitet ska vara ett jämlikt och jämställt universitet där alla studenter och anställda behandlas likvärdigt och på ett respektfullt sätt. Vårt förhållningssätt ska präglas av respekt för varandras olikheter och åsikter. Universitetet ska erbjuda alla studenter en kreativ studie- och forskningsmiljö och medarbetare goda arbetsförhållanden. Oavsett etnisk tillhörighet, funktionshinder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller ålder ska medarbetare, studenter och sökande bemötas med respekt och värdighet. Universitetet accepterar inte diskriminering eller trakasserier som har samband med någon av ovanstående kategorier eller sexuella trakasserier.

Nedan redovisas den rådande könsfördelningen bland olika kategorier av studenter. Inga större förändringar har skett avseende könsfördelningen under de senaste åren bland studenterna.

Utbildningsnivå	2014		2013		2012	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Grundnivå	62	38	62	38	62	38
Avancerad nivå	64	36	64	36	64	36
Forskarnivå	52	48	53	47	53	47

Tabell 45: Andel kvinnor och män i procent bland studenter (individer) på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå 2012-2014.

Nedan redovisas den rådande könsfördelningen bland olika kategorier av anställda. Inte heller här har några större förändringar skett vad gäller könsfördelningen, utom vad gäller meriteringsanställningarna forskarassistent och biträdande lektorer. Denna grupp är dock så pass liten att även mindre förändringar i antal individer kan ge större procentuella förändringar. En viss obalans råder inom vissa yrkesgrupper, men universitetet arbetar aktivt på olika sätt för att motverka detta vid nyrekryteringar. Regeringen har som mål att minst 35 procent av de professorer som anställs vid svenska lärosäten under 2012-2015 ska vara kvinnor, och vid Stockholms universitet har man de tre senaste åren stadigt legat på just den nivån.

Yrkesgrupp	2014		2013		2012	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Forskarass./ Bitr. lektor	58	42	52	48	44	56
Adjunkt	65	35	67	33	68	32
Lektor	50	50	50	50	49	51
Professor	28	72	27	73	27	73
Administrativ personal	56	44	56	44	57	43

Tabell 46: Andel kvinnor och män i procent bland lärare och administratörer (årsarbetare) 2012-2014.

Arbete för jämlikhet och jämställdhet

Rektor och universitetsstyrelsen har det yttersta ansvaret för universitetets arbete för lika rättigheter och möjligheter. Prefekter (motsvarande) har ansvar för den operativa hanteringen av frågorna vid institutioner/enheter. Personalavdelningen stödjer chefer

och institutioner i deras arbete med frågor om lika rättigheter och möjligheter som rör universitetet som arbetsgivare. Studentavdelningen arbetar med frågor om lika rättigheter och möjligheter riktat till universitetets studenter och stödjer institutioner i detta arbete.

Vid universitetet finns även Rådet för jämställdhets- och jämlikhetsfrågor, som ska vara rådgivande till rektor och bidra till universitetets arbete med information och kunskapsspridning i frågor om jämställdhet och jämlikhet. Rådet samarbetar också med Genusakademin som är ett fakultetsövergripande nätverk för samarbete mellan institutioner/ämnen vid Stockholms universitet som bedriver genusforskning.

Till grund för universitetets arbete med lika rättigheter och möjligheter ligger de policyer och handlingsplaner som har fastställts av rektor. Det förebyggande arbete som ska ske för att motverka diskriminering och främja studenters lika rättigheter och möjligheter beskrivs sedan 2014 i *Plan för lika rättigheter och möjligheter*. De åtgärder som ska främja lika rättigheter och möjligheter för anställda beskrivs i universitetets *Jämställdhetsplan*.

Under året har det getts information och utbildningar till medarbetare och studenter. Bland annat hölls särskilda seminarier om arbete med främjande åtgärder för institutionsföreträdare under våren 2014. Information har getts till studenter i samarbete med studentkårerna vid universitetet. En utförlig beskrivning av universitetets arbete finns i den årliga uppföljningen av Plan för lika rättigheter och möjligheter. Information och utbildningar till medarbetare har bland annat getts i samband med utbildningar för chefer, skyddsombud, doktorander och forskningshandledare samt vid introduktionskurser för nyanställda.

I samband med Stockholm Pride arrangerades ett panelsamtal om genus, sexualitet och identitet med forskare från Stockholms universitet på Pride House.

Ett halvdagseminarium arrangerades i november där jämställdhetssatsningar som genomförs inom högskolan, erfarenheter från tre jämställdhetssatsningar vid Stockholms universitet och om jämställdhetspolitikens utveckling under 50 år presenterades.

Rådet för jämställdhets- och jämlikhetsfrågor har under året beviljat medel till tre studentprojekt: ett projekt för att främja studenter med neuropsykiatriska funktionshinder att genomföra VFU inom lärarutbildningen, ett normkritiskt konstprojekt samt start av kårforeningen Genusjuristerna. Dessutom utsåg man Juridiska institutionen till Årets institution för ”det föredömliga arbete som har bedrivits vid institutionen med att lyfta och integrera frågor kring jämställdhet och jämlikhet på såväl personal- som studentnivå”.

Breddad rekrytering

Stockholms universitet har under 2014 fortsatt att aktivt samverka både centralt och på institutionsnivå med riktade insatser för att nå presumtiva studenter från underrepresenterade grupper, med fokus på social mångfald. Bland annat har detta arbete skett via mentorskap för högstadieelever genom den så kallade Medvindsvirksamheten, där universitetet samverkar med skolor i Huddinge och Botkyrka.

Universitetet har även fortsatt arbetet med fadderskolor där institutioner har ett långsiktigt samarbete med en gymnasieskola. Dessa gymnasieskolor är främst belägna i kommuner/stadsdelar där andelen av den vuxna befolkningen med akademisk utbildning är låg.

Det centrala mentorskapsprojektet, där alumner är mentorer åt studenter, har avslutats under våren 2014. Slutrapporten redovisade att ett pilotprojekt skulle genomföras under två år med syftet att under tiden utveckla en modell som institutionerna skulle kunna använda för ett lokalt mentorskapsprogram. Detta har inte kunnat realiseras under projekttiden. Mentorskapsprogrammet har varit utformat på sådant sätt att institutionerna bidragit med en relativ stor insats i programmet kombinerat med punktinsatser centralt från Studentavdelningen vilket skulle vara tillräckligt för att möjliggöra för flertalet av institutionerna att antingen påbörja eller fortsätta driva ett mentorskapsprogram i egen regi efter projekttidens slut.

Under året har Stockholms universitet blivit medlem i det nationella nätverket *Include* som fokuserar på fortbildning på området breddad rekrytering och breddat deltagande. Femton kontaktpersoner har utsetts med uppgift att informera om *Include* och de nätverksträffar och konferenser som anordnas. Universitetet har femton avgiftsfria platser vid dessa evenemang.

Studenthälsovård och studievägledning

Studenthälsovården vid Stockholms universitet bedrivs som en enhet vid Studentavdelningen. Tolv andra lärosäten i Stockholm har dessutom slutit överenskommelse/avtal om studenthälsovård med Stockholms universitet. Studenthälsovården har under 2014, liksom tidigare år, bestått av en psykologisk och medicinsk mottagning för studenter, av utåtriktat/förebyggande arbete riktat mot hela studentgruppen (till exempel alkohol och stress) samt samverkan med olika funktioner inom universitetet (i exempelvis studiemiljöfrågor), externa vårdgivare och andra myndigheter (till exempel CSN). Studenthuset har givit möjlighet till utökad service, framför allt utökad tid för öppen medicinsk mottagning. Under läsåret 2013/14 har antalet studenter som besökt den öppna medicinska mottagningen tredubblats jämfört med läsåret 2012/13.

Allmän studie- och karriärvägledning erbjuds i form av enskilda samtal, genom mottagning, telefon och e-post samt genom sociala medier. Tjänsten ska bidra till att underlätta för studenter, alumner, doktorander och presumtiva studenter att fatta beslut som har med studie- och karriärval att göra. Vidare erbjuds studenterna karriärseminarier i syfte att inspirera, visa på strategier att hantera sin karriär samt som stöd i att söka arbete såväl under som efter studierna. Av stor vikt är att på olika sätt underlätta för arbetsgivare och studenter att komma i kontakt med varandra. Det sker bland annat genom att möjliggöra för arbetsgivare att informera och rekrytera på plats vid Stockholms universitet. Ett avtal om tjänstekoncession avseende karriärportalen MyCareer för studenter vid Stockholms universitet har tecknats mellan Stockholms universitet och Graduateland ApS i ett gemensamt intresse av att främja kontakten mellan studenter och potentiella arbetsgivare. Det gäller till exempel annonsering av lediga arbeten, praktikplatser, examensarbeten samt annonsering av event.

Ett särskilt ansvar finns för vägledning av lärarlegitimationsfrågor och studenter på kombinationslärarprogrammet samt för fackhögskolestudenter. Riktad vägledning

görs också till universitetets studenter som är antagna till Sport Campus Sweden, som är en organisation för att främja elitidrott och studier.

Internationalisering

Internationalisering är viktigt för Stockholms universitet vilket bland annat framgår i universitetets verksamhetsplan för 2014. Under flera år har ett av målen varit att andelen/antalet in- och utresande studenter ska öka, men 2014 har en liten minskning skett.

Universitetet har ca 670 aktiva avtal med universitet i 52 länder och många institutioner är aktiva när det gäller olika internationella samarbeten. Internationella studenter är ett viktigt inslag i internationaliseringen av universitetets utbildningar. Studenterna bidrar till att förstärka utbildningens kvalitet genom att tillföra perspektiv och erfarenheter från internationella undervisningsmiljöer och förhållanden. Även inresande lärare och forskare är viktiga för internationaliseringen. I universitetets ca 65 centrala samarbets-/utbytesavtal ingår oftast studentutbyte men i flera av avtalen ingår också möjligheten till lärarutbyte och i några ingår enbart forskarutbyte. Under 2014 har det varit fortsatt litet intresse för lärarutbyte inom de centrala avtalen. I fem av de centrala avtalen ingår gästforskarutbyte med finansiering. Under 2014 har det liksom tidigare år varit obalans i utbytet och det är fler inresande än utresande gästforskare inom dessa avtal. En genomgång av de centrala avtalen har gjorts under året, vilket utmynnade i en översiktlig rapport och i en sammanställning av alla centrala avtal.

Universitetet arbetar på olika sätt med att marknadsföra Stockholms universitet för att rekrytera internationella studenter. För fjärde året i rad deltog universitetet i studentrekryteringsmässor på tre platser i Kina under hösten 2014. Under året togs också en rapport fram om universitetets centrala arbete med internationell studentrekrytering sedan införandet av studieavgifter 2011.

Under 2014 genomfördes för tredje gången Stockholm Summer School men detta år erbjöd inte KTH några kurser. Syftet med sommarskolan har varit att rekrytera avgiftsskyldiga studenter. Totalt erbjöds enbart en kurs vid Stockholms universitet.

Stödet till institutionernas internationella utbyteskoordinatorer i deras arbete med studentmobilitet och internationellt samarbete sker genom informations- och nätverksmöten, personliga kontakter, samt e-postutskick. Under 2014 har det anordnats fyra nätverksmöten och två utbildningstillfällen för nya koordinatörer. Vidare har fortsatt implementering av den nya databasen, Moveon4, för hantering av utbytesavtal och mobilitet, genomförts. Företagsekonomiska institutionen, Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för data- och systemvetenskap är de som hittills använder databasen.

Under 2014 har man inom universitetet informerat om och implementerat EU:s nya utbildningsprogram, Erasmus+ för högre utbildning, hanterat universitetets ansökan om stipendiemedel men också stöttat institutioner i deras projektansökningar inom olika delprogram av Erasmus+. Liksom tidigare år har studentmobilitet och stipendier hanterats inom de centrala nätverken Nordlys och North2north.

Studentutbyte

Under 2014 har det totala antalet utresande utbytesstudenter minskat något medan antalet inresande utbytesstudenter i stort sett är oförändrat jämfört med 2013. För att öka antalet utresande utbytesstudenter har universitetet under året arbetat med att sprida information om möjligheten till utbyte genom olika kanaler och aktiviteter. Bland annat genomfördes i november för tredje året i rad en internationell vecka. Programmet omfattade en studera utomlands-mässa där partneruniversitet, ambassader och institutioner medverkade. Mässan bemannades bland annat av inresande utbytesstudenter.

Nedan redovisas hur studentutbytet har sett ut under den senaste treårsperioden:

Område/Fakultet	Antal	
	in	ut
HS-området		
2014	1 180	670
2013	1 225	724
2012	1 169	630
<i>Humanistisk</i>		
2014	285	110
2013	350	102
2012	309	89
<i>Juridisk</i>		
2014	157	177
2013	187	168
2012	195	146
<i>Samhällsvetenskaplig</i>		
2014	738	383
2013	688	454
2012	665	395
Naturvetenskapliga omr.		
2014	183	16
2013	188	18
2012	170	7

Tabell 47: In- och utresande studenter (individer) i utbytesprogram, per område och fakultet, 2012-2014.

Utbytesstudenter som inte är knutna till en viss fakultet finns inte med i tabellen ovan.

Utbytesprogram	2014	2013	2012
Erasmus			
Inresande	862	913	937
Utresande	326	356	282
Nordplus			
Inresande	97	111	127
Utresande	29	17	17
Övrigt			
Inresande	448	390	406
Utresande	337	375	345
Totalt inresande	1 407	1 414	1 470
Totalt utresande	692	748	644

Tabell 48: Studerande (individer) i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesprogram 2012-2014.

Som framgår av tabellerna ovan är det obalans mellan inresande och utresande studenter, vilket gäller för båda områdena och oavsett utbytesprogram. På fakultetsnivå är Juridiska fakulteten ett undantag och har under de senaste åren haft 1,1 till 1,3 inresande student per utresande, men hade under 2014 till och med fler utresande än inresande. Totalt inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området har det sedan 2012 kommit ca 1 200 inresande studenter per år medan utresande studenter i snitt varit 675. Störst är obalansen inom det naturvetenskapliga området där det varit mer än tio gånger fler inresande än utresande studenter.

Andelen kvinnor är relativt oförändrat mellan åren. För inresande studenter har andelen kvinnor pendlat kring 60 %, medan den för utresande studenter varit ca 65 %.

Kvalitetsarbete

Utgångspunkten för universitetet är att kvalitetsarbetet, i vilket både anställda och studenter medverkar, är en integrerad del av den ordinarie verksamheten inom universitetet. År 2014 var det sista året med den gamla verksamhetsplaneringen och under året arbetades nya strategier för 2015-2018 med tillhörande tvåårig åtgärdsplan fram. I de nya dokumenten lyfts kvalitetsarbetet inom universitetets verksamhet fram tydligare än tidigare.

Under året avslutades stora delar av arbetet med Universitetskanslersämbetets utvärderingar av utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Universitetet har i ett nationellt perspektiv fått utmärkta resultat. Under året påbörjades den sista fasen i det interna kvalitetsarbetet runt utvärderingarna med såväl stöd till de återstående av UKÄ ifrågasatta utbildningarnas åtgärdsredovisningar som stöd till de egna interna uppföljningarna av utbildningar vars kvalitet ytterligare borde kunna förbättras inför kommande utvärderingar.

Rektor har under året tillsatt en arbetsgrupp för Framtidens lärandemiljöer, med syftet att främja en mer studentaktiv pedagogik och formella, informella och virtuella lärandemiljöer. Merparten av gruppens arbete kommer att ske under 2015.

Arbetet med att se över centrala styrdokument om utbildning fortsatte under året. Områdesnämnderna har bland annat arbetat med att skriva fram lokala examensbeskrivningar, och ett gemensamt arbete mellan olika förvaltningsavdelningar med att samla ihop övergripande regler för utbildning och examination till ett sammanhängande styrdokument påbörjades. Syftet är att förenkla både för institutionerna och studenterna att se vilka regler som styr utbildningen. Kvalitetssäkringen av utbildningen kommer att fortsätta under 2015 i och med att ett ökat samarbete mellan förvaltning och områdesnämnder är framskrivet i de nya strategierna.

Arbetet på områdesnivå med prioriteringar i och dimensionering av utbildningsutbudet är också i hög grad en del av universitetets kvalitetsarbete. På samtliga fakulteter kan man till exempel se en prioritering av kurser som är knutna till utbildningsprogram, och ett av skälen till det är att det är lättare med kvalitetssäkring när man kan styra i vilken kontext kurser läses. På Humanistiska fakulteten har man i kvalitetshöjande syfte också under 2014 implementerat en obligatorisk programstruktur för all utbildning på avancerad nivå.

Högskolepedagogisk utbildning

Från och med 2011 krävs högskolepedagogisk utbildning motsvarande fem veckor för befordran till lektor eller professor. För anställning som adjunkt, lektor eller professor är sådan utbildning meriterande. Den som anställs som lärare och saknar högskolepedagogisk utbildning om minst 7,5 högskolepoäng ska genomgå sådan utbildning under de två första åren av anställningen. Varje doktorand ska ha minst en handledare som har genomgått forskarhandledningsutbildning, och undervisande doktorander ska själva ha genomgått grundläggande högskolepedagogisk utbildning.

Centrum för universitetslärarutbildning (CeUL) är den enhet på Stockholms universitet som ger kompetensutvecklande utbildningar inom pedagogik och ämnesdidaktik för universitetets lärare, undervisande doktorander och handledare inom forskarutbildningen. CeUL inrättades 1 juli 2014 och är administrativt placerat vid Institutionen för pedagogik och didaktik. Till centrat knyts även lärare och forskare vid Institutionen för data- och systemvetenskap, Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas didaktik, Institutionen för pedagogik och didaktik samt Juridiska institutionen.

Studentinflytande

Enligt 1 kap. 4 § högskolelagen är kvalitetsarbetet en gemensam angelägenhet för universitetets anställda och studenter. Stockholms universitet vill betona kvalitetsaspekten av begreppet studentinflytande. Studentinflytande är i praktiken att se som en ständigt pågående dialog där universitetets anställda och studenter samarbetar för att förbättra den gemensamma verksamheten. Utvecklandet av väl fungerande former för studentinflytande är följaktligen en betydelsefull del av universitetets kvalitetsarbete.

Studenterna är sedan lång tid tillbaka representerade i universitetets centrala beredande och beslutande organ. Även på områdes-, fakultets- och institutionsnivå är studenterna väl representerade i dessa organ.

Universitetets dokument ”Policy och riktlinjer för studentinflytande vid Stockholms universitet” ligger till grund för en gemensam och övergripande syn på studentinflytande som ett centralt instrument för att höja kvaliteten på universitetets verksamhet. Stockholms universitets ambition är att, med de insatser som följer av riktlinjerna, inta en ledande position bland landets lärosäten i verksamhet som rör studentinflytande.

Kompetensförsörjning

Enligt förordning (SFS 2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kap. 3 § ska universitetet redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen ska det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål.

Universitetets generella mål för kompetensförsörjning och kompetensutveckling är att inom sin organisation ha tillräckligt kvalificerad kompetens, såväl lednings- och kärnkompetens som stödkompetens, för att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet.

Rekrytering

Genom externa annonser har universitetet sökt drygt 700 nya medarbetare, fördelade på lärare och forskare, doktorander samt teknisk och administrativ personal. Den systematiska satsningen att annonsera på engelska har fortsatt under året.

Institutionerna har i uppdrag att analysera behovet av nyrekrytering mot bakgrund av kommande pensionsavgångar. Här ingår också en analys av hur tillgängliga resurser kan utnyttjas för att möjliggöra rekrytering av de mest kompetenta forskarna.

Rekryteringsbehovet är en prioriterad fråga som kontinuerligt följs upp av områdesnämnderna och fakultetsledningarna, och som även uppmärksammas i universitetets riskanalys. För att stödja och effektivisera rekryteringsprocessen har Stockholms universitet upphandlat ett nytt rekryteringssystem. Vidare har avtal tecknats med rekryteringsföretag för att rekryterande chefer ska kunna avropa hela eller delar av rekryteringsprocessen.

Intern kompetensutveckling

Ett professionellt chefs- och ledarskap är avgörande för att Stockholms universitet ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Universitetet behöver chefer och ledare som kan upprätthålla och utveckla verksamheten och som står rustade att ta sig an de utmaningar och förändringar som chefs- och ledarskapet innebär, exempelvis vid organisationsförändringar av olika slag. Chefens roll är att leda och styra verksamheten samt stödja och underlätta arbetet för medarbetarna.

Universitetets chefspolicy tydliggör vilka ramar och villkor som kännetecknar chefskapet och är en utgångspunkt för utvecklingen av och en personlig inspiration till utövandet av detsamma. Policyn har under året använts vid rekryteringen av chefer, i chefsprogrammet ”Att vara chef”, vid särskilda chefsträffar och i chefscoachning av enskilda chefer och ledare.

Universitetet erbjuder ett behovsanpassat utbud av kompetensutveckling på såväl individ- som gruppnivå för att stärka och stödja chefer och ledare i deras uppdrag. Chefsprogrammet för nya chefer ”Att vara chef” (AVC) på sammanlagt 14 dagar har genomförts. Programmet syftar till att ge deltagarna ökade kunskaper om det ansvar och de befogenheter som chefsuppdraget innebär. AVC riktar sig till samtliga chefsfunktioner på universitetet inom både kärnverksamhet och förvaltning. I programmet läggs stor vikt vid utvecklingen av det personliga ledarskapet och byggande av nätverk. Under våren 2014 avslutades den fjärde omgången av chefsprogrammet och i början av höstterminen startade den femte. Närmare 240 chefer har deltagit under de senaste fem åren och utvärderingar visar på ett mycket gott resultat.

Ett nytt utvecklingsprogram för ledare som inte har en formell chefsbefattning har utvecklats och genomförts under året. Programmet går under namnet ”Att leda utan att vara chef” och syftar till att ge deltagarna konkreta verktyg och metoder i att leda grupper och att utveckla det egna ledarskapet. 16 gruppledare inom administrationen vid institutioner eller i förvaltningen har deltagit i programmet som är på sju dagar. Utvärderingarna visar att deltagarna är mycket nöjda med programmet.

Att skapa effektiva team är i många avseende nödvändigt för att nå verksamhetens mål. Olika grupp- och utvecklingsinsatser i att skapa och leda effektiva team för chefer och deras respektive grupper har genomförts under året.

Universitetet erbjuder chefer att få individuell och behovsanpassad coaching i utvecklingen av chefs- och ledarrollen. Det är ett stöd som många chefer inom både akademi och administration använt.

Under 2014 har en ny form av stöd för chefer utvecklats, i form av treparts-/medlingssamtal. Syftet med trepartssamtalet är att medarbetare som är i konflikt ska nå fram till hållbara lösningar för ett fortsatt samarbete. Under hösten har flera trepartssamtal genomförts på uppdrag av chefer.

Universitetet erbjuder också en del mer specifika utbildningar och seminarier för chefer och medarbetare. Utbildningar i arbetsrätt och lönebildning, i rekrytering, i att hålla utvecklingssamtal, att hantera konflikter, att arbeta i förändring, att skapa engagemang och vara modig samt ekonomispel för chefer har genomförts, alla med goda utvärderingsresultat. Ett program i stresshantering har löpande genomförts för doktorander varav en omgång har varit på engelska. För nyanställda medarbetare har två introduktionsutbildningar genomförts, en på svenska och en på engelska.

Sjukfrånvaro

Uppgift ska lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret.

Den totala sjukfrånvaron vid Stockholms universitet uppgick 2014 till 2,6 %, mätt som andel av tillgänglig arbetstid⁹. Liksom tidigare är sjukfrånvaron högre för kvinnor än för män och ökar med stigande ålder.

	2014	2013	2012	2011	2010
Anställda - 29 år	1,4	1,1	1,0	0,9	1,2
Anställda 30 - 49 år	2,6	1,8	2,1	1,9	1,8
Anställda 50 år –	3,1	2,2	2,4	2,1	2,0
Kvinnor	3,6	2,7	2,9	2,6	2,4
Män	1,5	0,8	1,2	1,0	1,1
Totalt	2,6	1,8	2,1	1,9	1,8
Varav långtidssjuka (60 dagar eller mer)	1,6	0,8	1,2	1,0	1,0

Tabell 49: Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid för åren 2010-2014.

⁹ Enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) allmänna råd om redovisning av sjukfrånvaro i årsredovisningen (7 kap. 3 § FÅB) ska de anställdas sjukfrånvaro ställas i relation till den tillgängliga arbetstiden. Den tillgängliga arbetstiden beräknas genom att den ordinarie arbetstiden minskas med vissa typer av frånvaro. För Stockholms universitet innebär detta att uppgifterna för år 2014 skiljer sig något jämfört med tidigare års redovisningar av sjukfrånvaron då dessa beräkningar utgått från den ordinarie arbetstiden. Den totala sjukfrånvaron mätt som andel av den tillgängliga arbetstiden ökade med 0,1 procentenheter mellan år 2013 och år 2014, från 2,5 % till 2,6 %.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2014	2013	2012	2011	2010
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	29 087	29 559	29 448	29 097	29 725
Kostnad per helårsstudent (kr)	54 834	47 949	56 961	57 756	51 505
Totalt antal helårsprestationer ¹	21 948	22 074	21 869	22 153	22 080
Kostnad per helårsprestation (kr)	72 670	64 207	76 701	75 862	69 338
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	139	111	84	27	-
Totalt antal nyantagna doktorander	275	305	332	324	296
– andel kvinnor (%)	46	52	48	49	47
– andel män (%)	54	48	52	51	53
Totalt antal doktorander totalt med någon aktivitet	1 788	1 832	1 838	1 846	1 803
– andel kvinnor (%)	52	53	53	54	54
– andel män (%)	48	47	47	46	46
Totalt antal doktorander med doktorand- anställning (årsarb.)	886	821	826	980	829
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.) ²	152	207	245	245	192
Genomsnittlig studietid (år) för licentiatexamen ³	3,1	2,9	3,0	3,4	3,9
Genomsnittlig studietid (år) för doktorexamen ³	4,4	4,2	4,3	4,4	4,2
Totalt antal doktorexamina	241	213	227	225	249
Totalt antal licentiatexamina	79	65	65	103	87
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	2 422	2 640	2 409	2 387	2 136
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr)	1 110	930	1 023	1 007	1 031
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	4 527	4 385	4 336	4 102	3 858
Medelantal anställda	5 412	5 294	5 136	5 001	4 846
Totalt antal lärare (årsarb.)	1 361	1 369	1 346	1 318	1 489
– andel kvinnor (%)	44	44	45	45	45
– andel män (%)	56	56	55	55	55
Antal disputerade lärare (årsarb.)	1 110	1 127	1 093	1 148	1 081
– andel kvinnor (%)	41	41	40	40	40
– andel män (%)	59	59	60	60	60
Antal professorer (årsarb.)	442	449	456	439	443
– andel kvinnor (%)	27	27	28	28	28
– andel män (%)	73	73	72	72	72
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	4 643	4 531	4 333	4 152	4 112
Utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	1 899	1 898	1 787	1 714	1 733
– andel anslag (%)	87	87	87	87	87
– andel externa intäkter (%)	13	13	13	13	13
Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	2 743	2 633	2 545	2 438	2 379
– andel anslag (%)	55	55	56	56	56
– andel externa intäkter (%)	45	45	44	44	44
Kostnader totalt (mnkr)	4 438	4 189	4 283	4 231	3 892
– andel personalkostnader (%)	67	71	66	64	65
– andel lokalkostnader ⁴ (%)	15	10	17	18	17
Lokalkostnader ⁴ per kvm (kr)	2 278	1 511	2 348	2 385	2 185
Balansomslutning (mnkr),	3 185	2 796	2 638	2 471	2 409
– varav oförbrukade bidrag	997	980	964	928	901
– varav årets kapitalförändring	205	345	50	-79	221
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	1 208	1 002	658	607	686

¹ Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning

² Antal individer, ej årsarbetare. Eftersom dessa personer saknar anställning vid universitetet är uppgifter om antal årsarbetare inte möjliga att ta fram.

³ Nettostudietid

⁴ Enligt resultaträkning. De lägre nivåerna för 2013 var en engångseffekt. Se vidare resonemang i avsnittet Ekonomiskt resultat.

Resultaträkning

(tkr)	Not 1	2014-01-01- 2014-12-31	2013-01-01- 2013-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		3 166 475	3 089 448
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	339 000	321 360
Intäkter av bidrag	Not 3	1 117 688	1 095 622
Finansiella intäkter	Not 4	19 576	24 972
Summa		4 642 739	4 531 402
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-2 982 466	-2 987 032
Kostnader för lokaler	Not 6	-654 734	-424 451
Övriga driftskostnader		-709 292	-684 216
Finansiella kostnader	Not 7	-3 602	-4 353
Avskrivningar och nedskrivningar		-87 744	-88 513
Summa		-4 437 838	-4 188 565
Verksamhetsutfall		204 901	342 837
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	Not 13	520	1 940
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		44 057	46 639
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		71 480	75 380
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 8	48 641	41 393
Lämnade bidrag	Not 9	-164 178	-163 412
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	Not 10	205 421	344 777

Balansräkning

(tkr)		2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	Not 11	7 084	1 760
Summa Immateriella anläggningstillgångar		7 084	1 760
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		156 369	121 866
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		211 555	155 157
Pågående nyanläggningar		12 963	36 549
Summa Materiella anläggningstillgångar	Not 12	380 887	313 572
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	Not 13	3 054	3 182
Långfristiga värdepapper	Not 14	21 446	22 019
Summa Finansiella anläggningstillgångar		24 500	25 201
Fordringar			
Kundfordringar		13 635	14 142
Fordringar hos andra myndigheter	Not 15	55 204	52 222
Övriga fordringar		1 225	1 165
Summa Fordringar		70 064	67 529
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		134 772	132 520
Upplupna bidragsintäkter		192 171	166 354
Övriga upplupna intäkter		11 285	7 957
Summa Periodavgränsningsposter	Not 16	338 228	306 831
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 17	0	-66 539
Summa Avräkning med statsverket		0	- 66 539
Kassa och bank			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 18	2 355 558	2 144 223
Kassa, postgiro och bank	Not 19	8 852	3 869
Summa Kassa och bank		2 364 410	2 148 092
SUMMA TILLGÅNGAR		3 185 173	2 796 446

KAPITAL OCH SKULDER		2014-12-31	2013-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		3 352	1 540
Donationskapital		139	139
Resultatandelar i hel- och delägda företag		0	0
Balanserad kapitalförändring		998 817	655 980
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		205 420	344 777
Summa Myndighetskapital	Not 20	1 207 728	1 002 436
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 21	21 821	21 970
Övriga avsättningar	Not 22	2 290	2 136
Summa Avsättningar		24 111	24 106
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 23	383 311	263 668
Skulder till andra myndigheter	Not 24	95 178	89 731
Leverantörsskulder		109 002	89 753
Övriga skulder	Not 25	68 478	54 346
Depositioner		21	33
Summa Skulder m.m.		655 990	497 531
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		205 995	224 710
Oförbrukade bidrag	Not 26	997 208	980 214
Övriga förutbetalda intäkter		94 141	67 449
Summa Periodavgränsningsposter	Not 27	1 297 344	1 272 373
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		3 185 173	2 796 446

Ansvarsförbindelser		2014-12-31	2013-12-31
Avseende Geovetenskapens hus:			
Åtagande att betala två årshyror ifall hyresavtalet inte förlängs med oförändrade villkor på ytterligare fem år			90 600
Avseende Albano			
Åtagande att betala till Akademiska hus om projektet avbryts av Stockholms universitet			54 447

Övriga åtaganden lokalfrågor

Åtagande att fullt ersätta Akademiska Hus för det fall Stockholms universitet eventuellt avbryter arbete, gällande avtal och startavtal för utredningar och bygg-/ombyggnadsprojekt av lokaler.		7 606	
Om SU beslutar att inte fullfölja projektet äger avtalsparten rätt att fakturera SU upp till 100% av upparbetade förgäveskostnader inkl. mervärdesskatt i projektet	85 987		
Hyror	100 382		
Totalt belopp vid fakturering 100% av förgäveskostnader inkl. hyror.	186 369	152 653	

Fysikcentrum (AlbaNova) – bedömning av finansiell risk

Stockholms universitet och KTH tecknade 2001-05-14 ett 25-årigt hyresavtal för Fysikcentrum. Fastighetsägare är Fysikhuset Stockholm KB. Avtalet är baserat på att universiteten under hyresperioden betalar ränta och amortering på ett 25-årigt obligationslån på 1 200 mnkr. Lånet beräknas vara helt återbetalat efter 20 år, då staten förväntas utnyttja sin option att förvärva andelarna i kommanditbolaget och återbetala den då utestående obligationslåneskulden.

Obligationslånet löper med real ränta, vilket innebär att kapitalskulden, räntan och amorteringen årligen inflationjusteras. Den fastställda amorteringsplanen innebär att ca 30 % av lånet ska amorteras under de första 20 åren. Om staten inte utnyttjar sin option att förvärva kommanditbolaget efter 20 år skall återstående lån helt amorteras av under hyrestidens avslutande fem år.

En fastighetsvärdering, genomförd av två av varandra oberoende värderingsinstitut, visar på ett beräknat marknadsvärde idag som med god marginal överstiger det förväntade restvärdet på obligationslånet 2020. Förutsättningarna för att finna en ny fastighetsägarlösning torde därför vara goda.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer därför universitetet den finansiella risken som liten.

Anslagsredovisning

a = Ramanslag						
Anslag	Ingående överför. belopp	Årets tilldelning enligt reglerings-brev	Omdisponerat anslagsbelopp	Tot. disp. belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp 14-12-31
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning						
16:02:009 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (a)						
001 Takbelopp (a)	66 539	1 562 848		1 629 387	-1 629 387	0
	66 539	1 562 848		1 629 387	-1 629 387	0
16:02:010 Forskning och forskarutbildning (a)						
004 Basresurs (a)		1 520 323		1 520 323	-1 520 323	
		1 520 323		1 520 323	-1 520 323	
16:02:065 Särskilda medel till univ och högskolor (a)						
008 Nationellt resurscentrum i kemi (a)		60 160	662	60 822	-60 822	
009 Tolk- och översättarutbildning (a)		663	662	1 325	-1 325	
010 Särskilda uppgifter rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare (a)		11 467		11 467	-11 467	
011 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning (a)		3 446		3 446	-3 446	
		33 192		33 192	-33 192	
012 Utveckling av lärarutbildningen för dövas och hörselskadades behov (a)		2 307		2 307	-2 307	
042 Kvalitetsbaserad resursfördelning (a)		6 533		6 533	-6 533	
043 Lärarutbildning i minoritetsspråk (a)		2 552		2 552	-2 552	
SUMMA	66 539	3 143 331		3 210 532	-3 210 532	0

*) Beslut om medgivet överförande

Inga beslut om medgivet överskridande finns.

Finansiella villkor

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

2:9 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)

2:9 ap. 1 Takbelopp

Anslagsbelastningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå i form av ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer samt ersättning för särskilda åtaganden m.m. skall redovisas i årsredovisningen. Ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknas på grundval av redovisningen i LADOK. Eventuell mellanskillnad mellan avräknade överföringar till räntekontot och den slutliga anslagsbelastningen redovisas som ett anslagssparande. Om redovisningen sker av fler helårsprestationer än vad som kan ge ersättning inom takbeloppet, kan sådana helårsprestationer sparas till följande budgetår utan regeringens särskilda medgivande. Stockholms universitet har ingen anslagsskredit.

Ränteintäkter som erhållits på räntekonto och som hänför sig till anslagssparande för budgetåret 2014 som inte får behållas skall beräknas från budgetårets utgång och fram till dess betalning sker. Denna skall ske senast när årsredovisningen är upprättad.

Universitetets anslagssparande är 2014 under 10 procent av takbeloppet därmed finns inga ränteintäkter att återbetala.

Per capitaersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer inom de olika utbildningsområdena anges i regleringsbrevet under avsnitt Ekonomisk redovisning m.m. punkt 7.

Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av anslaget. Anslaget avräknas i samband med överföringen.

2:10 Forskning och forskarutbildning (ramanslag)

2:10 ap. 4 Basresurs

Medel får disponeras fritt utan begränsning till vetenskapsområden. I anslaget ingår medel för strategiska forskningsområden.

Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av anslaget. Anslaget avräknas i samband med överföringen.

2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor (ramanslag)

- 2:65 ap. 8 Nationellt resurscentrum i kemi
- 2:65 ap. 9 Tolk- och översättarutbildning
- 2:65 ap. 10 Särskilda uppgifter rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare
- 2:65 ap. 11 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning
- 2:65 ap. 12 Utveckling av lärarutbildningen för dövas och hörselskadades behov
- 2:65 ap. 42 Kvalitetsbaserad resursfördelning
- 2:65 ap. 43 Lärarutbildning i minoritetsspråk

Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av anslaget. Anslaget avräknas i samband med överföringen.

Noter till resultat- och balansräkning

NOT 1 RESULTAT PER VERKSAMHETSGREN

	Utbildning på grundnivå och avance- rad nivå	Forskning/ utbildning på forskarnivå	Totalt
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1 656 596	1 509 879	3 166 475
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	177 564	161 436	339 000
Intäkter av bidrag	55 104	1 062 584	1 117 688
Finansiella intäkter	10 176	9 400	19 576
Summa	1 899 440	2 743 299	4 642 739
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-1 179 118	-1 803 348	-2 982 466
Kostnader för lokaler	-311 883	-342 851	-654 734
Övriga driftskostnader	-222 941	-486 351	-709 292
Finansiella kostnader	-1 985	-1 617	-3 602
Avskrivningar	-32 103	-55 641	-87 744
Summa	-1 748 030	-2 689 808	-4 437 838
VERKSAMHETSUTFALL	151 410	53 491	204 901
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	270	249	519
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	33 613	10 444	44 057
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	8 818	62 662	71 480
Övriga medel för finansiering av bidrag	4 012	44 629	48 641
Lämnade bidrag	-46 443	-117 735	-164 178
Saldo	0	0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	151 680	53 741	205 421
<i>Årets kapitalförändring 2013-12-31</i>	<i>311 848</i>	<i>32 929</i>	<i>344 777</i>

NOT 2 AVGIFTSFÖRORDNINGEN 4 §	2014-12-31	varav	2013-12-31	varav
AVGIFTER		inom staten		inom staten
Kompendier	1 713	1	1 933	0
Diverse övrigt material	0	0	0	0
Lokaler	19 179	333	23 583	270
Konferenser	12 719	1 997	11 816	1 834
Inträden	914	393	426	11
Information och kursmaterial	2 584	377	7 966	493
Kopieringskort e.d.	0	0	6	0
Rikstest m.m.	840	0	778	0
Konsulttjänster	17 123	7 581	17 339	8 914
Administrativa tjänster	944	362	1 632	300
Resurssamordning	16 089	16 089	16 436	16 436
Övriga tjänster	8 274	2 594	11 768	3 628
Summa	80 378	29 725	93 685	31 884

Övriga intäkter under resultatposten i
resultaträkningen:

Uppdragsverksamhet	202 081	172 700
Offentligrättsliga avgifter	7 505	5 899
Övriga intäkter i verksamheten	49 036	49 076
Summa Intäkter av avgifter och andra ersättningar	339 000	321 360

I tabell Avgiftsbelagd verksamhet ingår även interna transaktioner, därav är uppdragsintäkterna inte jämförbara mot tabellen.

NOT 3 BIDRAGSINTÄKTER	2014-12-31	2013-12-31
Bidragsintäkter per finansiärsgrupp		
Forskningsråd	535 897	507 646
Organisationer liknande forskningsråd	42 750	48 482
Sektorsorgan	26 852	47 518
Övriga statliga myndigheter	150 348	177 790
Kommuner	2 361	2 096
Landsting	834	594
Svenska stiftelser och ideella föreningar	216 837	164 722
Svenska företag	16 279	25 623
Affärsdrivande verk	715	592
Statliga bolag	0	383
EU-program	85 046	77 177
Nordiska finansiärer	12 253	9 107
Utländska finansiärer utom Norden	27 515	33 893
Summa	1 117 688	1 095 622

NOT 4 FINANSIELLA INTÄKTER	2014-12-31	2013-12-31
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	9 926	21 404
Övriga finansiella intäkter	9 650	3 569
Summa finansiella intäkter	19 576	24 973

NOT 5 KOSTNADER FÖR PERSONAL	2014-12-31	2013-12-31
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	2 051 055	1 946 721

NOT 6 KOSTNADER FÖR LOKALER	2014-12-31	2013-12-31
Total årshyra enligt hyresavtal	591 943	601 849
Total mediakostnad som ej ingår i hyran (el, värme, gas, kyla, vatten, etc)	17 305	20 115
Kostnad för reparation av lokaler	3 893	2 796
Avskrivningar på förbättringsutgift på annans fastighet	22 196	23 172
Total lokalvårdskostnad (intern och extern inkl. lokalvårdsmtrl)	27 612	27 452
Kostnader för bevakning, larm, skalskydd, säkerhet (avser löpande driftskostnader)	7 597	6 427
Övriga lokalkostnader/lokaltillbehör	6 383	6 404
Kostnader för förprojektering (medverkan av egen personal)	0	0
Kostnader för egna fastigheter	0	0
Totala externa hyresintäkter	-41 908	-41 146
Kostnader för student- och gästforskarbostäder (som ingår ovan)	-30 271	-30 400
Summa totala kostnader för lokaler, exkl. student- och gästforskarbostäder	604 750	616 669

Area, kvm LOA vid årets utgång (exkl. extern uthyrning och student- och gästforskarbostäder)	287 376 m ²	280 917 m ²
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	2 104 kr	2195 kr

Kostnaderna beräknade enligt SUHF:s rekommendationer om lokalkostnadsredovisning.

NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER	2014-12-31	2013-12-31
Räntekostnader på lån i Riksgäldskontoret	1 267	2 830
Övriga finansiella kostnader	2 335	1 523
Summa finansiella kostnader	3 602	4 353

NOT 8 ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG	2014-12-31	2013-12-31
Medel från kommuner och landsting	167	0
Medel från privata företag	1 725	1 438
Medel från internationella organisationer	4 075	1 663
Mistra miljöstrategisk forskning	9 107	13 719
Knut och Alice Wallenbergs stiftelse	13 030	3 783
Stiftelsen för strategisk forskning	3 019	2 278
RMC cancerfonder	1 724	1 659
Riksbankens jubileumsfond	4 219	1 627
Göran Karlssons stiftelse	317	264
Medel från övriga	4 720	4 012
Medel från EU:s institutioner	5 831	10 904
Uppdragsmedel från privata företag	0	16
Uppdragsmedel från övriga	708	30
Totalt övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	48 641	41 393

NOT 9 LÄMNAD E BIDRAG	2014-12-31	2013-12-31
Bidrag till statliga myndigheter	-95 091	-92 433
Bidrag till övriga länder för konsumtion	-6 048	-11 951
Lämnade bidrag internationella organisationer	-14 550	-15 919
Stipendier	-30 656	-29 308
Övriga lämnade bidrag	-17 832	-13 801
Totalt lämnade bidrag	-164 177	-163 412

NOT 10 ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	2014-12-31	2013-12-31
Anslagsfinansierad verksamhet	202 020	323 091
Avgiftsfinansierad verksamhet	2 881	19 746
Resultatandelar från dotterbolag	520	1 940
Summa	205 421	344 777

Kapitalförändring per verksamhetsgren

	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	620 822	149 665	770 487
Uppdragsverksamhet	18 113	2 015	20 128
Summa	638 935	151 680	790 615
Forskning/konstnärligt utvecklingsarbete/ utbildning på forskarnivå			
Utbildning på forskarnivå och forskning	321 694	52 875	374 569
Uppdragsforskning	40 128	866	40 994
Summa	361 822	53 741	415 563
Summa totalt	1 000 757	205 421	1 206 178

SU har ej redovisat förändring av myndighetskapital enligt bilaga 8 i ESV Cirkulär 2014:8 då Universitet och Högskolor ska redovisa kapitalförändringen per område enligt bilaga 2 i Regleringsbrevet. SU redovisar anslagsfinansierad verksamhet och bidragsfinansierad verksamhet inom de två verksamhetsgrenarna Grundutbildning och Forskning och forskartutbildning. I och med införandet av SUHF:s fullkostnadsmodell 2010 och kravet om full kostnadstäckning och krav på samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet bedömer SU att den bidragsfinansierade verksamheten inte genererar något myndighetskapital. Gällande den avgiftsbelagda verksamheten, Beställd utbildning, Uppdragsutbildning och Uppdragsforskning, redovisas kapitalförändringen i ovanstående not under de båda rubrikerna.

**NOT 11 IMMATERIELLA
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**
Förvärvade licenser, rättigheter, m.m.

	2014-12-31	2013-12-31
IB anskaffningsvärde	5 503	8 648
Årets anskaffningar	10 006	635
Under året omklassificerade		
Årets försäljningar/utrangeringar	-3 091	-691
UB anskaffningsvärde	12 418	8 592
IB ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-6 832	-6 593
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-1 593	-930
Under året omklassificerade		
Årets försäljningar/utrangeringar avskrivningar/utrangerade	3 091	691
UB ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-5 334	-6 832
Summa bokfört värde	7 084	1 760

NOT 12 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Tekniska anlägg- ningar	Transport- medel, inventarier	Skepp	Förbättrings- utgift på annans fastig- het	Pågående nyanlägg- ningar	Totalt 2014-12-31	Totalt 2013-12-31
IB anskaffningsvärde	462 502	597 706	6 371	411 978	36 549	1 515 106	1 463 258
Under året anskaffade	61 565	55 918	0	34 233	-4 413	147 303	114 371
Pågående 2014-12-31				23 712	-19 173	4 539	25 283
Under året omklassificerade						0	0
Under året utrangerade	-14 450	-37 262	-1 034	-15 749		-68 495	-90 896
Summa anskaffningsvärde	509 617	616 362	5 337	454 174	12 963	1 598 453	1 512 016
IB avskrivningar/nedskrivningar	-359 112	-542 587	-6 212	-290 533	0	-1 198 444	-1 200 985
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-35 925	-27 990	-40	-22 195		-86 150	-87 618
Under året omklassificerade						0	0
Avskrivningar utrangerade	14 253	36 880	972	14 923		67 028	90 159
UB ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-380 784	-533 697	-5 280	-297 805	0	-1 217 566	-1 198 444
Bokfört värde 2014-12-31	128 833	82 665	57	156 369	12 963	380 887	
Bokfört värde 2013-12-31	100 301	54 697	159	153 087	5 328		313 572

NOT 13 ANDELAR I HEL- OCH DELÄGDA FÖRETAG

Universitetet äger 100 % av Stockholms universitets Holding AB (3 000 aktier, nominellt värde 300 tkr). Bolaget är ej börsnoterat. Andelarna, motsvarande 5 275 tkr, har erhållits från Näringsdepartementet enligt beslut 20 december, 1997. Därmed har inte universitetet något anskaffningsvärde för aktierna

Stockholms universitets Holding AB innehar följande aktier 2014-12-31:

100 %	Academus AB
100 %	Success AB
100 %	SU Inkubator AB
23 %	Läraryouren i Sverige AB
20 %	Nordic Brand Academy
40 %	Ideometrics AB

Bolaget äger också aktier i ytterligare 19 bolag. Innehavet i varje bolag är mindre än 20 procent.

Bokfört värde:	2014-12-31	2013-12-31
Statskapital (från Näringsdepartementet)	3 182	1 428
Justering föregående års resultat	-648	-186
Resultatandel per 31 december 2014	520	1 940
Totalt värde andelar i hel- och delägda företag	3 054	3 182

NOT 14 LÅNGFRISTIGA VÄRDE-PAPPER	2014-12-31	2013-12-31
Aktier	8 040	9 175
Fonder	13 406	12 844
Summa	21 446	22 019

Marknadsvärde för aktier per 2014-12-31 var 9 911 tkr och för fonder 13 160 tkr.

NOT 15 FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2014-12-31	2013-12-31
Kundfordringar hos andra myndigheter	7 296	8 548
Fordran mervärdesskatt	47 710	43 570
Övriga fordringar hos andra myndigheter	198	104
Summa	55 204	52 222

NOT 16 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2014-12-31	2013-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	2 434	2 427
Övriga förutbetalda kostnader	2 526	-1 056
Överförbrukade bidrag annan statlig myndighet	37 213	83 785
Upplupna uppdragsintäkter	3 260	5 894
Övriga interrimsfordringar statliga	3 386	0
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	48 819	91 050
Utomstatliga		
Förutbetalda hyreskostnader	124 315	117 961
Upplupna intäkter uppdragsprojekt	3 635	2 063
Överförbrukade bidrag övriga finansiärer	154 959	82 569
Övriga periodavgränsningsposter	5 497	13 188
Övriga upplupna intäkter	1 004	0
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	289 410	215 781
Summa	338 229	306 831

NOT 17 AVRÄKNING MED STATSVERKET	2014-12-31	2013-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-66 539	-155 775
Redovisat mot anslag	3 210 532	3 136 088
Anslag som tillförts räntekonto	-3 143 993	-3 048 987
Återbetalning av anslagsmedel	0	2 135
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	0	-66 539

NOT 18 RÄNTEKONTO HOS RIKSGÄLDEN

Universitetet har en kredit på räntekontot på 275 000 tkr. Krediten är ej utnyttjad under året. Likviditetsbehovet (utbetalningar – inbetalningar) t.o.m. den 31 december år 2014 är negativt då inbetalningarna överstiger utbetalningarna.

NOT 19 KASSA, POSTGIRO OCH BANK

Stockholms universitet har 928 401 Euro på valutakonton per 31 december 2014 jämfört med 427 278 Euro 31 december 2013.

Stockholms universitet har erhållit rätt att enligt 12 § donationsförordningen (1998:140) förvalta medel i aktier och andra värdepappersfonder. I enlighet med detta var 17 tkr per 31 december 2014 placerade på räntekonton.

NOT 20 MYNDIGHETSKAPITAL

Universitetet redovisar en positiv kapitalförändring om 205 421 tkr, vilket motsvarar 4,62 % av verksamhetens kostnader (4 437 838 tkr).

Myndighetskapital per verksamhetsgren	2014-12-31	2013-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	788 675	638 935
Forskning och utbildning på forskarnivå	415 563	361 822
Kapital, donationskapital och resultatandelar i dotterföretag	3 490	1 679
Totalt myndighetskapital	1 207 728	1 002 436

	Ingående balans	Omföring kapitalförändring	Årets kapitalförändring	Totalt myndighetskapital
Statskapital utan avkastningskrav	1 540	1 292	519	3 351
Resultatandelar i dotterföretag	0			0
Donationskapital	139			139
Balanserad kapitalförändring	1 000 757	-1 940		998 817
Årets kapitalförändring			205 421	205 421
Totalt myndighetskapital	1 002 436	-648	205 940	1 207 728
<i>(Totalt myndighetskapital 2013)</i>	<i>657 845</i>	<i>-186</i>	<i>344 777</i>	<i>1 002 436</i>

År 1997 erhöll Stockholms universitet 5 275 tkr i statskapital. Mot statskapital har de underskott och överskott som uppstått i SU Holding redovisats. Detta innebär att innan statskapitalet har återställts till 5 275 tkr redovisas inga överskott i raden Resultatandelar i dotterföretag.

NOT 21 PENSIONSSKULD

Pensionsskuld per 2014-12-31 är 21 821 tkr, varav avsättning till delpensioner uppgår till 19 354 tkr. Värdet har beräknats i enlighet med NSAs försäkringstekniska riktlinjer 10/99.

	2014-12-31	2013-12-31
Ingående pensionsskuld 1/1	21 970	29 134
Årets pensionskostnad	12 443	7 219
Årets pensionsutbetalningar	-12 592	-14 383
Utgående pensionsskuld 31/12	21 821	21 970

NOT 22 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR	2014-12-31	2013-12-31
Omhändertagningskostnad av strålkällor	1 793	1 793
Avsättning trygghetsmedel	497	343
Övriga avsättningar per 31/12	2 290	2 136

Stockholms universitet tar det finansiella ansvaret, i enlighet med 13§, första stycket punkt 1 i strålskyddslagen (1988:22), för radioaktivt avfall från de fem slutna strålkällor som finns i universitetets verksamhet. En källa är under avveckling, de andra fyra är inte aktuella för avveckling förrän tidigast om 20-30 år.

NOT 23 SKULD TILL RIKSGÄLDSKONTORET	2014-12-31	2013-12-31
Lån i Riksgälden per 1/1	263 668	268 609
Under året upptagna lån	197 349	23 863
Årets amortering	-77 706	-28 804
Lån i Riksgäldskontoret per 31/12	383 311	263 668

Universitetet disponerar en låneram på 430 000 tkr i Riksgäldskontoret för finansiering av anläggningstillgångar i verksamheten.

NOT 24 SKULD TILL ANDRA MYNDIGHETER*	2014-12-31	2013-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	29 445	28 802
Skuld mervärdesskatt	5 204	5 669
Skuld till Riksskatteverket, sociala avgifter	55 170	50 737
Övriga personalrelaterade skulder	4 633	4 149
Övriga skulder	726	373
Summa	95 178	89 731

NOT 25 ÖVRIGA SKULDER*	2014-12-31	2013-12-31
Personalens källskatt, innevarande år	56 476	49 857
Avräkning valutakonton	8 834	3 791
Övrigt	3 168	698
Summa	68 478	54 346

NOT 26 OFÖRBRUKADE BIDRAG	2014-12-31	2013-12-31
Forskningsråd	564 616	526 859
Finansiärer av rådskaraktär	27 705	33 908
Sektorsorgan	22 152	17 908
Övriga statliga myndigheter	172 219	156 493
Kommuner och landsting	773	2 321
Svenska stiftelser och ideella föreningar	103 397	102 863
Svenska företag, affärsdrivande verk	22 414	26 137
EU-program	37 238	61 661
Nordiska finansiärer	3 332	6 748
Utländska finansiärer	13 770	11 461
Högskolor och universitet	23 868	28 442
SU:s fonder	5 721	5 413
Totalt oförbrukade bidrag	997 208	980 213

Den genomsnittliga årliga ökningen av oförbrukade bidrag har varit 3,7 % under de fem senaste åren. År 2014 har ökningen varit 1,7 %.

Till den bidragsfinansierade verksamheten finns framtida avskrivningskostnader knutna till ett värde av 60 602 tkr.

Specifikation av oförbrukade bidrag	2014-12-31	2013-12-31
Bidrag från annan statlig myndighet	810 561	763 636
Bidrag från icke statliga organisationer eller privata personer	165 123	194 138
Oförbrukade donationer	21 524	22 439
Totalt oförbrukade bidrag	997 208	980 213

För att beräkna hur snabbt de oförbrukade bidragen kommer tas i anspråk har använts de rekommendationer som tagits fram av SUHF:s, HfR:s redovisningsråd. Enligt denna metod räknas först fram en omsättningshastighet på lärosätets bidragsintäkter. Denna omsättningshastighet används sedan som en schablon för att beräkna hur snabbt bidragsintäkterna kommer att förbrukas.

Formel: Under året inbetalade bidrag delat med (utgående balans för upplupna bidragsintäkter plus oförbrukade bidrag) är lika med lärosätets omsättningshastighet av bidragsintäkter. Denna beräkning ger att Stockholms universitets omsättningshastighet är 0,96, dvs. man förbrukar sina bidragsintäkter långsammare än ett år. Lärosätet förbrukar med denna beräkning sina oförbrukade bidrag inom 12,5 månader.

Enligt denna metod kommer lärosätets oförbrukade bidrag förbrukas enligt följande:

	2014-12-31	< 3 mån.	3-12 mån.	1-3 år
Förbrukning oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet	810 561	194 535	583 604	32 422

NOT 27 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2014-12-31	2013-12-31
Inomstatliga		
Förutbetalda uppdragsintäkter	66 326	48 693
Oförbrukade bidrag	810 588	763 636
Övriga upplupna kostnader	1 742	14 183
Summa periodavgränsningsposter inomstatliga	878 656	826 512
Utomstatliga		
Förutbetalda intäkter	10 853	9 069
Förutbetalda uppdragsintäkter	16 961	9 688
Oförbrukade bidrag	186 620	216 578
Upplupna personalkostnader	201 094	208 607
Övriga upplupna kostnader	3 160	1 921
Summa periodavgränsningsposter utomstatliga	418 688	445 862
Totalt periodavgränsningsposter	1 297 344	1 272 373

Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet 2014

Verksamhet	Över- /underskott t.o.m. 2012	Över- /underskott 2013	Intäkter 2014	Kostnader 2014	Över- /underskott 2014	Akkumulerat över- /underskott, utgående 2014
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	199	240	1 701	-1 489	212	651
Yrkehögskolan, KY m.m.						
Uppdragsutbildning	6 920	2 857	100 531	-98 728	1 803	11 580
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter ¹	3 905	6 066	15 205	-23 443	-8 238	1 733
Övrigt						
Summering	11 024	9 163	117 437	-123 660	-6 223	13 964
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	30 504	-4 401	79 602	-78 736	866	26 969
Summering	30 504	-4 401	79 602	-78 736	866	26 969
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-4 224	-729	8 819	-9 026	-207	-5 160
Upplåtande av bostadslägenhet - utbytesprogram och gästforskare	6 550	-4 463	28 418	-30 271	-1 853	234
Upplåtande av bostadslägenhet - regeringsbeslut (U2010/4277/UH) ²			1 053	-1 053	0	0
Övrigt						
Summering	2 326	-5 192	38 290	-40 350	-2 060	-4 926

För den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till sin omsättning till 20,8 %. Enligt 25 § avgiftsförordningen (1992:191) ska myndigheten lämna ett förslag till disposition till regeringen om överskottet uppgår till mer än 10 %.

För 2013 har universitetet tillskrivit regeringen och lämnat förslag till disposition av det ackumulerade överskottet avseende avgiftsfinansierad verksamhet. Universitetet kan disponera det ackumulerade överskottet inom respektive verksamhetsgren. Stockholm universitets disponibla ackumulerade överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för 2014 uppgår till 40 933 tkr. Universitetet föreslår mot bakgrund av för departementet tidigare redovisade orsaker att få disponera det totala överskottet (akkumulerat till och med 2014) i sin helhet inom respektive verksamhetsgren.

¹ Justeringar från tidigare år har gjorts i årets kostnader, som utan justeringarna är -14 599 tkr. En första justering är ej redovisade kostnader för studieavgiftsskyldiga studenter för vt 2012 på motsvarande 3 149 tkr. En andra justering är ej redovisade kostnader för studieavgiftsskyldiga studenter för vt 2013 på motsvarande 5 695 tkr. Således blir årets kostnader totalt -23 443 tkr. Dessutom har en felaktig avläsning/skrivelse från föregående års tabell korrigerats. Överskottet 2012 ska vara 3 587 tkr istället för 9 481 tkr.

² Det totala antalet lägenheter som finns att tillgå vid Stockholms universitet är i genomsnitt 640 stycken. Under 2014 hyrdes 83 lägenheter ut enligt U2010/4277/UH. Under 2015 förväntas 30 lägenheter vara uthyrda under vårterminen och 50 lägenheter under höstterminen, vilket uppskattningsvis ger en prognostiserad hyresintäkt på motsvarande 1 693 tkr.

Redovisningsprinciper och värderingsgrunder

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring och god redovisningssed samt Förordning om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor (1993:1153).

Om inget annat anges redovisas beloppen i den ekonomiska redovisningen i tusental kronor.

För universitet och högskolor gäller undantag från vissa bestämmelser

1. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om avräkning av anslagsmedel enligt 5, 16 och 18 §§ anslagsförordningen (1996:1189). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

2. Universitet och högskolor medges undantag från 11 § anslagsförordningen (1996:1189) på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som utnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår, utan att särskilt begära regeringens medgivande.

3. Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt bilaga 39 Väsentliga uppgifter.

Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av

- låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
- beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.

4. Universitet och högskolor medges i undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och till regeringen lämna en finansieringsanalys.

Tillgångar

Tillgångar har värderats enligt lägsta värdets princip. Fordringar har tagits upp med de belopp de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Långfristiga anläggningstillgångar:

Aktier och värdepapper har portföljvärderats. I de fall nedskrivning behöver göras i samband med denna värdering sker detta efter individuell prövning till det lägsta av bokfört värde och marknadsvärde.

Materiella anläggningstillgångar:

Inventarier med ett anskaffningsvärde på minst 25 000 kr och med en ekonomisk livslängd på minst 3 år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar avskrivs enligt plan med följande avskrivningstider:

- 3 år Datorer
- 5 år Kontorsmaskiner, inredningsinventarier, elektriska apparater, bilar m m.
- 10 år Byggnadsinventarier och förbättringsutgift annans fastighet.
- 25 år Fartyg och skepp

Konst avskrivs inte.

Från och med år 2002 upptar universitetet immateriella tillgångar med ett anskaffningsvärde av minst 10 000 kronor och avskrivningstid av fem år.

Externmedelsfinansierade projekt

I den löpande redovisningen bokförs inbetalda medel för bidragsprojekt (förskott) som en skuld till finansiären. Kostnader som avser projektet skall bokföras löpande när de uppstår. För bidragsfinansierade projekt bokförs vid varje månads slut intäkter motsvarande månadens kostnader, vilket medför att de bidragsfinansierade projekten löpande under året har ett resultat på noll kronor. Vid bokslutet redovisas oförbrukade bidrag under periodavgränsningsposter på skuldsidan i balansräkningen, om avtalet anger en dispositionstid efter den 31 december innevarande år. Alla bidragsprojekt kontrolleras årligen för att fastställa att de har ett underliggande kontrakt med dispositionstid för medlen efter den 31 december. Om dispositionstiden har löpt ut senast 31 december innevarande räkenskapsår resultatförs de i enlighet med försiktighetsprincipen.

I de fall kostnaderna under året har varit större än inbetalda medel har universitetet en fordran på finansiären, och denna bokförs på tillgångssidan i balansräkningen under periodavgränsningsposter.

Uppdragsprojekt erhåller normalt inga förskott. Kostnaderna bokförs löpande under året men ingen intäktsavräkning sker vid månadens slut. För uppdragsprojekt som inte är avslutade vid upprättandet av delårsbokslut och årsbokslut betraktas över- och underskott som förutbetalda intäkt respektive upplupen intäkt. Med andra ord resultatförs de inte och påverkar inte årets resultat.

Uppdragsprojekt som utgörs av undervisning åt andra universitet eller högskolor betraktas vid helårsbokslutet som löpande verksamhet och resultatförs. Uppdragsprojekt resultatförs i samband med att projektet avslutas löpande under året.

Transfereringar

Från och med 1999 redovisar universitetet transfereringar enligt Ekonomistyrningsverkets rekommendationer. Som transfereringar redovisas bl a stipendier och lämnade bidrag samt de intäkter som erhållits för att finansiera transfereringarna, där antingen givaren till universitetet och/eller mottagaren från universitetet är en statlig part. I de fall där ingen part är statlig bokförs transfereringarna enbart via balansräkningen.

Utbildningsbidrag har tidigare redovisats i avsnittet för transfereringar men från och med år 2005 redovisas utbildningsbidragen i avsnittet personalkostnader.

Avstämning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter

Från och med år 2000 har statsredovisningen ökat kraven på särredovisning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter och från och med 2003 skall, vid inrapportering till statsredovisningen, varje transaktion till annan statlig myndighet kunna särredovisas. Erhållna bidrag och avgifter samt givna bidrag och köp skall redovisas och stämmas av med varje statlig motpart för belopp överstigande en miljon kronor. För fordringar och skulder över årsskiftet gäller att belopp över ett hundra tusen kronor skall stämmas av. Stockholms universitet har i sin kodsträng en unik kod för varje myndighet och en gemensam kod för samtliga övriga motparter för att kunna särskilja dessa transaktioner.

Verksamhetsgrenar

Enligt regleringsbrev finns två verksamhetsgrenar, grundläggande högskoleutbildning med stödfunktioner samt forskning och forskarutbildning med stödfunktioner.

Övriga väsentliga uppgifter*Fördelning av förvaltningens intäkter och kostnader*

Förvaltningens kostnader och intäkter fördelas till verksamhetsgrenarna och fakulteterna genom en fördelningsnyckel baserad på hur kostnaderna för institutionerna fördelar sig.

Förvaltningens intäkter och kostnader har fördelat sig med 55 procent till grundutbildningen och 45 procent till forskning och forskarutbildningen.

Stockholms universitets Holding AB

Ägandet av Stockholms universitets Holding AB övergick per den 1 januari 1998 från Närings- och handelsdepartementet till Stockholms universitet. Bolaget äger helt eller delvis aktier i 25 bolag, varav tre dotterbolag, tre intressebolag och 19 bolag där innehavet är mindre än 20 procent.

Förvaltning av stiftelser

I enlighet med Stiftelselagen (1994:1220) bröts de fonder och samförvaltade donationer som är att betrakta som stiftelser och därmed egna juridiska personer ut ur universitetets redovisning den 1 januari 1997. Utanför universitetets redovisning finns 157 anknutna stiftelser vilka avger separata årsredovisningar.

Marknadsvärdet av det förvaltade kapitalet uppgår till 473 mnkr per den 31 december 2014. Bidrag och stipendier som beviljats under 2014 är 9,6 mnkr. Totalavkastningen 2014 på stiftelsernas kapital var 10 procent och direktavkastningen 3,2 procent. Förvaltningen av universitetets stiftelser regleras av en placeringspolicy som fastställs av universitetsstyrelsen varje år. Det förvaltade kapitalet bestod vid utgången av året av svenska aktier 42 procent, utländska aktiefonder 8 procent och ränteplaceringar 50 procent.

Universitetet handhar förvaltningen av stiftelserna tillsammans med förvaltningen av Stockholms universitets Holding AB och dotterbolag. Denna förvaltning har under 2014 haft kostnader på 4 678 tkr (4 958) varav personalkostnaderna är 4 104 tkr (4 281). Ersättning från stiftelserna och holdingbolag med dotterbolag uppgår till 3 239 tkr (3 318).

Pensionsskuld

Skulden utgör värdet av de pensionsförmåner för vilka myndigheten skall bekosta utbetalningarna. Universitetet bokför den av SPV beräknade pensionsskulden samt beviljade men ännu inte utbetalade pensioner. Beloppet utgörs dels av pensionsersättningar dels av delpensioner.

Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter. Ersättningar och förmåner redovisas för budgetåret 2014. Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 28 000 kronor per år. Till suppleanter utgår ingen ersättning. Till ordförande utgår arvode med 66 000 kronor per år.

	Belopp	Övriga uppdrag
Rektor		
Astrid Söderbergh Widding	1 308 021	Kungliga Bibliotekets insynsråd
Ordförande		
Kerstin Calissendorff (<i>fr o m 130501</i>)	66 000	Riksarkivets heraldiska nämnd
Externa ledamöter		
Ann-Marie Begler	28 000	Insynsrådet vid Universitetskanslersämbetet Ifous – innovation, forskning och utveckling i skolan och förskolan Arbetsgivarverket
Hans Börsvik	28 000	SU Holding AB SU Inkubator AB Sandberg Sweden AB Business Challenge AB Orvelin Group AB Ostronpallen AB
Eva Hellsten	28 000	Inga uppdrag
Irene Svenonius	18 800	Stockholm Care AB Arlandabanan Holding AB Dagens Samhälle AB Stiftelsen Svenska Dagbladet Irene Svenonius AB
Eva Swartz Grimaldi	28 000	Norstedts förlagsgrupp AB Bianchi Café & Cycles AB Doberman AB
Patrik Tigerschiöld	23 400	Bure Equity AB Aktiemarknadsbolagens Förening Föreningen för god sed på aktiemarknaden Micronic Mydata AB Cavotec SA Mercuri International AB
Thomas Wilhelmsson	18 700	Kansler för Helsingfors universitet Finlands rundradiobolag Yle

Verksamhetsföreträdare

Mats Danielson	1 003 535	SU Holding AB SU Inkubator AB
Ylva Engström	871 517	Folkuniversitetet Stockholm
Bengt Novén	951 290	Inga uppdrag

Studentrepresentanter

André Beinö (<i>fr.o.m. 140701</i>)	14 000	Inga uppdrag
Anna Wallgren (<i>fr.o.m. 140701</i>)	14 000	Inga uppdrag
Amber Mace (<i>fr.o.m. 140701</i>)	14 000	Inga uppdrag
Micaela Kedhammar (<i>t.o.m. 140630</i>)	14 000	Campusbutiken Stockholms Universitets Studentkår AB
Adam Tiwe (<i>t.o.m. 140210</i>)	0	Inga uppdrag
Andreas Åström (<i>t.o.m. 140630</i>)	9 400	Inga uppdrag
Robin Wahlsten Böckerman (<i>t.o.m. 140630</i>)	18 800	Inga uppdrag

Gruppsuppleanter, verksamhetsföreträdare

Jonas Ebbesson	911 676	Oskama AB
Cynthia de Wit	834 711	Inga uppdrag

Gruppsuppleanter, studentrepresentanter

Amanda Magnusson Arntsen (<i>fr.o.m 140701</i>)	0	Inga uppdrag
Savas Caliskan (<i>t.o.m. 140630</i>)	4 700	Campusbutiken Stockholms Universitets Studentkår AB

Bilagor

Bilaga 1 Underlag för beräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för budgetåret 2014**Redovisning av takbelopp****Tabell 1 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)****Utfall avseende perioden 2014-01-01 – 2014-12-31**

Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	7 487	4 853	216 465	95 224	311 689
Teologi					0
Juridik	2 722	2 399	78 685	47 072	125 757
Samhällsvetenskap	9 038	7 242	261 302	142 105	403 407
Naturvetenskap	3 947	2 578	202 668	111 619	314 287
Teknik	1 827	1 221	93 802	52 849	146 652
Farmaci					0
Vård	373	348	20 383	16 452	36 834
Odontologi					0
Medicin	731	541	44 619	40 144	84 763
Undervisning	1 321	1 260	43 027	48 341	91 369
Verksamhetsförlagd utb.	480	453	20 512	22 833	43 344
Övrigt	1 020	928	42 073	31 077	73 150
Design					0
Konst					0
Musik					0
Opera					0
Teater					0
Media					0
Dans					0
Idrott		2		92	92
Summa	28 947	21 824	1 023 537	607 807	1 631 343

Takbelopp (tkr)	1 562 848
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	68 495
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	0

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter ____ inom design. Högst får ____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter ____ inom konst. Högst får ____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom konst har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter ____ inom musik. Högst får ____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom musik har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter ____ inom opera. Högst får ____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom opera har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter ____ inom teater. Högst får ____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom teater har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter ____ inom media. Högst får ____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom media har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Totalt antal utbildade helårsstudenter ____ inom dans. Högst får ____ avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom dans har avräknats mot utbildningsområdet _____.

Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp	1 562 848
+ Ev. ingående anslagssparande	66 539
Summa (A)	1 629 387
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	4 830
Utfall total ersättning enligt tabell 1	1 631 343
+ Ev. utnyttjande av tidigare överproduktion	
Summa (B)	1 636 173
Summa (A-B) ¹	-6 786

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.
Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B) - Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	0

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Total utgående överproduktion - Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	6 786
Utgående överproduktion	6 786

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Bilaga 2

Antal kända studenter med funktionshinder i studiesituationen som genom samordnaren beretts tillgång till lärosätenas stödresurser budgetåret 2014

Kända studentantal	Kvinnor	Män	Totalt
Studenter med dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter	3 940	2 005	5 945
Studenter med olika neuropsykiatriska tillstånd	1 173	992	2 165
Studenter med psykisk ohälsa	608	297	905
Studenter med nedsatt rörelseförmåga	437	211	648
Studenter med synnedsättning	180	100	280
Studenter med hörselnedsättning – utan utbildningstolkning	135	61	196
Studenter med utbildningstolkning - teckenspråkstolkning och/eller skrivtolkning	110	34	144
Studenter med andra varaktiga begränsningar av funktionsförmågan	550	230	780
Sammanlagt antal	7 133	3 930	11 063
Övriga studenter och forskarstuderande som samordnaren känner till genom att ha kontaktats och konsulterats av lärare och vägledare m.fl.	252	152	404
Sammanlagt antal	7 385	4 082	11 467

Vid många lärosäten är de kända studentantalen små per funktionshindergrupp och vid alla lärosäten finns det få studenter i någon eller några av de ovan redovisade områdena. För att undvika risken att studenter ska kunna identifieras eller uppleva sig utpekade görs sammanställningen av studentantalen på nationell nivå.

Av de kända studenter som anges ovan var 15 forskarstuderande. Av de övriga studenter som samordnaren känner till genom att ha kontaktats av lärare med flera var 8 forskarstuderande.

Studenterna med utbildningstolkning studerade företrädesvis vid Örebro universitet (32 studenter), Stockholms universitet (30 studenter) och Göteborgs universitet (11 studenter). Dessutom följde 14 döva teckenspråkiga studenter utbildningen Skådespeleri på svenskt teckenspråk – ett treårigt program vid Stockholms dramatiska högskola, inom Stockholms konstnärliga högskola. Detta skådespelarprogram avslutades vårterminen 2014. Vid Stockholms universitet har, utöver ovan nämnda studenter, 11 döva teckenspråkiga studenter deltagit i undervisning med teckenspråkskunniga lärare och därför inte behövt utbildningstolkning.

De redan förhållandevis små grupperna studenter med nedsatt hörsel eller syn minskade något i antal jämfört med året 2013. De fortsatt ökande grupperna studenter med dyslexi och olika neuropsykiatriska tillstånd eller psykisk ohälsa, utgjorde 81 procent av de studenter som varit i direkt kontakt med en samordnare av pedagogiskt stöd.

Sammantaget ökade de kända studentantalen med 12 procent jämfört med året 2013.